

ROČENKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ÚSTECKÉHO KRAJE

2013

1	Úvodní slovo hejtmana Ústeckého kraje	3
2	Základní informace o území	5
3	Vodní hospodářství	6
4	Ochrana přírody, Ekologická výchova	14
4.1	Ochrana přírody	15
4.2	Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta	19
5	Ochrana ovzduší	20
6	Odpady, Prevence závažných havárií	32
6.1	Odpady	33
6.2	Prevence závažných havárií	36
7	Zemědělství, Lesní hospodářství, Myslivost, Rybářství, Horninové prostředí	38
7.1	Zemědělství	39
7.2	Lesní hospodářství	42
7.3	Myslivost	44
7.4	Rybářství	46
7.5	Horninové prostředí	47

Zdroje dat, seznam použitých zkratk, kontaktní adresy krajských institucí, podrobná tiráž, někteří vzácní a chránění motýli Ústeckého kraje

ÚVODNÍ SLOVO HEJTMANA ÚSTECKÉHO KRAJE OLDŘICHA BUBENÍČKA

Milí čtenáři,

po roce se spolu opět setkáváme prostřednictvím ročenky životního prostředí. Následující strany jsou plné informací o těch nejdůležitějších událostech, které popisují kroky v oblasti ochrany přírody a mnohé další, co je s naší krajinou spojováno. Jsem rád, že rok co rok je vidět ten velký kus práce, který jsme pro životní prostředí udělali. A že Ústecký kraj má v tomto směru nejen stále lepší pověst, ale je to i příjemnější místo pro život nás všech.

Ona špatná pověst vzhledem k působení průmyslu v minulosti se podepsala významně právě na přírodě kolem nás. Ústecký kraj se rozhodl i letos finančně podpořit takzvanou kotlíkovou dotací. Program, na kterém se podílí spolu s Ministerstvem životního prostředí a Státním fondem životního prostředí. S pomocí této dotace si mohou obyvatelé vyměnit starý kotel za nový, šetrnější k životnímu prostředí – nízkoemisní. O dotaci byl v letošním i loňském roce velký zájem. Během několika dní bylo mezi žadatele rozděleno celkem 50 milionů korun. To jsou stovky nových kotlů, které už naši přírodu tolik nezatěžují.

S pozůstatky minulosti bojují i naše Krušné hory. Tamní lesy poničené v druhé polovině 20. století rozsáhlou imisní kalamitou teď bojují s houbou kloubnatkou smrkovou. Ta napadá smrk pichlavý a je podle odborníků nejvážnější hrozbou krušnohorských porostů. Celkové náklady na obnovu dřevin v Krušných horách se odhadují na několik miliard korun. Lesníci vysazují hlavně původní dřeviny a krok po kroku se snaží vrátit lesům zase jejich původní krásu. Je to ještě dlouhá cesta, já ale věřím, že na jejím konci nás čeká zase nový les, na kopcích, kterými jsme tolik známi.

V neposlední řadě se stále potýkáme s pozůstatky povodní. Velká voda, která do Ústeckého kraje vloni doslova vtrhla, nezničila jen majetek. Půda, koryta řek i vše živé v nich, louky i stromy podél vody na takový nápor vody nebyly připraveny. I tady se stále pracuje na obnově. A Ústecký kraj přistoupil k řadě opatření, aby následky při případných dalších záplavách nebyly tak katastrofální.

Chci poděkovat všem, kteří o naše lepší životní prostředí bojují. Všem, kdo třídí odpad, myslí na ekologickou výchovu nebo se starají právě o onu ochranu proti povodním nebo obnovu lesů. Věřím, že právě díky těmto lidem docílíme toho, aby se nám v Ústeckém kraji žilo stále lépe.

Oldřich Bubeníček
hejtman Ústeckého kraje

ÚVODNÍ SLOVO RADNÍHO ÚSTECKÉHO KRAJE ARNO FIŠERY

Vážení čtenáři,

otevřeli jste publikaci „Ročenka životního prostředí Ústeckého kraje“, z jejíž obsahu můžete načerpat řadu zajímavých informací a faktických dat o stavu jednotlivých složek životního prostředí za rok 2013.

Data prezentovaná v jednotlivých tematicky zaměřených kapitolách jsou mimo jiné koncipována do časových řad pro možné porovnání trendů vývoje v klíčových oblastech životního prostředí na území Ústeckého kraje.

Ročenka není obsahově pouze souborem faktických dat, ale jejím smyslem je rovněž upozornit na realizované zajímavé akce či projekty podpořené Ústeckým krajem, které by neměly uniknout pozornosti žádnému obyvateli nebo i jen náhodnému návštěvníkovi Ústeckého kraje. Z mnoha si dovoluji upozornit například na Krajské dožínky Ústeckého kraje, Severočeské farmářské trhy, Mezinárodní konferenci chovatelů masného skotu a výstavu masných plemen skotu, potravinářské soutěže „Nejlepší potravinářský výrobek Ústeckého kraje - Kraje Přemysla Oráče“ a „Regionální potravina Ústeckého kraje“, Setkání zemědělců a mladé zemědělské generace STADICE 2013, grantové programy pro podporu zemědělství, lesního hospodářství či ochranu životního prostředí.

Právě na tyto grantové programy, které si kladou za cíl rozvoj tolik důležitých složek životního prostředí našeho kraje, bylo Ústeckým krajem v roce 2013 poskytnuto bezmála 14 mil. korun.

Problematika kalamitního stavu lesů v Krušných horách je stále ožehavé téma. Lesní porosty a půdy v Krušných horách jsou oslabeny dlouhodobým působením imisí z minulých let, hůře se vyrovnávají s nepříznivými klimatickými výkyvy (sucho, škody mrazem apod.) a již několik let se rozpadají. Proto jsem velice rád, že na základě řady jednání na úrovni Vlády ČR byla uzavřena dne 15. 11. 2013 tzv. Deklarace o spolupráci při zajištění projektu přeměny náhradních porostů v Krušných horách a podepsána tehdejšími ministrem zemědělství, práce a sociálních věcí, pověřeným výkonem funkce generálního ředitele státního podniku Lesy České republiky a generální ředitelkou Úřadu práce České republiky.

Cílem tohoto projektu je nejen zajištění realizace konkrétních opatření urychlení přeměny náhradních porostů v oblasti Krušných hor na cílovou dřevinnou druhovou skladbu, ale i také vytvoření nových pracovních míst v našem regionu.

Také nesmíme zapomenout na vysoce úspěšný společný program Ministerstva životního prostředí a Ústeckého kraje na podporu výměny stávajících ručně plněných kotlů, kterého se Ústecký kraj v roce 2013 účastnil částkou 10 mil. Kč. Jeho hlavním cílem bylo snížení znečištění ovzduší a to právě formou podpory náhrady stávajících kotlů na tuhá paliva za účinné nízkoemisní kotle. Program zaznamenal obrovský zájem a již po měsíci od jeho spuštění byla dotace vyčerpána. Bylo přijato celkem 475 žádostí.

Naší velkou odpovědností vůči budoucím generacím je rovněž péče o mimořádné přírodní hodnoty, jejichž rozmanitostí se v měřítku našeho kraje může pochlubit jen málokterý český region; loňský rok se v tomto ohledu zapíše do historie především vyhlášením rekordního počtu nových přírodních památek a přírodních rezervací (11), které se tak staly pevnou součástí celoevropské sítě Natura 2000.

Rok 2013 byl v našem kraji také spojen s další povodňovou událostí, představující zároveň první a také úspěšnou zatěžkávací zkoušku pro některé z právě dokončených protipovodňových investic. Rád bych proto na tomto místě poděkoval všem, kteří se podíleli na jejich náročném přípravě, provedení i úspěšném provozování.

Věřím, že poté, co se seznámíte s obsahem ročenky, zjistíte, že vývoj stavu životního prostředí v Ústeckém kraji, v němž žijeme, je rok od roku jen příznivější a stejně tak úsilí, které vedení Ústeckého kraje do zlepšování podmínek pro život obyvatel kraje vkládá, se nemíjí účinkem.

Arno Fišera

*člen Rady Ústeckého kraje,
oblast životní prostředí, zemědělství a venkov*

2 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ

Ústecký kraj se nachází v severozápadní části České republiky. Více jak polovinu kraje zaujímá zemědělská půda, třetinu kraje pak pokrývají lesy. V severní části území se rozkládá pásmo Krušných hor, Lužických hor a Labských pískovců.

Kraj se skládá ze šestnácti správních obvodů, obcí s rozšířenou působností - Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec.

Jeho rozloha, 5 335 km², zaujímá 6,8% procenta ČR. Svou hustotou 154 obyvatel na km² se řadí k lidnatějším krajům republiky. Průměrný věk obyvatelstva je necelých 41 let. V rámci porovnání věkového složení obyvatelstva s ostatními kraji vykazuje Ústecký kraj větší počet obyvatel do 14 let

věku a naopak menší počet obyvatel věku nad 65 let. I nadále zde přetrvává jedna z nejvyšších úmrtností v České republice, stejně jako vysoký počet nově narozených dětí.

Zdroj: Český statistický úřad

Rozloha	5 335 km ²
Počet obcí celkem	354
Počet obcí s rozšířenou působností	16
Počet obcí s pověřeným obecním úřadem	30

Zdroj: Český statistický úřad

	2012	2013	změna mezi 2012 a 2013
Počet obyvatel celkem	826 764	825 120	-0,20%
Počet mužů	408 585	408 275	-0,06%
Počet žen	418 179	416 845	-0,32%
Počet nově narozených	8 215	8 060	-1,89%
Počet zemědělných	8 959	9 277	3,55%
Počet přistěhovaných	6 738	6 978	3,56%
Počet vystěhovaných	7 256	7 405	2,05%
Počet sňatků	3 341	3 161	-5,39%
Počet rozvodů	2 294	2 252	-1,83%
Obec s nejmenším počtem obyvatel	Staňkovice – 63 obyvatel	Staňkovice – 55 obyvatel	–
Obec s největším počtem obyvatel	Ústí nad Labem – 94 747 obyvatel	Ústí nad Labem – 93 523 obyvatel	–
Podíl nezaměstnaných osob*	10,47%	11,47%	1,00%

* Od roku 2013 se mění výpočet míry registrované nezaměstnanosti na podíl nezaměstnaných osob = podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let na počtu všech obyvatel ve stejném věku. Zdroj: Český statistický úřad

Vybrané události roku 2013 ovlivňující životní prostředí v Ústeckém kraji

- Společný projekt českých a německých partnerů – „TAB – Take a Breath!“ – zdárně pokračoval i v roce 2013.

Již na začátku roku proběhla 2. konference, které se zúčastnili zástupci všech osmi partnerů tohoto projektu. O měsíc později se uskutečnilo první setkání všech zainteresovaných osob a institucí. Projekt zde byl představen v obecné rovině, byly projednány jeho cíle a úloha zúčastněných. Následovala setkání partnerů projektu, pracovní skupiny a řídicího výboru projektu a řada dalších činností. Tento projekt byl zahájen v roce 2011 a Ústecký kraj je jedním z osmi partnerů, kteří se ho účastní. Jeho ústředním tématem je znečištění ovzduší a zejména snaha snížit jeho objem. Kromě České republiky se projektu účastní některá města a regiony z Maďarska, Itálie, Slovinska a Polska, které je zároveň jeho leaderem.

- V roce 2013 pokračovaly snahy směřující k zápisu dvou lokalit Ústeckého kraje na seznam světového dědictví UNESCO. Ústecký kraj podepsal s Karlovarským krajem a šesti městy Smlouvu o partnerství, která je součástí příprav nominace památek a lokalit Krušnohoří na seznam UNESCO. Společný česko-německý projekt nominace Hornické kulturní krajiny Krušnohoří/Erzgebirge na tento seznam získal zároveň cenu za přeshraniční spolupráci, kterou každoročně uděluje německé sdružení „Initiativa Südwestsachsen“ organizacím a osobnostem z různých oborů a oceňuje tím jejich regionální a přeshraniční aktivitu.

Také pokračovaly snahy o zápis Národního parku Českosaské Švýcarsko na seznam UNESCO. Zemský rada okresu Saské Švýcarsko potvrdil, že by Sasko mohlo vstup této

jedné z nejcennějších přírodních lokalit podpořit.

V roce 2013 se k předchozím dvěma lokalitám přidalo se svými snahami nové území, které by se rádo ocitlo mezi památkami UNESCO. Je jím Žatecko a jeho památky pěstování a zpracování chmele. Došlo k podepsání společného memoranda mezi Ústeckým krajem, zástupci města Žatec, Ministerstvem kultury, Národním památkovým ústavem, Chmelářského družstva Žatec a Chmelobranou Žatec o spolupráci při přípravě žádosti o zápis.

- Projekt VODAMIN v roce 2013 dospěl ke svému konci. Projekt, realizovaný v rámci spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko, vycházel ze společných vodohospodářských problémů a kladl si za cíl zejména zajištění kvality podzemních a povrchových vod. VODAMIN představoval jeden z odborně nejnáročnějších mezinárodních projektů, na kterém se Ústecký kraj podílel. Výsledkem projektu, který byl prezentován na podzimní závěrečné konferenci, nejsou jen odborné výstupy týkající se povrchových a podzemních vod na obou stranách a zpracování pilotního projektu pro sanaci problematického toku na hranici, ale i navázání a zlepšení spolupráce mezi oběma stranami, které řeší obdobné problémy.

- Řada osvětových činností Ústeckého kraje se v uplynulém roce věnovala hornictví a reaktivacím. Na půdě Evropského parlamentu proběhla výstava s názvem „Proměny těžební krajiny Ústeckého kraje – reaktivace a revitalizace oblastí postižených povrchovou těžbou,“ kde byly představeny úspěšně reaktivované oblasti Ústeckého kraje. Výstava vzbudila v Bruselu zaslouženou pozornost. Ústecký kraj také připravil spolu s projekto-

vým partnerem v rámci projektu „Sláva krušnohorského hornictví/Der Ruhm des Bergbaus im Erzgebirge“ stejnojmennou výstavu. Putovní výstava byla zahájena na české straně a v rámci Krušnohoří zavítá i do sousedního Německa.

- V roce 2013 proběhlo také další zasedání Evropské sítě chemických regionů (ECRN), jejímž členem je i Ústecký kraj. Tato síť sdružuje 20 regionů z 10 zemí Evropy a jejím cílem je zvyšovat konkurenceschopnost chemických regionů, spolupracovat a vzájemně si vyměňovat zkušenosti a především prezentovat zájmy chemických regionů v Evropské unii.

- Také projekt ChemLog neustával ve svých aktivitách. V polovině roku se na půdě krajského úřadu sešlo více než 30 zástupců organizací spolupracujících na projektu, který si klade za cíl monitoring pohybu nebezpečných látek při přepravě a příprava společných norem pro sledování polohy a pohybu těchto nákladů.

- V prostorách krajského úřadu došlo také k setkání hejtmana Ústeckého kraje a představitelů Krajské hospodářské komory a významných chemických společností v Ústeckém kraji. Cílem setkání bylo seznámení zúčastněných se záměrem vytvoření odborné platformy pro odvětví chemie. Tato platforma si klade za cíl obhajovat společné aktivity všech zúčastněných, jejich společné vystupování a dojednávání podmínek dalšího rozvoje a udržení konkurenceschopnosti chemického sektoru.

O řadě dalších neméně důležitých událostí uplynulého roku 2013 v životním prostředí Ústeckého kraje se dočtete také u jednotlivých kapitol této ročenky. Zdroj: KÚÚK

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

3

Základní údaje

Území Ústeckého kraje spadá plochou 5288 km² do povodí Labe, které ústí do Severního moře v Německu. Průměrný průtok na státní hranici je 308 m³/s. Labe má na území Ústeckého kraje ráz nížinného toku s průměrným spádem 0,5% a odvádí se svými přítoky vodu z 65,2% území ČR. Jen malé území (povodí vodního toku Mandava) v Ústeckém kraji se nachází v povodí Odry, která ústí do Baltického moře. Jedná se o povodí, jehož plocha je 101,7 km². Nejnižší položeným bodem kraje je hladina řeky Labe u Hřenska (115 m n. m.), což je zároveň nejnižší položené místo v ČR. Největší vodní plochou je Nechranická nádrž na řece Ohři v západní části kraje.

Hydrologické údaje

Povodí dolní Ohře, Bíliny, Ploučnice a dolního Labe bylo teplotně normální, srážkově pak bylo silně nadnormální. Nejvyšší roční úhrn srážek 1 259 mm byl naměřen v Českém Jiřetíně, nejnižší roční úhrn srážek 524 mm v Tušimicích.

Z hlediska odtoku byl rok v povodí Bíliny a Ploučnice průměrný, na svém dolním toku měla Ohře i její přítoky a hlavní tok dolního Labe roční průtoky nadprůměrné.

Pokud jde o roční chod odtoku v povodí dolní Ohře, charakteristickým rysem byl mimořádně nadprůměrně vodný červen (568 %). Nadprůměrnými měsíci byly také leden, únor, květen a červenec. Po zbývající část roku byly průtoky průměrné až silně podprůměrné. Na Bílině a v povodí Ploučnice byl mimořádně nadprůměrným měsícem červen (295 %). Nadprůměrné průtoky se vyskytovaly i v lednu, únoru a květnu. Průměrné průtoky byly vyhodnoceny v říjnu a prosinci, v povodí Ploučnice i v dubnu, červenci a srpnu. Ostatní měsíce byly podprůměrné.

Hlavní tok dolního Labe byl odtokově nadprůměrný. Začátek roku byl též nadprůměrný, březen a duben již byly v průměru, ale květen už byl opět nadprůměrný. Nejvodnějším měsícem byl jednoznačně mimořádně nadprůměrný červen (565 %). Červenec již byl odtokově nadprůměrný a měsíce srpen až prosinec už byly pouze průměrné.

K významnější povodňové situaci na Ohři došlo díky dlouhotrvajícím srážkám na přelomu května a června. Na Ohři se kulminační průtok v Kadani rovnal 5leté vodě a ve stanici Louny odpovídal hodnotě 2leté vody. Na Chomutovce byl vyhodnocen 2–10letý průtok a na Bystřici 5–10letý.

Na Chomutovce a Bystřici byl 2–5letý průtok naměřen také začátkem ledna. Na Bílině největší průtok byl naměřený na začátku června a dosahoval hodnoty 5–10leté vody. Na Kamenici byl zaznamenán 10–20letý průtok, na Chřibské Kamenici 5letý a na Ploučnici byl dosažen průtok odpovídající většinou hodnotě 2–5leté vodě. Zbytek roku byl z hlediska povodňových průtoků poměrně nevýznamný. Na dolním Labi (Ústí nad Labem, Děčín, Hřensko) byl v červnu vyhodnocen 20–50letý průtok.

Zdroj: ČHMÚ

Povodňové stavy

Měsíc květen byl v Čechách srážkově nadprůměrný. Průtoky vodních toků a nasycenost půdy byla pro tuto roční dobu nadnormální. Příčinou povodní byla tlaková níže, která se vyskytovala nad střední Evropou a přinášela nad oblast Čech, Saska, Bavorska a Rakouska intenzivní srážky postupující na okružní frontě od severu k jihu. Povodeň započala v povodí horní Berounky, kde toky jako první intenzivněji zareagovaly na srážky v průběhu posledních květnových dnů. Hlavní příčinou povodně byly velmi intenzivní srážky, které se vyskytly v noci z 1. na 2. 6., kdy se v pásu trvalých srážek vyskytl řetěz konvekčních bouří, které postupovaly opakovaně přes oblast východu a středu Středních Čech a Jižních Čech. Přitom za 24 hodin byla poměrně rozsáhlá oblast postižena srážkovými úhrny přesahujícími 100 mm. Celkově v období od 29. 5. do 5. 6. 2013 spadlo až okolo 200 mm na jihu středních Čech. Srážky způsobily velmi rychlé vzestupy přítoků střední Vltavy.

V povodí nádrže VD Fláje byl naměřen srážkový úhrn 179 mm/120h (29. 5. - 3. 6. 2013). V povodí nádrže Nechranice spadlo v průběhu od 29. 5. - 3. 6. 2013 srážkové množství v úhrnech za 120 h od 80 - 180 mm. Vyšší hodnoty srážek se vyskytovaly zejména na severozápadě Krušných hor. Vzniklá vlna do VD Nechranice byla

pozvolná plochého charakteru, který odpovídal zeminí povodni. Nástup do kulminace trval téměř 4 dny, kulminace trvala 12 h, sestupná větve trvala 6 dní. Průtoky na Ohři v Lounech byly pouze na úrovni 2 leté vody, a to díky manipulaci na vodním díle Nechranice.

Průtok Labe v Ústí nad Labem je možné vyhodnotit jako přibližně 20 až 50letý. Labe v Ústí nad Labem kulminovalo dne 5. 6. 2013 v 19:50 hodin na vodním stavu 1073 cm při průtoku 3710 m³/s, což odpovídá přibližně 50 leté povodni. Při povodni v roce 2002 byl dosažen vodní stav 1196 cm při průtoku 4700 m³/s.

Bouřky v následujících dnech vyvolávaly velmi silné odtokové reakce malých toků. Došlo k zestupu hladin vlivem intenzivních srážek, které již nespady celoplošně, ale pouze na určitá menší území při bouřkách. 3. SPA dosáhla Mandava ve Varnsdorfu a Rumburku. 3. SPA nastal rovněž v Trmicích na Bílině, na Flájském potoce v Českém Jiřetíně a na Blšance v Lubenci.

Další odtoková vlna po srážkách v období od 24. 6. postihla především Krkonoše a Jizerské hory (nejhořejší Labe, horní Jizera, Smědá) a rovněž povodí Sázavy. V Ústeckém kraji se to projevilo „druhou“ povodňovou vlnou na Labi, kdy došlo dne 27. 6. 2013 ke kulminaci na vodním stavu 590 cm při průtoku 1270 m³/s, což odpovídá přibližně 1-2 leté povodni.

Rozhodnutím vlády České republiky ze dne 2. 6. 2013 od 21:00 hodin byl na celém území Ústeckého kraje vyhlášen nouzový stav a ukončen 28. 6. 2013 ve 24:00 hodin.

Při povodni došlo k narušení základních funkcí v území - muselo být evakuováno 8 746 obyvatel, byla zásadním způsobem omezena dopravní obslužnost (zneprůjezd-

Pohled od Větruše na povodňový průtok, 6. 6. 2013

nění mostů přes Labe v Ústí nad Labem, Děčíně i Litoměřicích), narušeny byly veřejné telekomunikační sítě, bydlení, zásobování pitnou vodou, elektrickou energií, plynem, odvádění odpadních vod, likvidace komunálního odpadu. Došlo též k sesuvům půdy a zanesení koryt vodních toků. Zaplaveno bylo celkem 2 506 objektů (z toho 2 020 k bydlení), zničeno bylo 76 mostů, mostků a lávek, 130 km komunikací, statikem byla nařízena 1 demolice objektu. Celkem bylo při povodních v Ústeckém kraji postiženo 86 obcí, měst nebo jejich částí.

Protipovodňová ochrana

V roce 2013 byly dokončeny stavební práce na protipovodňovém opatření Lovosicko-protipovodňová ochrana na Q100 na Labi s celkovými náklady cca 720 mil. Kč, Terezín, Bohušovice nad Ohří, Děčín – levý a pravý břeh zvýšení ochrany městské zástavby (cca 300 mil. Kč), Ústí nad Labem – levý břeh (cca 335 mil. Kč) a Roudnice nad Labem.

Využívání povrchových vod – provoz vodní cesty na Labi

Řeka Labe je nejdůležitější vodní cestou v České republice umožňující lodní přepravu do Hamburku. Na úseku Labe Mělník – Hřensko v roce 2013 nenastaly problémy s plavebními hloubkami a plavební provoz byl po celý rok zajištěn pro ponor 200 cm.

Pro vysoký vodní stav během červnové povodně byl zastaven plavební provoz v úseku:

- Mělník - Lovosice 2. 6. – 3. 7.
- Lovosice – Střekov 2. 6. – 20. 6. a 26. 6. – 2. 7.
- Střekov – Hřensko 2. 6. – 18. 6. a 26. 6. – 4. 7.

V roce 2013 došlo rovněž v 59 případech na žádost přepravců ke krátkodobému zlepšení plavebních podmínek účelovou manipulací na vodních dílech, a to z kapacity zdrže Masarykova zdymadla v Ústí nad Labem, a v některých případech také přechodným zvýšením odtoku

z vltavské kaskády. Vodní stav na vodočtu v Ústí nad Labem během roku ani jednou nepoklesl pod hodnotu 150 cm, tj. pod hranici ekonomické využitelnosti vodní cesty pod Masarykovým zdymadlem v Ústí nad Labem – Střekově. I přes zastavení plavby z důvodu povodňových stavů, bylo v roce 2013 na zdymadle Střekov proplaveno 1946 lodí oproti 2039 v roce 2012.

Zdroj Povodí Labe s.p.

Odběry povrchové a podzemní vody

Údaje o realizovaných odběrech povrchových i podzemních vod a vypouštění odpadních vod do povrchových vod jsou součástí evidence, kterou na základě platné legislativy vedou správci vodohospodářsky významných vodních toků, tj. státní podniky Povodí. Na území Ústeckého kraje jsou to státní podniky Povodí Ohře, Povodí Labe a Povodí Vltavy.

V roce 2013 se na území Ústeckého kraje odebralo celkem 176,8 mil. m³ vody, což je

Nejvýznamnější odběry podzemních vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Odběr	HG rajón	Katastr	Množství (tis. m ³)				
			2009	2010	2011	2012	2013
SČVK Malešov - vrtly	4523	Malešov u Hoštky	3 495,4	3 480,4	3 719,9	3 157,3	2 936,2
SČVK Vrutice - vrtly	4523	Vrutice	2 532,5	2 362,2	2 474,3	2 254,6	2 414,1
SČVK Hřensko - vrtly a studánky	4660	Hřensko	2 162,5	2 079,7	2 087,7	2 343,2	2 179,1
Čerpací stanice Obří pramen	6133	Lahošť	1 409,9	1 511,7	1 847,6	1 318,3	1 318,3
SČVK Velké Žernoseky - Kvartér	1180	Píšťany	2 069,3	2 005,9	1 662,8	1 920,6	1 223,1
SČVK Ostrov	4630	ostrov u Tisé	1 195,2	1 227,9	1 240,6	1 146,8	1 155,7
SČVK Holedeč	4550	Holedeč	1 155,3	1 017,1	1 120,6	1 040,2	1 008,0
SČVK Vlastislav	4611	Vlastislav	660,0	877,0	753,9	753,9	868,0
SČVK Velké Žernoseky - Křída	4730	Píšťany	902,9	913,9	860,2	929,6	862,0
SČVK Bělá - vrtly	4630	Bělá u Děčína	697,3	893,3	841,5	884,6	746,1
Součet všech evidovaných odběrů podzemních vod nad 300 m³/rok v Ústeckém kraji			20 018,0	21 216,3	24 251,6	24 733,1	23 536,4

Zdroj: POH, KÚÚK

Nejvýznamnější odběry povrchových vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název a zdroj odběru	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2009	2010	2011	2012	2013
Papírny Štětí - MONDI	Labe	26 838,0	28 315,0	27 373,0	28 182,0	28 695,0
LOVOCHEMIE Lovosice	Labe	21 916,0	19 523,5	18 710,0	18 586,1	17 266,0
UNIPETROL RPA, s.r.o - vodárna Dolní Jiřetín	Loupnice	22 296,9	21 527,4	19 689,7	19 050,2	17 259,6
ČEZ, a. s. - elektrárna Počerady	Ohře	16 307,5	16 899,8	16 340,1	16 466,5	15 970,4
SČVK Přísečnice pro ÚV Hradiště	Přísečnice	10 581,8	16 225,0	15 888,0	16 203,2	15 434,0
SČVK Fláje pro ÚV Meziboří	Flájský potok	11 185,5	10 998,1	10 926,6	10 527,2	9 739,5
ČEZ - Tušimice	Ohře	8 095,5	3 616,2	5 651,3	6 121,5	9 329,6
ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice	Labe	7 017,6	7 639,0	7 436,7	7 814,7	6 395,5
Povodí Ohře - čerpací stanice Stranná	Ohře	27 027,9	26 056,3	23 530,5	8 085,4	3 860,3
Teplárna Trmice	Labe	5 301,1	5 138,1	4 306,8	3 639,9	2 945,2
Součet všech evidovaných odběrů povrchových vod nad 300 m³/rok v Ústeckém kraji		207 127,8	194 572,9	185 987,3	167 989,8	153 309,7

Zdroj: POH, PLa, KÚÚK

o 15,9 mil. m³ (8,3 %) méně než v roce 2012. Jedná se o nejnižší odběr za posledních 8 let. Převažuje odběr povrchových vod nad odběrem podzemních, který tvoří 86,7 % z celkového objemu odebraných vod, ale zároveň tvoří převažující podíl na poklesu spotřeby vody. Odběry povrchových vod mají stále mírně klesající tendenci. V nejbližší budoucnosti nelze očekávat výrazný nárůst požadavků na odběry povrchové a podzemní vody, protože pokračuje trend šetření s vodou a vyvíjení úspornějších technologií.

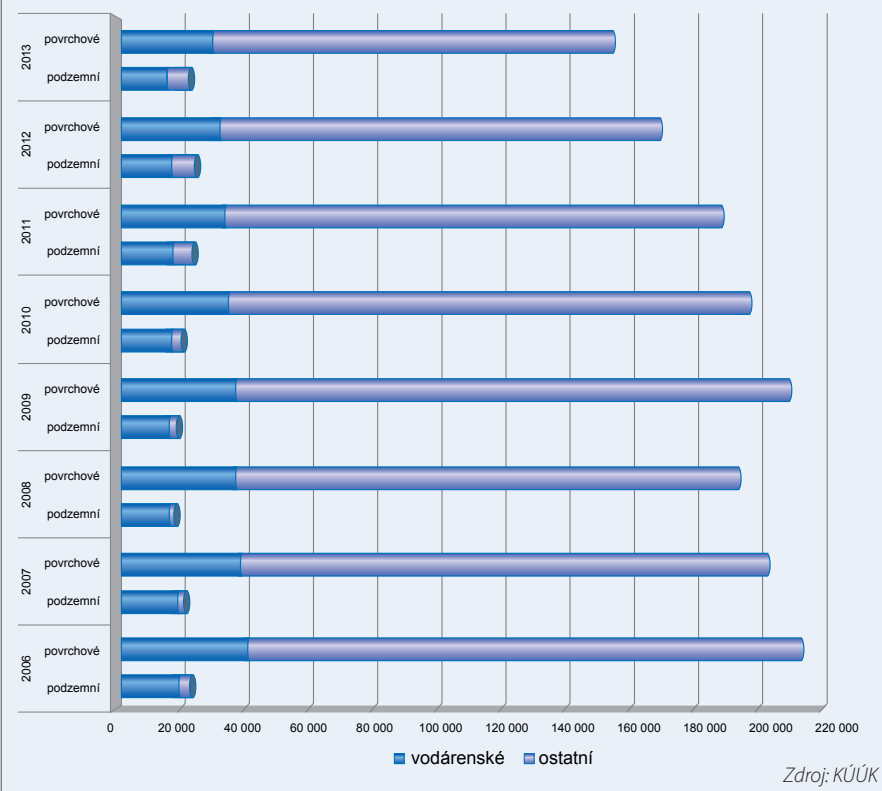
Z celkového množství odebraných podzemních vod slouží 68,4 % pro vodárenské účely. Naproti tomu 69,1 % odebraných povrchových vod slouží k jinému než vodárenskému využití, zejména v průmyslu a energetice. Z celkového množství odebraných podzemních i povrchových vod se vodárensky využívá pouze 26,7 %. Uvedené tabulky shrnují přehled nejvýznamnějších odběrů podzemních a povrchových vod za posledních 5 let.

Vypouštění odpadních vod

Mezi nejvýznamnější producenty odpadních vod z hlediska množství vypouštěných odpadních vod patří průmyslové podniky zabývající se výrobou elektrické energie, dále zpracováním a výrobou chemických látek a přípravků. Dalším významným producentem odpadních vod je většina čistíren odpadních vod. Další složku znečištěných vod tvoří vody důlní, vznikající vniknutím do důlních prostor buď průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo prostým vtékáním srážkové vody.

V roce 2013 se do povrchových vod celkem vypustilo 184,9 mil. m³ znečištěných vod, což je o 13 mil. m³ (7,6 %) více, než

Odběry vod s vodárenským a jiným využitím v Ústeckém kraji v letech 2006 - 2013 v tis. m³

v roce 2012. Důlní vody se na celkovém objemu těchto vod podílí 14,5 %, odpadní vody vypouštěné z veřejných kanalizací tvoří na celkovém množství vypouštěných znečištěných vod 40,3 %, největší podíl tvoří průmyslové odpadní vody (45,2 %). V letošním roce došlo k mírnému snížení množství vypouštěných průmyslových odpadních vod, a to o 611 tis. m³ oproti roku 2012, klesající tendence v množství vypouštěných odpadních vod z průmyslu je patrná i v dlouhodobějším horizontu

(viz graf). Jedním z hlavních důvodů snížení množství vypouštěných odpadních vod z průmyslu v posledních letech je snaha o recirkulaci vod v jednotlivých výrobních zařízeních, např. chladicí vody. Dalším nezanedbatelným důvodem je ekonomická situace, se kterou souvisí rušení méně výdělečných provozů ve větších i menších podnicích. Naopak rostoucí tendence je patrná u odpadních vod vypouštěných z veřejných kanalizací, a to o 7,783 mil. m³ více než v roce 2012. Důvodem může být

Přehled nejvýznamnějších vypouštění důlních vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2009	2010	2011	2012	2013
Doly Bílina - ÚDV ¹ Emerán	Bílina	3 240,8	4 959,4	3 787,1	3 025,8	3 763,0
ÚDV ¹ ČSA-Jan Šverma	Bílina	2 022,0	2 302,4	2 772,5	2 588,8	3 602,4
Doly Bílina - ČS ² Libkovic	Loučenský potok	2 598,0	2 254,2	2 703,0	1 892,6	3 015,0
PKÚ sloj Kohinoor - přeřadový kanál + větev A	Mračný potok	–	989,1	2 241,0	2 507,3	2 326,2
DOLY NÁSTUP TUŠIMICE - ČS DV ³ BŘEZNO	Hutná I	1 641,6	2 028,1	1 336,7	1 506,9	1 621,0
ČS Obří pramen	Bouřlivec	1 409,9	1 511,7	1 847,6	1 318,3	1 547,2
VUAS ÚDV ¹ Vršany	Slatinický potok	794,4	934,8	843,1	971,9	1 355,8
Palivový kombinát Trmice - ČS DV ³ Franz Josef	Zalužanský potok	1 600,0	1 572,3	1 484,9	1 272,5	1 247,1
Palivový kombinát - Kateřina	Zalužanský potok	75,9	807,0	1 044,5	883,0	986,1
Doly Nástup Tušimice-přeliv	Hutná I	28,7	694,3	552,2	–	918,9
Součet všech evidovaných vypouštění důlních vod nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok		15 748,8	21 802,6	22 404,9	19 614,2	26 796,5

¹úpravna důlních vod ²čerpací stanice ³čerpací stanice důlních vod

Zdroj: POH, KÚÚK

3 Vodní hospodářství

Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2009	2010	2011	2012	2013
SČVK Bystřany ČOV	Bystřice	7 148,6	8 994,2	7 515,7	7 648,5	10 152,9
SČVK Ústí nad Labem ČOV	Labe	9 203,8	10 460,3	9 965,2	9 806,2	9 956,6
SČVK Litvínov ČOV	Bílina	–	2 263,1	4 584,9	4 436,6	4 937,1
SČVK Děčín ČOV	Labe	5 610,1	5 432,6	5 091,5	4 920,8	4 790,1
SČVK Údlice ČOV	Chomutovka	4 381,8	2 677,0	3 997,3	3 813,9	4 750,1
SČVK Most Chánov ČOV	Bílina	4 316,7	4 945,6	4 738,4	4 382,1	4 605,3
SČVK Varnsdorf ČOV	Mandava	3 669,3	4 562,3	3 489,4	3 739,3	4 034,5
SČVK Litoměřice ČOV	Labe	2 409,6	2 925,8	3 192,9	2 936,3	3 280,8
SČVK Louny ČOV	Ohře	1 840,7	2 046,6	2 286,6	2 007,6	2 532,3
SČVK Jirkov ČOV	Ohře	2 143,3	2 106,0	1 806,4	1 846,4	2 331,5
Součet všech evidovaných vypouštění OV z veřejných kanalizací nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok v Ústeckém kraji		62 919,9	60 611,4	67 299,5	66 766,4	74 549,1

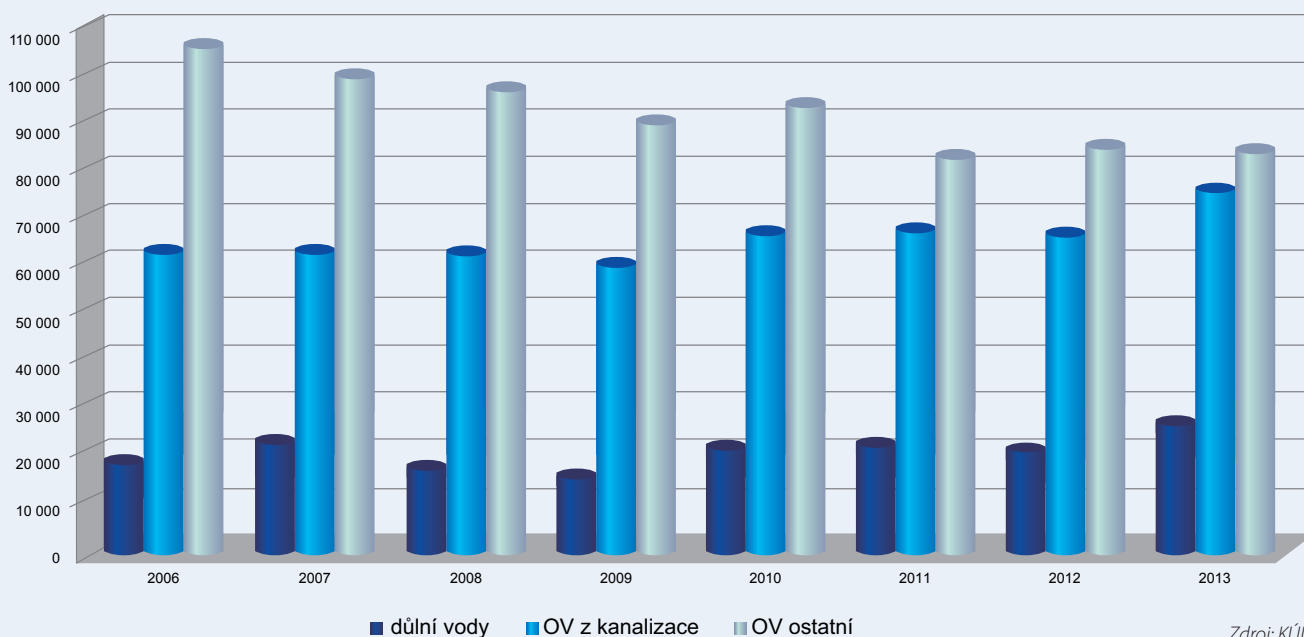
Zdroj: POH, PLa, KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění průmyslových vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2009	2010	2011	2012	2013
Papírny Štětí	Labe	26 538,0	26 996,0	24 131,0	24 976,0	25 583,0
LOVOCHEMIE Lovosice	Labe	20 747,0	18 187,6	17 170,3	17 500,3	16 100,9
Unipetrol RPA Dolní Jiřetín	Bílina	21 954,1	19 272,1	17 745,2	14 404,7	13 823,9
ČEZ Počeradsky	Počeradský potok	2 408,5	3 065,7	3 282,2	3 834,5	5 070,9
ČEZ EPRU - Pojistné nádrže	Pruněrovský potok	4 159,0	4 607,8	4 912,9	5 861,5	4 397,5
ČEZ Ledvice - odkaliště Fučík	Ledvícký potok	1 417,4	1 934,9	1 379,7	2 019,4	3 598,1
Teplárna Trmice - Dalkia	Bílina	3 349,4	3 166,5	2 650,1	2 315,5	2 160,3
ČEZ, Elektrárna Ledvice	Bílina	2 258,2	2 847,9	2 681,4	2 305,2	2 000,1
United Energy, a.s.	Hutní potok II	832,8	874,5	844,3	847,2	1 033,8
ČEZ EPRU - odkaliště Ušák	Ohře	644,6	760,6	561,7	838,6	730,5
Součet všech evidovaných vypouštění průmyslových vod nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok v Ústeckém kraji		97 796,7	91 029,1	94 376,6	83 507,0	83 606,0

Zdroj: POH, PLa, KÚÚK

Vypouštění důlních a odpadních vod v Ústeckém kraji v letech 2006 - 2013 v tis. m³

Zdroj: KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z hlediska znečištění

Název zdroje	CHSK (kg/r)			RAS (kg/r)			NL (kg/r)			Pc (kg/r)			Nanorg (kg/r)			Objem (m³/r)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
ČEZ el. Ledvice	148 149	145 142	182 099	2 040 401	2 003 597	2 964 624	58 352	75 199	96 650	776	696	602	26 688	17 402	39 373	4 061 116	4 324 569	5 598 172
ČEZ el. Pruněšov	1 451	127 406	121 482	1 458 820	6 340 442	4 076 984	6 194	117 648	119 012	4	798	856	618	25 000	19 354	5 512 679	6 719 797	5 148 339
ČEZ el. Tušimice	18 957	14 529	15 401	2 349 757	601 642	643 989	14 051	3 891	4 291	387	204	235	5 008	3 521	3 741	1 460 920	695 992	666 657
ČEZ el. Počerady	83 641	92 144	111 004	3 141 534	3 813 762	4 536 791	30 042	41 435	27 433	481	492	384	18 505	13 210	16 908	3 601 239	4 351 041	5 070 869
ČEZ Teplárna Třemšín	-	-	36 261	-	-	1 212 099	-	-	9 540	-	-	143	-	-	9 251	-	-	2 160 312
ČEZ celkem	252 198	379 221	466 247	8 990 512	12 759 443	13 434 487	108 639	238 173	256 925	1 648	2 190	2 219	50 819	59 133	88 626	14 635 954	16 091 399	18 644 349
Teplárna Třemšín	49 247	30 118	-	1 402 518	1 241 123	-	19 237	7 495	-	243	135	-	14 391	9 549	-	2 650 127	2 331 843	-
Lovochemie	562 598	535 644	476 834	6 354 040	5 875 345	5 469 189	141 924	116 675	126 451	1 914	2 267	1 629	211 467	390 745	196 280	6 693 250	6 970 300	6 384 870
Mondi Štětí	2 946 364	3 211 776	3 057 155	22 707 036	24 575 332	22 947 847	291 982	324 674	360 719	9 893	12 238	11 001	60 809	40 709	54 236	24 130 751	24 974 931	25 582 884
UNIPETROL RPA	318 348	311 364	276 478	15 805 533	16 055 536	15 008 303	16 277	130 530	105 393	5 902	5 296	4 699	70 384	66 374	78 490	14 745 210	14 404 678	13 823 886
ČOV Bystřany	154 597	157 254	198 997	3 086 903	3 020 715	4 614 693	22 772	20 345	21 118	5 787	6 348	7 513	73 954	70 210	108 941	7 515 650	7 648 542	10 152 893
ČOV Děčín	131 412	135 323	105 076	1 774 693	1 585 839	1 488 395	29 938	18 798	16 155	3 615	5 610	4 683	37 881	40 843	29 266	5 091 499	4 920 841	4 682 549
ČOV Most	106 234	100 131	102 145	2 088 813	1 870 807	1 701 655	24 024	18 449	12 619	3 696	3 725	1 290	33 548	19 807	25 421	4 738 363	4 382 101	4 605 291
ČOV Chomutov	118 839	82 648	105 404	1 820 087	1 610 201	2 144 794	12 112	6 979	11 258	5 236	5 263	4 085	34 417	35 431	44 603	3 997 292	3 813 926	4 750 058
ČOV Ústí n/L	293 491	274 654	245 691	38 051 989	36 440 305	32 301 265	94 776	80 118	85 374	2 713	2 460	2 433	82 001	78 725	71 589	9 971 709	9 809 976	8 945 278
ČOV Litvínov	-	-	106 888	-	-	1 113 212	-	-	7 406	-	-	938	-	-	31 597	-	-	4 937 075
SŽVK celkem ČOV	922 541	750 010	864 201	47 927 112	44 527 867	43 364 011	196 826	144 689	153 928	23 752	23 406	20 941	285 459	245 016	311 417	35 899 360	30 575 386	38 073 144
CELKEM	5 051 296	5 218 133	5 140 914	103 186 751	105 024 646	100 223 835	921 378	962 236	1 003 416	43 352	45 532	40 488	693 329	811 526	729 048	98 754 652	95 348 537	102 509 133

Zdroj: ČIŽP

vyšší podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci.

Přehled nejvýznamnějších producentů důlních vod, odpadních vod z veřejných kanalizací a průmyslových vod, je uveden v následujících tabulkách v časové řadě 2009–2013. Poslední tabulka zaznamenává nejvýznamnější producenty znečištění ve vypouštěných odpadních vodách.

Zajímavou složkou hospodaření s vodou tvoří vody z přivaděčů, kdy převodem určitého množství povrchové vody z jednoho povodí do druhého lze významně posílit zdroj vody. V roce 2013 bylo přivaděči převedeno cca 46 mil. m³ vody, což je o 11 mil. m³ více než v roce 2012. Vody jsou převáděny např. z čerpací stanice Rašovice do průmyslového přivaděče Ohře – Bílina nebo z Černé vody do VD Přísečnice a z VD Přísečnice do Hradištského potoka.

Zásobování pitnou vodou, rozvoj vodovodů a kanalizací

Hlavním zdrojem pro výrobu pitné vody jsou kvalitní zdroje vody v hornatém terénu Krušných hor (vodárenské nádrže, zejména Přísečnice, Křímov, Kamenička, Fláje, Jirkov, Jezeří) a na Děčínsku vodárenská nádrž Chříbská. Významným zdrojem podzemních vod jsou tyto oblasti: Ostrov, Sebužín, Hřensko, Velké Žernoseky, Malešice a Staré Fláje.

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů odpovídá v roce 2013 96,7%, což je 0,6% více než v loňském roce. V Ústeckém kraji bylo v roce 2013 fakturováno 36,9 mil. m³ pitné vody v celkové hodnotě vodné-

ho 1 440 318 tis. Kč. Z celkového množství pitné vody bylo 62,4% fakturováno domácnostem a 37,6% průmyslovým odběratelům. Zbýlá procenta tvořilo zemědělství a jiní odběratelé. Na území kraje je evidováno 69 úpraven vody. Mezi nejvýznamnější úpravy pitné vody se řadí Jirkov, Meziboří, Litvínov, Třetí mlýn u Chomutova a Chříbská u Děčína.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci v roce 2013 odpovídá 82%, což je o 1,4% více oproti roku 2012. Z celkového množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace tvoří 58% splaškové vody a 29,1% vody průmyslové a ostatní. Podíl čistěných odpadních vod z celkového množství vod vypouštěných do kanalizace tvoří 97,5%. Celková hodnota stočného odpovídá na území kraje ceně 1 258 743 tis. Kč. V kraji je evidováno 184 městských čistíren odpadních vod s celkovou kapacitou 248 751 m³/den. Na území kraje jsou hlavním provozovatelem vodovodů a kanalizací, včetně úpraven a čistíren odpadních vod, Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Průměrná cena vody za 1 m³ fakturované pitné vody má dlouhodobě rostoucí trend. V Ústeckém kraji se od roku 2005 cena vody zvýšila o 58,8% (z 24,7 Kč na 39,3 Kč za m³). Od roku 2008 zaplatí v průměru obyvatelé Ústeckého kraje za 1 m³ vody nejvíce v České republice. V porovnání s předchozím rokem se cena vody v kraji zvýšila o 1,9 Kč (o 5,1%). Meziroční nárůst zaznamenaly všechny kraje, navýšení v Ústeckém kraji bylo druhé nejvyšší po Olomouckém kraji (o 5,7%). Cena stočného čili průměrná cena za 1 m³ odváděných odpadních vod dosáhla v roce 2013 hodnoty 37,1 Kč za m³. Od roku 2005 se cena stočného v Ústeckém kraji zvýšila o více než tři čtvrtiny (o 16,1 Kč). V porovnání s ostatními kraji je cena stočného v kraji od roku 2008 druhá nejvyšší po kraji Libereckém. Meziročně se cena stočného v roce 2013 v kraji snížila o 1,4 Kč za m³, tj. o 3,6%. Celorepublikový průměr 29,2 Kč za m³ byl v kraji překročen o 7,9 Kč, tj. o 27,1%.

Zdroj: ČSÚ

Fond vodního hospodářství

Fond vodního hospodářství Ústeckého kraje byl zřízen Zastupitelstvem Ústeckého kraje usnesením č. 19/26/2004 ze dne

Pohyb na účtu Fondu vodního hospodářství ÚK v roce 2013

		Stav (Kč)
Stav účtu k 1. 1. 2013		35 480 262,39
Příjmy	platby za odebrané množství podzemní vody	42 506 657,00
	úroky na bankovním účtu	205 007,67
	vrátky – nevyčerpané finanční prostředky	39 232,24
Celkem zdroje		42 750 896,91
Výdaje	bankovní poplatky	254
	vrátky záloh z odběr vody v rámci ročního vyúčtování	15 530 228,00
	investiční výdaje – vyplacení dotací	12 689 209,06
Celkem výdaje		28 219 691,06
Stav účtu k 31. 12. 2013		50 011 468,24

Zdroj: KÚÚK

23. 6. 2004. Cílem Fondu je podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury Ústeckého kraje dle § 88 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Dále v rámci Fondu je dle § 42 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, vyčleněna povinná rezerva ve výši 10 mil. Kč na výdaje související s odstraňováním havarijních stavů v oblasti ochrany vod. Příjmy Fondu jsou tvořeny na základě § 88 odst. 15 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, poplatky za odběr podzemních vod.

K čerpání finančních prostředků z Fondu na obnovu infrastruktury dochází v souladu se Zásadami pro používání finančních prostředků z Fondu vodního hospodářství Ústeckého kraje na základě schválení poskytnutí dotace Zastupitelstvem Ústeckého kraje. K čerpání finančních prostředků dochází postupně, na základě prokázání skutečných výdajů příjemci dotace. V roce 2013 byly Zastupitelstvem Ústeckého kraje č. 100/9Z/2013 ze dne 4. 9. 2013 schváleny dotace 33 žadatelům v celkovém objemu cca 39 mil. Kč. Dále bylo administrováno 19 uzavřených smluv přecházejících z předešlých období. Celkem byly v roce 2013 čerpány finanční prostředky ve výši cca 28 mil. Kč.

Jakost povrchových vod

Monitorování povrchových vod v roce 2013 probíhalo podle návrhu jednotlivých povodí. Kvalita povrchových vod je pro obecnou informaci vyjadřována v třídách jakosti vody (I. velmi čistá voda, II. čistá voda, III. znečištěná voda, IV. silně znečištěná voda, V. velmi silně znečištěná voda). Tyto třídy jsou definovány v ČSN 75 7221 „Klasifikace jakosti povrchových vod“ (s účinností od října 1998) pro 46 ukazatelů. Zatřídění bylo provedeno tak, že zvláště byly klasifikovány jednotlivé ukazatele příslušné skupiny a výsledná třída skupiny byla určena dle nejnepříznivějšího ukazatele jakosti vod ve skupině. V normě jsou definovány následující skupiny: obecné, fyzikální a chemické ukazatele (např. konduktivita, rozpuštěný kyslík, biochemická spotřeba kyslíku (BSK₅), chemická spotřeba kyslíku (CHSK_{Mn}), chloridy (Cl), vápník (Ca)), specifické organické látky (např. chlorbenzen, tetrachlorethen, trichlorethen), kovy a metaloidy (chrom (Cr), rtuť (Hg), mangan (Mn), železo (Fe), kadmium (Cd)), mikrobiologické a biologické ukazatele (např. koliformní bakterie, enterokoky, chlorofyl), radiologické ukazatele (např. celková objemová aktivita alfa, uran). Druhým typem hodnocení kvality povrchových vod je hodnocení dle přílohy č. 3 Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod,

náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizační a o citlivých oblastech. Jednotlivé ukazatele jsou rozděleny do skupin podle charakteru. V nařízení vlády jsou definovány následující skupiny: Všeobecné ukazatele (např. rozpuštěný kyslík, biochemická spotřeba kyslíku (BSK₅), chemická spotřeba kyslíku (CHSK_{Mn}), celkový dusík (N_{celk}), celkový fosfor (P_{celk}), chloridy (Cl)), Prioritní látky (např. atrazin, benzen, některé jednotlivé polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), rozpuštěné formy některých kovů), Znečišťující organické látky (např. anilín, halogenované organické sloučeniny (AOX), fluoridy (F), sulfan (H₂S)), Jednotlivé prvky (např. arsen (As), hořčík (Mg), rtuť (Hg), kadmium (Cd), vápník (Ca), uran (U)), Ukazatele radioaktivity (např. celková objemová aktivita alfa).

Hodnocení podle ČSN 75 7221

Nejzatíženějšími byly menší toky v oblastech s vysokým podílem průmyslu nebo těžbou: Chomutovka, Bílina, Teplický potok, Ploučnice. Nejčistším tokem byla Kamenice ve Hřensku, kde žádný z 33 sledovaných ukazatelů nepřekročil II. třídu. Arsen (As) dosáhl IV. třídy na Teplickém potoce a v Bystřici. Koncentrace odpovídající III. třídě byly detekovány u olova (Pb) v Bystřici. Organické látky byly většinou na úrovni I. třídy, ojediněle II. třídy. 1,1,2,2-tetrachlorethen v Bílině v Ústí nad Labem dosáhl III. třídy, Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) v Mandavě ve Varnsdorfu IV. třídy. Koncentrace chlorofylu dosáhly IV. třídy na Labi v úseku mezi Litoměřicemi a Schmilkou, měřen byl ale pouze na Labi a v profilu Terezín (Ohře). Halogenované organické sloučeniny (AOX) měly velmi špatné hodnocení, na 50 % profilů dosáhly V. třídy na 36 % třídy IV.

Hodnocení podle NV č. 61/2003 Sb.

Hodnocení bylo provedeno na 36 profilech. Všechny sledované ukazatele splnily limity v profilech Hřensko (Kamenice), Most (Bílina) a na dvou profilech na Ohři - Tvršice a Straná. Nejčastěji byly na profilech překračovány limitní koncentrace u sumy benzo(g,h,i)perylenu (C₂₂H₁₂) a indeno(1,2,3-c,d)pyrenu (C₂₂H₁₂) (35 %), koncentrace nerozpuštěných látek (NL, 105°C) a celkového fosforu (P_{celk}), shodně 31 % a u amoniakálního dusíku (NH₄⁺) (20 %). Halogenované organické sloučeniny AOX nespĺnily předepsané koncentrace na 44 % profilů. Arsen měl zvýšené koncentrace na Teplickém potoce a na Bystřici.

Průměrné roční koncentrace plavenin na Labi dosáhly podobně jako v minulých

letech relativně nízkých hodnot mezi 17 až 20 mg.l⁻¹, které významněji neovlivnily ani červnové povodňové epizody. Celkově byly vyhodnoceny jako průměrné až podprůměrné. Naopak vyšší roční průměry koncentrací vykazovaly přítoky Labe (Ohře v Terezíně 41 mg.l⁻¹, Bílina v Ústí n.L. 47 mg.l⁻¹, Ploučnice v Březinách až 78 mg.l⁻¹).

V červnu byla při povodňových epizodách zaznamenána s výjimkou Bíliny roční maxima (na Ohři v Kadani, na Ohři v Terezíně, na Ploučnici v Březinách). Na dolním Labi byl chod plavenin v průběhu roku poměrně vyrovnaný s hodnotami nejčastěji do 10 až 15 mg.l⁻¹. Významnější chod plavenin byl zaznamenán pouze při vzestu hladin na počátku a konci ledna při zimní oblevě, dále během červnových povodní s relativně nízkými hodnotami a krátkodobě v polovině září po vydatnějších srážkách, kdy bylo změněno na Labi pod Děčínem roční maximum.

Na Labi i na přítocích byl celkový roční odnos plavenin nejvíce ovlivněn transportem v červnu, kdy odteklo 55 až 65 % ročního úhrnu plavenin. Červnové úhrny transportovaných plavenin na Labi několikrát násobně (až 8x v hraničním profilu) překročily dlouhodobý měsíční odtok za období let 1985–2000. Závěrovým profilem Labe pod Děčínem bylo za rok 2013 transportováno celkem 475 000 t nerozpuštěných látek.

Zdroj ČHMÚ

Jakost podzemních vod

Hodnocení jakosti podzemních vod bylo zpracováno z údajů monitoringu jakosti podzemních vod na objektech státní sítě sledování podzemních vod, kterou provozuje ČHMÚ. Do hodnocení bylo zahrnuto devět ukazatelů: chloridy (Cl⁻), amonné ionty (NH₄⁺), dusičnany (NO₃⁻), sírany (SO₄²⁻), chemická spotřeba kyslíku (CHSK_{Mn}), meď (Cu), kadmium (Cd), olovo (Pb) a pH. Hodnocení bylo provedeno jako srovnání s referenčními (limitními) hodnotami pro podzemní vodu dle požadavků vyhlášky č. 5/2011 Sb., o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod. Meď a pH byly hodnoceny porovnáním s limity pro pitnou vodu.

V dílčím povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe byla jakost podzemních vod pozorována na 124 objektech pozorovací sítě, kterou v dílčím povodí tvoří 22 pramenů, 27 mělkých vrtů a 75

hlubokých vrtů. Roční průměrné hodnoty pH byly v tomto dílčím povodí mimo limitní interval u 22 ze 124 hodnocených objektů, všechny nevyhovující objekty měly hodnotu pH nižší než 6,5 a žádný objekt neměl hodnotu pH vyšší než 9,5. Limit pro ukazatele chemická spotřeba kyslíku manganistanem a amonné ionty byly překročeny u 12 objektů. Limit pro ukazatel dusičnany byl překročen u 6 objektů. Limit pro ukazatel chloridy byl překročen u 2 objektů. Limit pro ukazatel sírany byl překročen u 10 objektů. Limit pro ukazatel kadmium byl překročen u 4 objektů. Limit pro měď nebyl překročen na žádném z objektů. Limit pro ukazatel olovo byl překročen u 1 objektu.

Z hlediska hodnocení procentuálního zastoupení nevyhovujících hodnot všech analyzovaných ukazatelů je možno shrnout, že v dílčím povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe bylo zjištěno 9,7 % nadlimitních vzorků u amonných iontů a relativně nízké procento nevyhovujících analýz u dusičnanů (4,8 %), avšak u síranů, fluoridů, ale například také lithia zde byly stanoveny maxima koncentrací v rámci celé ČR.

Celková mineralizace podzemních vod této oblasti překračuje požadovaný limit pro pitnou vodu u 15,3 % analyzovaných vzorků. Monitorované toxické kovy jsou zde výrazně zastoupeny, jak co do procentuálního počtu nadlimitních koncentrací: arsen (8,1 %), kobalt (6,5 %), hliník (4,0 %) a nikl (4,0 %), tak i co do výskytu maximálních koncentrací v rámci ČR u berylia, selenu a vanadu. Přítomnost organických látek vyjádřených formou ukazatele $CHSK_{Mn}$ (9,7 % nadlimitních vzorků) a DOC (8,9 % nadlimitních vzorků) byla ve srovnání s jinými dílčími povodími průměrná. Z organických látek byly v dílčím povodí zjištěny maxima koncentrací např. chlorethenu a PDTA (cheláty). Rovněž se zde vyskytla maxima pro pesticidy, jako jsou MCPA a metazachlor AO, ovšem důležitější jsou pesticidy s vyšším počtem překročení referenčních hodnot, jako jsou chloridazon desphenyl, alachlor ESA a metazachlor ESA. Oproti

ostatním dílčím povodím byly zde nejčastěji stanoveny nadlimitní hodnoty celkové objemové aktivity alfa a nalezena i maximální hodnota tohoto radiochemického ukazatele v rámci ČR. Nebezpečné látky byly v této oblasti stanoveny ve více případech v maximálních koncentracích v rámci celé republiky. V porovnání s rokem 2012 nedošlo k významnějším změnám jakosti podzemních vod.

Zdroj: ČHMÚ

Vodohospodářské havárie

V průběhu roku 2013 došlo k 18 haváriím běžného typu bez dlouhodobých ná-

sledků. Ve srovnání s rokem 2012 se jedná o snížení o devět havárií. Celkem u 5 havárií nebyl zjištěn původce a ve 2 případech nebylo zjištěno o jakou uniklou a znečišťující látku se jednalo. V 7 případech byla havárie způsobena lidským zaviněním, ve 4 případech se jednalo o technickou příčinu vzniku havárie, ve 2 případech byla havárie způsobena přírodními vlivy a v 5 případech nebyla hlavní příčina havárie zjištěna. Ve všech případech se jednalo o znečištění povrchových vod. Havárie s dopadem na podzemní vody nebyla v roce 2013 zaznamenána.

Využití stabilních norných stěn jako prevence před havarijními stavy

Počet nahlášených vodohospodářských havárií se znečištěním vod bez dlouhodobých následků			
s následným znečištěním povrchových vod	způsobeno	lidským zaviněním	7
		technickou příčinou	4
		přírodními vlivy	2
		nezjištěno	5
	uniklé látky	ropné	8
		ostatní (odpadní vody, chemické látky)	5
	zasažené toky	Kamenice, Bystrá, Bílina, Hutná, Mandava, Ždírnický potok, Jílovský potok, Pruněfovský potok, Labe	
s následným znečištěním podzemních vod			0

Nahlášené závažné vodohospodářské havárie se znečištěním vod s významným vlivem na jejich kvalitu				
	Počet	Uniklé látky	Místo havárie	Zdroj znečištění
s následným znečištěním povrchových vod	3	odpadní voda - kaly	Kamenice	únik odpadních vod - kalů přepadem z kanalizace na ČOV vlivem zanesení náplavovým materiálem a následně do vodního toku Kamenice - úhyn 120 ks pstruha obecného
			Bystrá	únik odpadních vod z areálu ZZN Děčín, z důvodů nesprávné manipulace s odpadními oplachovými vodami
			Bílina	havárie kamionu, sjel do Bíliny, únik cca 200 l PH, instalace norných stěn
s následným znečištěním podzemních vod	0			

Zdroj: ČIŽP

Ochrana přírody a krajiny je právně zakotvena především zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je tvořen biocentry, která jsou vzájemně propojená biokoridory. Biocentra musí mít dostatečnou velikost, aby umožnila dlouhodobé přežívání a rozmnožování planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů i v kulturní, intenzivně obhospodařované krajině. Biokoridory umožňují zejména přesuny a vzájemnou komunikaci organismů mezi jednotlivými biocentry. Prvky ÚSES jsou vymezovány v územně plánovací dokumentaci pro zachování stability krajiny, uchování přírodního bohatství a příznivého působení na okolní plochy, jako je zmírňování vodní i větrné eroze, zadržování vody v krajině a úprava mikroklimatu.

Na lokální úrovni jsou biocentra a biokoridory vymezeny v územních plánech obcí jako nezastavitelné plochy. Regionální prvky ÚSES jsou obsaženy v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje, které nabyly účinnosti dne 20. 10. 2011. Zásady územního rozvoje jsou k dispozici na webových stránkách www.kr-ustecky.cz v sekci rozvoj kraje.

Významné krajinné prvky

Lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy jsou ze zákona významnými krajinnými prvky a jsou chráněny před poškozováním a ničením. Jako významné krajinné prvky je možné registrovat i dal-

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2013

Kategorie chráněného území	Počet (ks) území v Ústeckém kraji		Celková rozloha(ha)		Podíl z rozlohy kraje (%)
	V celém kraji	Mimo území Národních parků a Chráněných krajinných oblastí	V celém kraji	Mimo území Národních parků a Chráněných krajinných oblastí	
Národní park	1	–	7 900	–	1,48
Chráněná krajinná oblast	4	–	132 946	–	24,92
Národní přírodní rezervace	12	5	1 402	589	0,26
Národní přírodní památka	13	4	117	46	0,02
Přírodní rezervace	57	27	3 698	3 116	0,69
Přírodní památka	91	63	3 335	2 974	0,63
Přírodní parky	7	7	57 378	57 378	10,76
Celkem	185	106	206 776	64 103	–

Zdroj: KÚÚK, Ústřední seznam ochrany přírody

ší části krajiny, které utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k její stabilitě. Nejčastěji to bývají horské a podmáčené louky nebo naopak suché výslunné stráně, tůňky, lokality výskytu ohrožených rostlin nebo živočichů. V roce 2013 bylo na území Ústeckého kraje registrováno přes 130 významných krajinných prvků.

Krajinný ráz, přírodní parky

Ráz krajiny je určen souborem přírodních, kulturních a historických charakteristik, které jsou typické pro určité místo nebo oblast. Pro ochranu území s jedinečnými estetickými nebo přírodními hodnotami krajiny může být vyhlášen přírodní park. Na území Ústeckého kraje se nachází 7 přírodních parků: Doupovská pahorkatina, Údolí Pruněrovského potoka, Východní Krušné hory, Džbán, Dolní Poohří, Bezručovo údolí a Loučenská hornatina. Přírodní parky zabírají přes

57 tisíc hektarů, tj. téměř 11 % celkové rozlohy Ústeckého kraje.

Zvláště chráněná území

Území se soustředěnými přírodními nebo estetickými hodnotami je možné vyhlásit za zvláště chráněné. Rozlišujeme 6 kategorií chráněných území podle jejich významu: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. Všechna chráněná území jsou evidována v Ústředním seznamu ochrany přírody, který je v digitální podobě dostupný z webových stránek <http://dru-sop.nature.cz>.

Na území Ústeckého kraje jsou zastoupena chráněná území všech kategorií – 1 národní park (České Švýcarsko), 4 chráněné krajinné oblasti (České středohoří, Labské pískovce, z okolních krajů sem pak zasahují Lužické hory a Kokořínsko). V Ústředním seznamu je evidováno 12 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 57 přírodních rezervací a 91 přírodních památek.

V roce 2013 Ústecký kraj vyhlásil 11 nových zvláště chráněných území: přírodní rezervaci Holý vrch a přírodní památky Vrbka, Píščiny u Oleška, Stráně u Velkého Újezdu, Bílé stráně u Štětí, Podmílesy, Skalky u Třebutiček, Želinský meandr, Kopistská výsypka, Na loučkách II a Bezručovo údolí. Všechna zvláště chráněná území byla vyhlášena k zajištění dostatečné ochrany pro evropsky významné lokality soustavy Natura 2000.

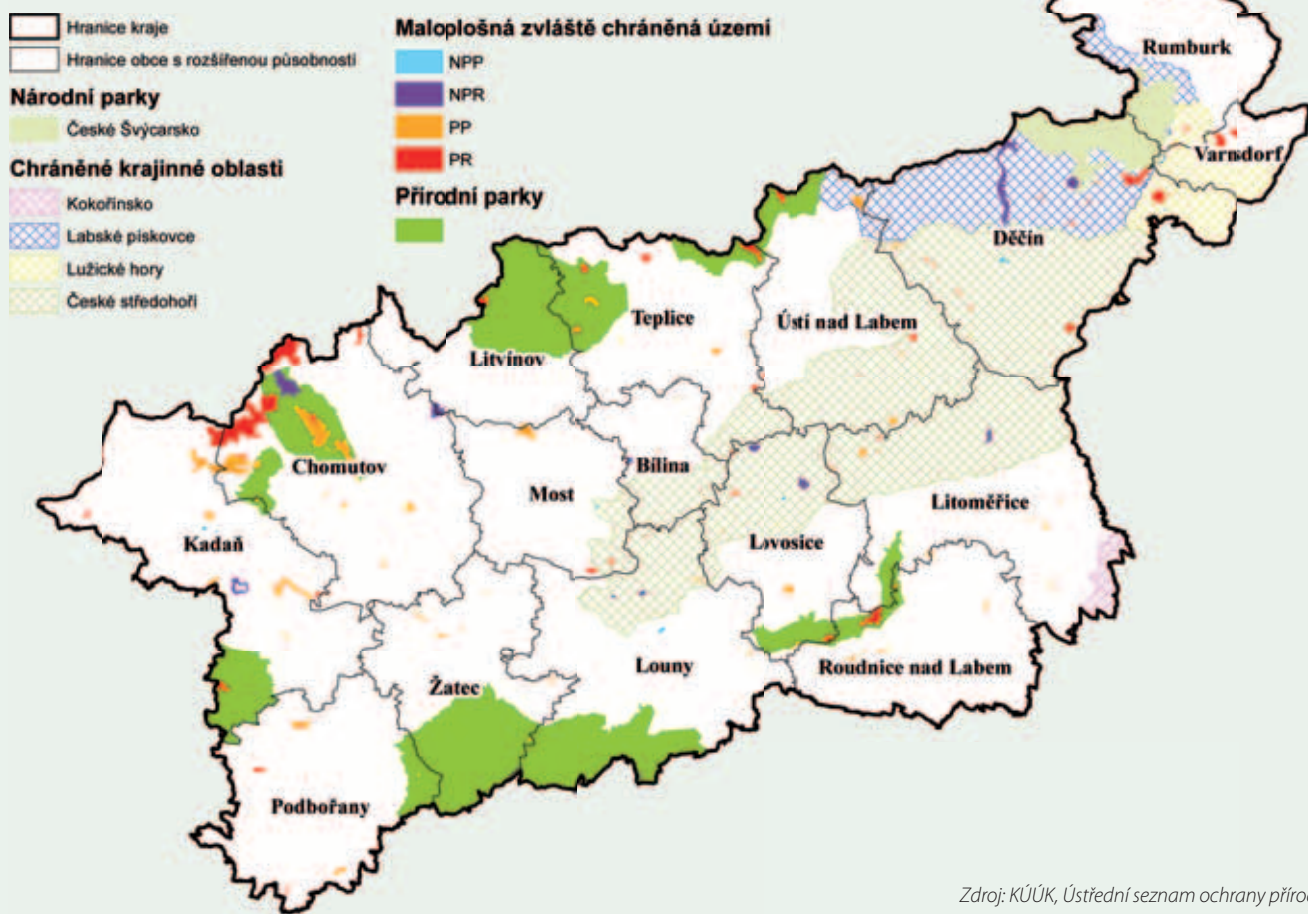
Nové přírodní rezervace a přírodní památky

- Přírodní rezervace **Holý vrch** se nachází na Litoměřicko, poblíž obce Křešice. Předmětem ochrany zde jsou teplomilné doubravy a dubohabřiny,

Nová přírodní památka Vrbka

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2013

Zdroj: KÚÚK, Ústřední seznam ochrany přírody

na jižně orientovaných svazích a mezích se vyskytují společenstva suchých trávníků charakteru stepi až lesostepi s výskytem vzácných rostlin a bezobratlých.

- Přírodní památka **Skalky u Třebu-
tiček** leží hned v sousedství Holého vrchu. Skalnatý kopec je porostlý dubovým až dubohabrovým lesem, který si do současnosti udržel přirozené druhové složení dřevin.
- Na Litoměřicku jsou dále nově vyhlášeny přírodní památky **Stráně u Velkého Újezdu a Bílé stráně u Štětí**, obě za účelem ochrany výslunných strání s teplomilnou květenou. Dříve bývaly podobné lokality intenzivně vypásány domácími zvířaty, v současné době však většinou zarůstají křovinami. Aby se na nich udržely vzácné druhy rostlin, je potřeba o tyto lokality pravidelně pečovat, kosit je a vyřezávat křoviny nebo provádět pastvu stádem ovcí a koz.
- Přírodní památka **Písčiny u Oleška** na Litoměřicku chrání jeden z nejohroženějších biotopů naší republiky,

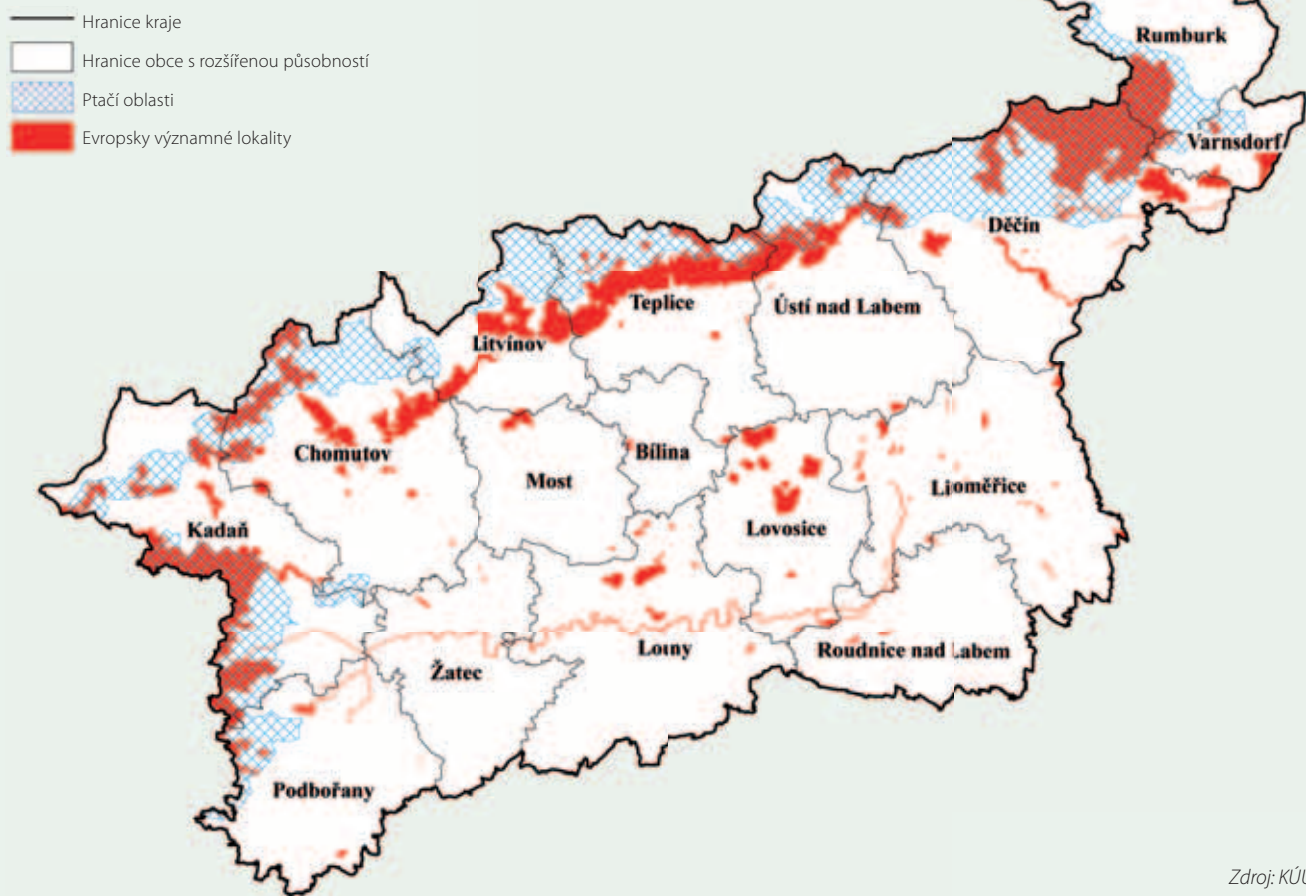
písečné duny. Otevřené plochy s pouze řídkým porostem travin a bylin jsou důležité pro mnoho druhů bezobratlých. Písčiny u Oleška obývají například vzácní motýli přástevník kostivalový a lišaj pryšcový. Kvůli imisím dusíkatých látek zejména z automobilové dopravy jsou chudá písčité stanoviště obohacována živinami a zarůstají běžnými druhy rostlin i křovinami, chráněné druhy z nich potom mizí. Pro uchování řídké vegetace musí být souvislý travní drn narušován, k péči o tento biotop se neřídká používá i těžká vojenská technika.

- Přírodní památka **Vrbka** se nachází poblíž Budyně nad Ohří, předmětem ochrany zde jsou polopřirozené suché trávníky a dubohabřiny s výskytem mnoha chráněných rostlin, včetně vstavačovitých, a živočichů, například motýla otakárka ovocného.
- Přírodní památka **Kopistká výsypka** na Mostecku byla vyhlášena k ochraně vzácného obojživelníka čolka velkého. Kopistká výsypka neprošla technickou rekultivací, při které je zavrňován terén, po jejím nasypání zde

proto zůstalo zachováno mnoho úžlabin a prohlubní, ve kterých se hromadí dešťová voda a vznikají zde tůně. V intenzivně využívané zemědělské krajině je podobných drobných vodních ploch nedostatek, bývají odvodňovány nebo zaváženy, proto obojživelníci často osídlují takto umělé vzniklé tůně jako náhradní biotop.

- Přírodní památka **Želinský meandr** chrání kaňonovitě údolí řeky Ohře poblíž Kadaně. Na stejné lokalitě byla vyhlášena přírodní památka již roku 1992, novým vyhlášením došlo ke zvětšení chráněného území a upřesnění předmětu ochrany. Cenné jsou především strmé výslunné svahy a skalní výchozy s teplomilnou vegetací trávníků, vřesovišť a rozptýlených dřevin. Dno údolí a zastíněné svahy porůstají jasanovo-olšové lužní lesy. Četný je výskyt naší největší ještěrky zelené a užovky podplamaté.
- Přírodní památka **Podmílesy** na Chomutovsku zahrnuje území bývalé obce Podmílesy, která po odsunu původního německého obyvatelstva zůstala opuštěná a dříve zemědělské

NATURA 2000 v Ústeckém kraji k 31. 12. 2013

Zdroj: KÚÚK

plochy již zarostly lesem. Díky absenci lidských zásahů mají náletem vzniklé lesy přirozený charakter údolních jasanovo-olšových lužních lesů. Na okolních pastvinách roste orchidej prstnatec bezový ve dvou barevných formách a vzácně též teplomilný koniklec luční český, jehož výskyt zde ve vyšších nadmořských výškách na svazích Krušných hor je zcela ojedinělý.

- Přírodní památka **Na loučkách II** na Chomutovsku zahrnuje rozsáhlé území vlhkých až rašelinných luk, rašelinišť a podmáčených smrčín. Velká část území byla v minulosti bohužel narušena odvodněním. Z ptačích druhů se zde vyskytuje tetřívka obecná a žluna šedá.
- Přírodní památka **Bezručovo údolí** se rozkládá v sousedství Chomutova, podél toku Chomutovky. Díky velkým rozdílům v nadmořské výšce a expozice svahu se zde na malé ploše nachází mnoho rozmanitých lesních stanovišť, od teplomilných doubrav po květnaté a acidofilní bučiny, suťové lesy v prudkých svazích a jasanovo-olšové

luhy v údolních partiích. Na nivních loukách se vyskytují chránění motýli modrásci bahenní a očkovaní, kteří jsou svým zajímavým životním cyklem závislí na rostlině krvavci totenu a určitém druhu mravenců, v jejichž hnízdech přezimují.

Management – péče o cenné lokality

Největší druhovou diverzitu mají na území Ústeckého kraje zpravidla lokality, na kterých se v průběhu holocénu z různých důvodů nevyvinula klasická lesní vegetace, popř. kde činností člověka byla tato lesní vegetace již před mnoha stoletími či tisíciletími přeměněna v louky či pastviny, které byly nejméně do poloviny 20. století tradičním způsobem obhospodařovány. Na těchto plochách bývá soustředěn nejen nejvyšší počet různých druhů organismů, ale také velká část druhů zvláště chráněných či uvedených v příslušných červených seznamech. Z uvedeného důvodu právě upuštění od pravidelného kosení či vypásání těchto ploch a jejich následné zarůstání dřevinami patří k nejvýznamnějším faktorům, majícím za následek postupné mizení či vymírání mnohých z těchto cenných

druhů. Aby se přispělo k omezení dalšího ochuzování fauny a flóry a ke stabilizaci současných populací rostlin a živočichů v regionu, je potřeba alespoň o některé z hlediska biodiverzity dosud hodnotné lokality pravidelně pečovat. Krajský úřad Ústeckého kraje proto v roce 2013 zajistil péči o cca 30 lokalit s výskytem zvláště chráněných druhů a cenných biotopů, na celkové výměře přibližně 120 ha. Nejčastějším typem zásahu bylo kosení travních porostů (zpravidla mozaikovitá seč či kosení větších ploch po částech), vyřezávání náletových dřevin a především pak řízení pastva ovcí a koz. V menší míře byly prováděny i jiné typy zásahů mající za cíl např. zlepšit vodní režim na rašeliništích v Krušných horách, nebo zaměřené na likvidaci invazních druhů rostlin (boševník velkolepý).

Památné stromy

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny nebo stromořadí mohou být vyhlášeny jako památné. Ze zákona je zakázáno památné stromy ničit, poškozovat a rušit v přirozeném vývoji. V roce 2013 bylo na území Ústeckého kraje evidováno celkem 439 památných stromů, jejich počet meziročně stoupl o 29.

Natura 2000

Po celé Evropě je podle jednotných pravidel vytvářena soustava chráněných území Natura 2000. Jejím cílem je zajistit ochranu pro přírodní stanoviště a druhy rostlin a živočichů, které jsou nejcennější a nejvíce ohrožené vymizením. Soustava Natura 2000 se skládá z ptačích oblastí (PO), které se vyhláší na základě směrnice Evropské komise 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“). Druhým typem jsou Evropsky významné lokality (EVL), které se vyhláší podle směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Evropsky významné lokality v České republice byly vyhlášeny nařízením vlády č. 318/2013 Sb.

Na území Ústeckého kraje je 5 ptačích oblastí a 108 evropsky významných lokalit, z toho ve správě krajského úřadu jsou ty lokality, které se nachází mimo národní parky a chráněné krajinné oblasti. Celkem tedy Krajský úřad Ústeckého kraje spravuje 53 evropsky významných lokalit. Podle zákona o ochraně přírody a krajiny jsou evropsky významné lokality chráněny před poškozováním a ničením, postupně jsou na jejich území vyhlášovány přírodní rezervace nebo přírodní památky. V roce 2013 bylo vyhlášeno 11 nových zvláště chráněných území na plochách evropsky významných lokalit. Vyhlásování zvláště chráněných území na evropsky významných lokalitách je financováno z Operačního programu životní prostředí (OPŽP).

Informace o lokalitách soustavy Natura 2000 krajský úřad průběžně zveřejňuje na internetových stránkách www.usteckykraj-priroda.cz, které byly zprovozněny v roce 2013.

Druhá ochrana, výjimky

Některé ze vzácných a mizejících druhů rostlin, živočichů a hub vyjmenované v příloze vyhlášky č. 395/1992 Sb., jsou podle zákona o ochraně přírody a krajiny zařazeny mezi druhy zvláště chráněné dle § 48 zákona. Takové druhy zařazené zároveň do jedné ze 3 odstupňovaných kategorií ochrany (kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené), které by v ideálním případě měly odrážet skutečnou míru jejich ohrožení, jsou chráněny ve všech svých vývojových stádiích (například i semena rostlin, různá vývojová stadia živočichů, včetně vajec, kukel a dalších klidových stádií). Je zakázáno jakkoli škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, např. je vyrušovat, sbírat či odchyťovat, zraňovat,

usmrcovat či přemísťovat a před poškozením či zničením je chráněn i jejich biotop. Z výše uvedených i dalších zákazů uvedených v § 49 a § 50 zákona však může krajský úřad u konkrétních druhů povolit výjimku. Výjimka se povoluje ze závažných důvodů a na její povolení není právní nárok. V roce 2013 povolil Krajský úřad Ústeckého kraje přes 110 výjimek.

Nezanedbatelná část z těchto výjimek se týkala i ochrany rorýsů a netopýrů, kteří se často zabydlují v prasklinách a větracích otvorech budov. Při jejich zateplování je třeba případný výskyt výše uvedených zvláště chráněných živočichů s předstihem prověřovat a při samotném plánování prací zohledňovat. Situace je ve většině případů snadno řešitelná buď ponecháním průlezů do stávajících hnízdišť, nebo instalací nových hnízdních budek či náhradních úkrytů, přičemž samotnou realizaci prací je nutno plánovat v termínech nekolidujících s hnízděním ptáků či přítomností netopýrů v úkrytech.

Dobrovolné dohody k zlepšování přírodního prostředí

Vlastníci nebo nájemci pozemků, na kterých se vyskytují zvláště chráněné, cenné, či jinak vzácné druhy rostlin, živočichů popř. hub mohou s krajským úřadem uzavřít písemnou dohodu o provádění péče v zájmu ochrany přírody. Na dohodnutou péči pak krajský úřad může poskytnout vlastníkově či nájemci předmětných pozemků finanční příspěvek. V roce 2013 bylo v platnosti 18 takových dohod, a to jak s občanskými sdruženími, tak se soukromými osobami a s obcemi, v jednom případě i s církví. V 17 případech pak zároveň krajský úřad poskytl i finanční příspěvek, jejichž celková výše se blížila 500 000 Kč.

Projekty Ústeckého kraje na úseku ochrany přírody

V roce 2013 pokračoval Ústecký kraj jako projektový partner v činnostech na projektu „Revitalizace rašelinišť mezi Horou Sv. Šebestiana a Satzung – realizační fáze“. Projekt je podporován dotačním programem „Cíl 3 / Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 - 2013“. Ústecký kraj v realizační fázi projektu zajišťuje monitoring stavu rašelinných těles a změn po provedení revitalizačních opatření, a to v hydrologických parametrech i v odrazu vlivu na přírodní složky ekosystému. V roce 2013 byly zadány průzkumy s plánovaným ukončením na podzim 2014 z oblasti monitoringu hub, řas, rostlin, vybraných druhů hmyzu a ptáků. Započal i monito-

ring hydrologických parametrů v návaznosti na předchozí projekty, tedy pokračováním monitoringu kvality a kvantitativního monitoringu kvality a kvantitativního monitoringu kvality rašeliniště a základních meteorologických parametrů (množství srážek, teplota). Blíže k projektu na <http://moorevital.sachsen.de>.

V roce 2013 rovněž pokračovaly práce na projektu záchrany populace kriticky ohroženého endemického brouka válečka českého (*Cylindromorphus bohemicus*). Jedná se o projekt s cílem stabilizovat popř. zvýšit stavy populací tohoto krascovitého brouka, který se mimo území severozápadních a středních Čech nevyskytuje nikde jinde na světě a který je ohrožen postupným zánikem a degradací vhodných biotopů spojenou s úbytkem jeho živné rostliny, kterou je stepní tráva kostřava walliská. Tento brouk se dle nejnovějších poznatků zřejmě dosud vyskytuje na max. několika desítkách často drobných lokalit na Žatecku a jediné potvrzené lokalitě u Prahy. Výskyt druhu je soustředěn rovněž do tří zvláště chráněných území v této oblasti – přírodních památek Žatec, Stroupeč a Staňkovice a právě podpora jeho populace na těchto třech lokalitách je hlavním předmětem tohoto projektu. Po odstranění náletových dřevin na značné části výše uvedených lokalit v minulých letech, zde nyní probíhá kosení travních porostů, aplikace arboricidu na výmladky dřevin a řízená pastva stádem ovcí a koz. Současně je prováděn monitoring druhu ve vztahu k provedeným biotechnickým opatřením. Projekt je financován Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí a potrvá až do konce roku 2014.

Program pro podporu obnovy krajiny a biodiverzity

V roce 2013 Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválilo a vyhlásilo dotační Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016, který zahrnuje též oblast podpory obnovy krajiny a biodiverzity. V rámci Programu bylo pro tuto oblast v roce 2013 administrováno celkem 21 žádostí, z toho krajem podpořeno 12 projektů a skutečně na realizaci projektů vyplaceno 999 tis. Kč. Dotaci čerpalo 5 obcí, 6 neziskových organizací a 1 fyzická osoba podnikající. Obce se zaměřily na revitalizaci doprovodné zeleně, výsadbu větrolamů a ovocných alejí s využitím starých krajových odrůd, neziskové organizace zejména na obnovu lučních a stepních biotopů nebo břehových porostů, ale také na budování tůň pro obojživelníky.

4.2 Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta

Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválilo dne 26. 6. 2013 usnesením č. 92/7Z/2013 „Aktualizaci Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVO) v Ústeckém kraji“, kterou předložil odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s odborem školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se o aktualizovaný koncepční materiál pro rozvoj ekovýchovy v našem kraji pro období let 2013 – 2020. Aktualizovaná koncepce EVO sleduje moderní trendy a současné potřeby v oblasti EVO v kraji.

Ústecký kraj i tento rok úspěšně pokračoval ve spolupráci s partnerem EKO-KOM, a. s. na rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVO) v Ústeckém kraji prostřednictvím projektu „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití využitelných složek komunálních odpadů včetně jejich obalové složky a informační a vzdělávací kampaně odpovědnosti občanů Ústeckého kraje za zachování příznivého životního prostředí budoucím generacím“. Cílem projektu byla intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalů a aktivity v souladu s rozvojem systému EVO v Ústeckém kraji (soutěže, krajská konference, aktualizace webových stránek, vydávání e-čtvrtletníku).

Problematika EVO se kromě školských zařízení, občanských sdružení a neziskových organizací, které se zaměřují na zvyšování úrovně ekologického vnímání cílových skupin, vztahuje také na obce Ústeckého kraje. Svědčí o tom výsledky soutěže „Sklenná popelnice“ kterou pro všechny obce vyhláší Ústecký kraj. V roce 2013 byla soutěž „Sklenná popelnice“ vyhlášena již po deváté, vítěznou obcí se stala Libčevěs, z měst se na prvním místě umístila Krásná Lípa.

V červnu 2013 proběhlo slavnostní vyhlášení ekologické soutěže Kouty krajiny Ústeckého kraje. Cílem bylo vytvořit uměleckou formou zprávu o stavu životního prostředí v Ústeckém kraji. Kolektivy ze zapojených třiceti škol se se zadaným ekologickým tématem vypořádaly různorodým způsobem - 3D modely, plakáty, flipy, nástěnky, obrázky, keramika, lepoprelo, CD prezentace, videa, filmový příběh. Slavnostní vernisáž proběhla na krajském úřadě v Ústí nad Labem, kde byla díla vystavena a kde bylo možno hlasovat o jejich umístění. Vítězi soutěže se stali mladí výtvarníci ze ZŠ a MŠ v Tisí za dílo „Žijeme tam, kam jiní jezdí na dovolenou“. Vedle obligátních diplomů převzali také vstupenky do Zooparku Chomutova a škola byla obdarována vermikompostérem (kdy se využívá schopnosti žít přeměňovat rostlinné zbytky na velmi kvalitní organické hnojivo).

Pohled na montáž vermikompostéru

V listopadu 2013 proběhla v pořadí již druhá Krajská konference EVO, kterou pořádal odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje v prostorách gotického hradu v Litoměřicích. Konference byla určena především pro pedagogické pracovníky zaměřujících se na rozvoj ekologické výchovy ve školských zařízeních na území Ústeckého kraje. Konference se zúčastnilo více jak 150 účastníků. V průběhu programu konference byla vyhlášena ekologická soutěž „EKO-KOUMÁK 2014“. Soutěž byla určena žákům středních škol.

V prosinci 2013 se v prostorách Krajského úřadu Ústeckého kraje uskutečnilo setkání s pracovníky obcí s rozšířenou působností a pověřených obecních úřadů, kteří se v rámci své činnosti věnují problematice EVO. Cílem setkání bylo seznámit zájemce s aktivitami pořádanými Krajským úřadem Ústeckého kraje a získat náměty, připomínky a zkušenosti pro další rozvoj této oblasti.

Ústecký kraj provozoval webové stránky tematicky zaměřené pro rozvoj EVO za účelem poskytování aktuálních a zajímavých informací. Byly zde zveřejňovány pozvánky na akce, vzdělávací semináře, workshopy a konference EVO, pořádaných místními neziskovými organizacemi, školami a školskými zařízeními,

městy či obcemi. Byly tu prezentovány nabídky vyhlášených soutěží, databáze kontaktů na subjekty EVO ÚK. V poslední řadě byly na webu prezentovány video-komunikační spoty na téma: voda, vzduch, energie, odpady, natura a eko-agro. Jednotlivé video-komunikační spoty byly nasazeny koncem roku v hromadné dopravě na území Ústeckého kraje, konkrétně v Chomutově, Mostu, Litvínově, v Ústí nad Labem na velkoplošné obrazovce OC Forum.

V průběhu roku byly vydávány e-čtvrtletníky EKOECHO, informujících o činnosti a aktivitách EVO v Ústeckém kraji.

V roce 2013 Ústecký kraj v rámci Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 – 2016 podpořil 21 projektů se zaměřením na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu v objemu 1 milion korun. Projekty byly částečně zaměřeny na vzdělávací akce specializované na globální problematiku, multikulturní výchovu, kulturní a přírodní dědictví, lesní a vodní ekosystémy, ochranu životního prostředí, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, nakládání s odpady, problematiku krajiny a její biodiverzity. Dále pak do oblasti mimoškolních aktivit realizovaných středisky ekologické výchovy, neziskovými organizacemi, sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi.

Pohled na účastníky Krajské konference v čele s Janou Vaňhovou, náměstkyní hejtmana Ústeckého kraje a Ing. Monikou Zeman, MBA, zástupkyní ředitele pro výkon přenesené působnosti Krajského úřadu Ústeckého kraje

Ovzduší

Nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. sice vstoupil v platnost dne 1. 9. 2012, ale nejdůležitější prováděcí právní předpis, tj. vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, byla zveřejněna ve Sbírce zákonů až 30. listopadu 2012 s účinností od 1. 12. 2012, takže vlastní výkon státní správy podle nového zákona byl zahájen až v posledním měsíci roku 2012. Provozovatelé zdrojů znečišťování ovzduší vyjmenovaných v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší měli za povinnost požádat příslušný krajský úřad o vydání povolení provozu těchto zdrojů v termínu nejpozději do 1. 9. 2013, pokud neměli povolení provozu podle předchozí právní úpravy. Jednalo se zejména o zdroje provozované ještě před účinností zákona č. 86/2002 Sb. nebo o zdroje dříve zařazené jako tzv. malé zdroje, které se dle nového právní předpisu staly zdroji vyjmenovanými v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší. V praxi

toto ustanovení zákona znamenalo, že Krajský úřad Ústeckého kraje obdržel v prvním pololetí roku 2013 celkem 198 žádostí a v druhém pololetí 2013 celkem 534 žádostí o vydání povolení provozu, případně o vydání závazného stanoviska podle § 11 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší. S podobným přívalem žádostí provozovatelů se potýkaly i ostatní krajské úřady.

Emise

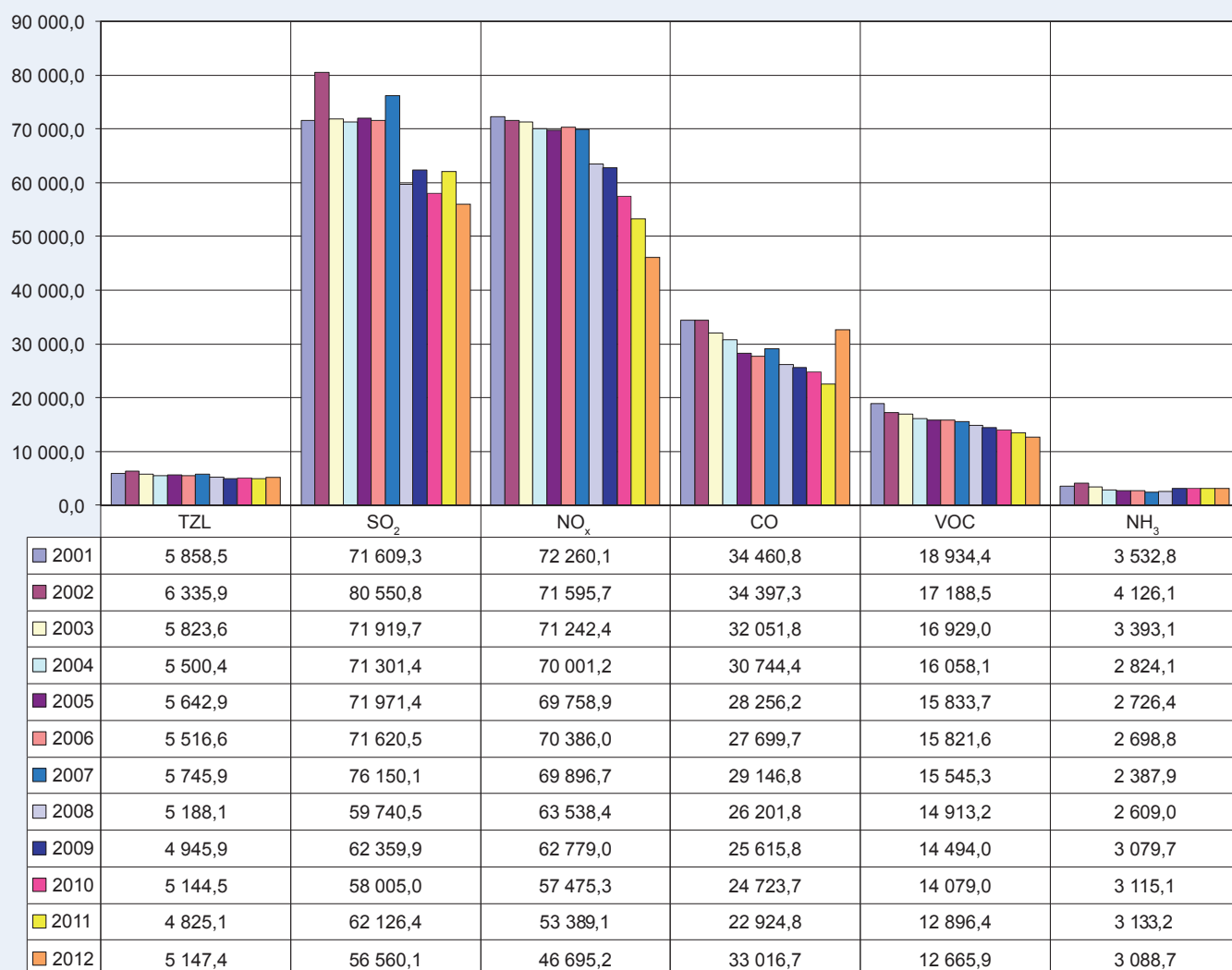
Celkové emise hlavních znečišťujících látek vypouštěných ze všech zdrojů umístěných na území Ústeckého kraje v roce 2013 nebyly v době uzávěrky ročenky k dispozici (data jsou přebírána z ČHMÚ). S ohledem na objem emisí z významných zdrojů znečišťování ovzduší (tyto údaje má krajský úřad k dispozici z poplatkové agendy), jako jsou zejména velké uhelné elektrárny a teplárny, který je díky velmi mírné zimě na daleko nižší úrovni oproti předchozímu roku, lze očekávat, že i v celkové bilanci emisí v rámci Ústeckého kraje bude zaznamenán pokles emisí všech znečišťujících látek. Mírné zimní období

by se mělo projevit i ve významném poklesu množství znečišťujících látek vypouštěných z lokálních spalovacích zdrojů. Nižší objem emisí produkovaných zdroji chemického průmyslu souvisí s omezením či zastavením výroby během povodní v červnu 2013.

V grafu Emisní bilance základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji jsou na rozdíl od Ročenky 2012 uvedena již verifikovaná data za rok 2012 (zdroj ČHMÚ).

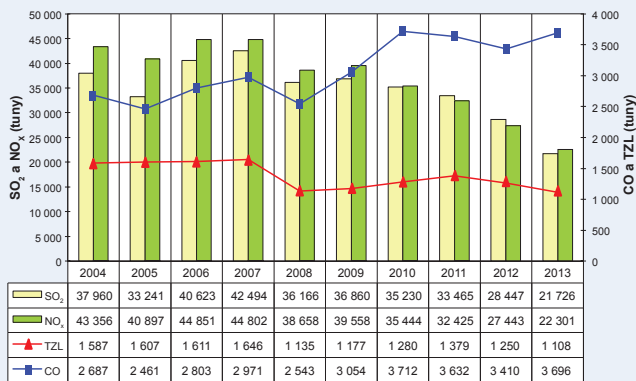
Nový zákon o ochraně ovzduší ruší tradiční kategorizaci zdrojů znečišťování ovzduší, která byla zavedena předchozími právními úpravami. Podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší byly zdroje znečišťování ovzduší rozděleny na zvláště velké, velké, střední a malé; všechny zdroje pak byly evidovány v registrech zdrojů podle příslušných kategorií. REZZO 1 zahrnoval zvláště velké a velké stacionární zdroje znečišťování ovzduší, REZZO 2 střední stacionární zdroje, REZZO 3 malé stacionární zdroje a REZZO 4 mobilní zdroje.

Emisní bilance základních znečišťujících látek Ústeckého kraje

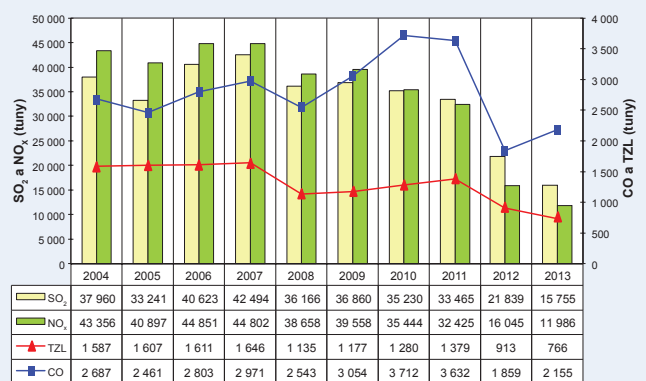
Zdroj: ČHMÚ

Celkové emise základních znečišťujících látek – uhelné elektrárny Ledvice, Tušimice, Počerady, Pruněřov 1, Pruněřov 2

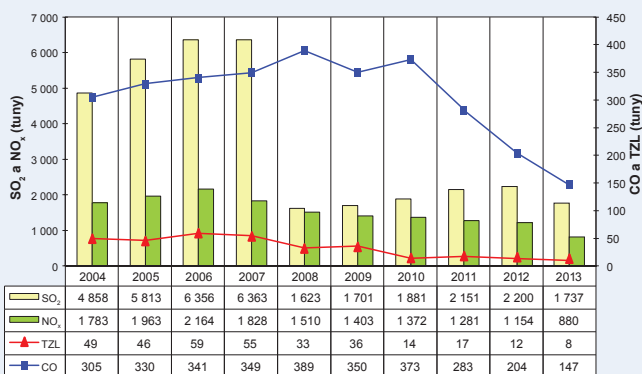
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

ČEZ, a.s. – celkové emise základních znečišťujících látek (elektrárny Ledvice, Tušimice, Počerady, Pruněřov 1, Pruněřov 2, od r. 2012 mimo Počerady)

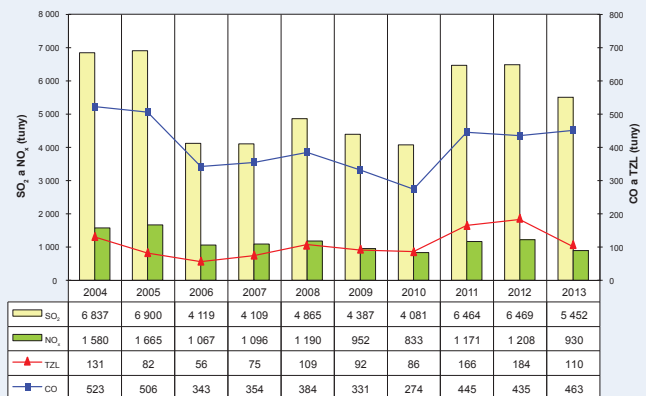
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek ČEZ, a. s., – Teplárna Trmice

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – United Energy, a.s., teplárna Komořany

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. zavádí nové rozdělení stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší na zdroje vyjmenované, tj. uvedené v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., a zdroje neuvedené v této příloze zákona. Tomuto novému rozdělení zdrojů budou přizpůsobeny i registry zdrojů.

Emise vybraných vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší na území Ústeckého kraje

V průběhu roku 2013 došlo k dalším změnám ve skladbě zdrojů společnosti ČEZ, a.s. Od 1. října 2013 je součástí organizační jednotky Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice v divizi výroba ČEZ, a.s. teplárna Trmice, která byla předtím provozována společností Teplárna Trmice, a.s. Aby bylo možné porovnat vývoj celkových emisí ze všech uhelných elektráren provozovaných na území kraje, byl sestaven nový graf pro tyto zdroje bez specifikace provozovatele. V grafu jsou uvedeny emise z elektrárny Ledvice, elektrárny Počerady, elektrárny Tušimice II, elektrárny Pruněřov I a elektrárny Pruněřov II. Z grafu

vyplývá, že v roce 2013 došlo k poklesu emisí všech znečišťujících látek kromě emisí CO. Nižší produkce emisí z těchto zdrojů souvisí s dvěma faktory. Prvním je skutečnost, že uplynulá zima byla velmi mírná a druhým faktorem je pokračování komplexní obnovy uhelných bloků elektráren. V elektrárně Tušimice II byly dne 23. 7. 2013 zkolaudovány obnovené bloky č. 23 a 24 (kolaudace obnovených bloků č. 21 a č. 22 proběhla již v předchozím roce dne 6. 11. 2012) a pokračovala komplexní obnova elektrárny Pruněřov II. Obnova elektrárny Pruněřov II byla zahájena dne 1. 9. 2012, v roce 2013 probíhalo dokončování demolic, byla zahájena montáž ocelových konstrukcí a tlakových celků kotlů, výstavba základů stolic turbogenerátorů a společných zařízení výrobních bloků. V elektrárně Ledvice se dokončuje výstavba nového zdroje 660 MW, dokončení výstavby elektrárny se předpokládá k 31. 12. 2014.

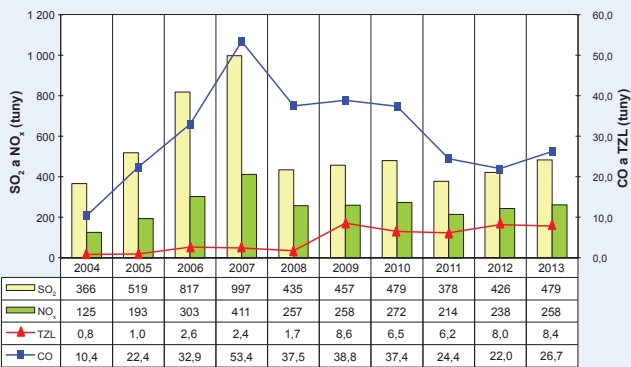
V dalším grafu jsou uvedeny emise z zdrojů provozovaných společností ČEZ, a.s., ale nejsou v něm zahrnuty emise z teplárny Trmice. Pro tento zdroj je nadále zpracován

samostatný graf, aby bylo možné sledovat vývoj emisí z této teplárny. I v případě teplárny Trmice došlo k poklesu všech znečišťujících látek oproti předchozímu období na zatím nejnižší hodnoty od roku 2003.

Nižší emise všech hlavních znečišťujících látek produkované spalovacími zdroji byly zaznamenány také v Teplárně Komořany provozované společností United Energy, a.s. a teplárně Chomutov provozované společnosti ACTHERM, spol. s r.o. Naopak k nárůstu všech emisí došlo v uhelné kotelně společnosti ENERGY Ústí nad Labem, a.s., kde byla navýšena výroba tepla na zastaralých kotlích pro výrobu elektrické energie.

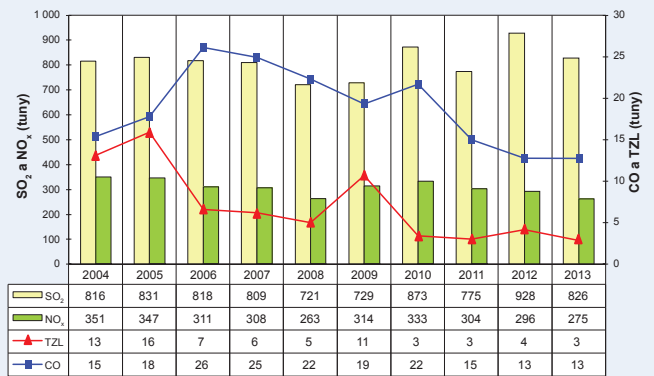
Příznivý vývoj emisí znečišťujících látek byl zaznamenán také v chemickém průmyslu. Snížení množství emisí všech sledovaných znečišťujících látek emitovaných z rafinérie společnosti Česká rafinářská, a.s., zejména pak skokové snížení emisí SO₂ o více jak polovinu, je výsledkem standardního provozu Clausových jednotek (jednotky na zpracování kyselých odplýnů)

Emise základních znečišťujících látek – ENERGY Ústí nad Labem, a.s.

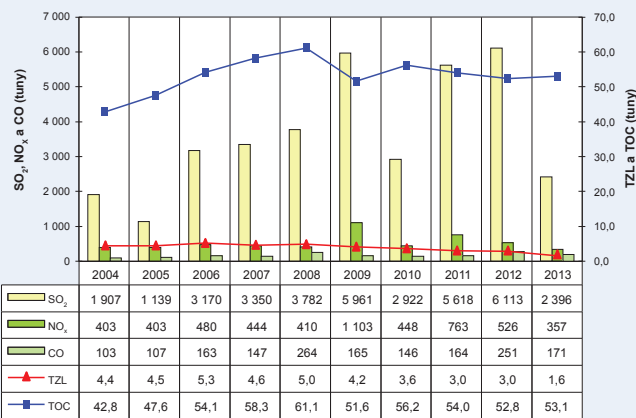
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – ACTHERM, spol. s r.o., odštěpný závod Chomutov – teplárna Chomutov

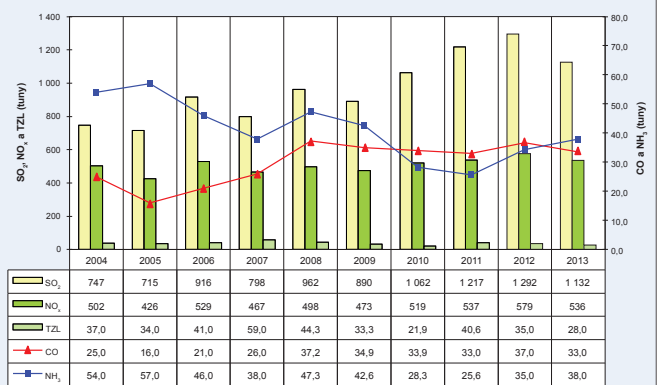
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. (Refinérie Litvínov)

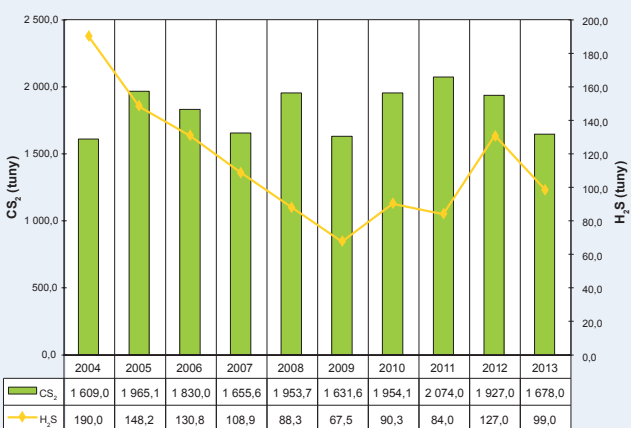
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – Lovochemie, a.s.

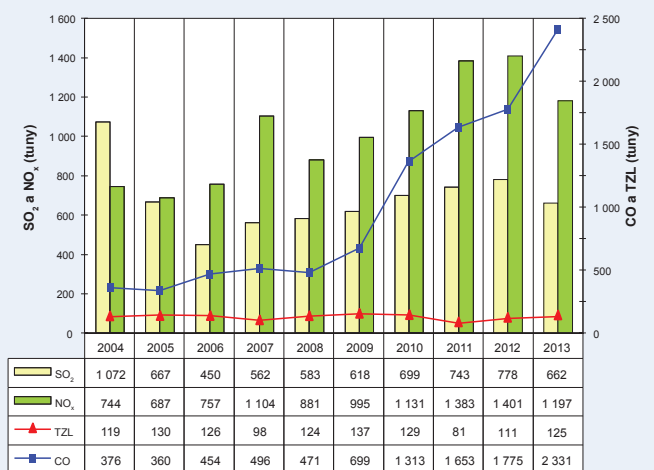
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise sirouhlíku a sulfanu – Glanzstoff Bohemia, s.r.o.

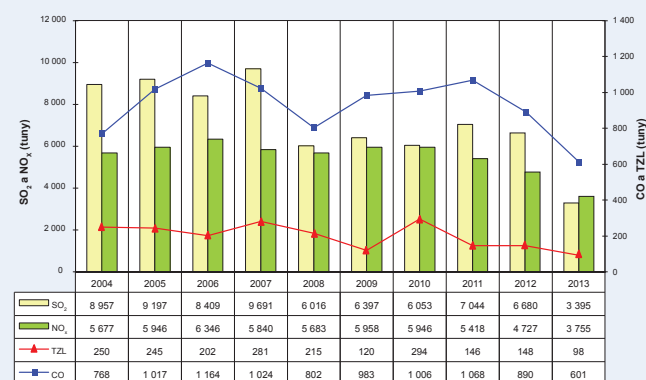
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – Mondi Štětí a.s.

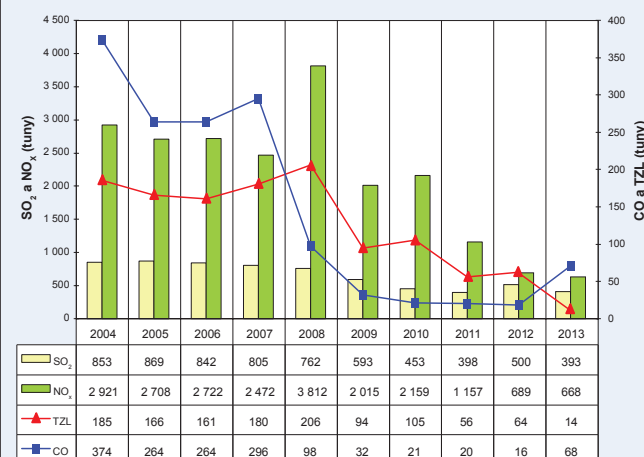
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – UNIPETROL RPA, s.r.o.

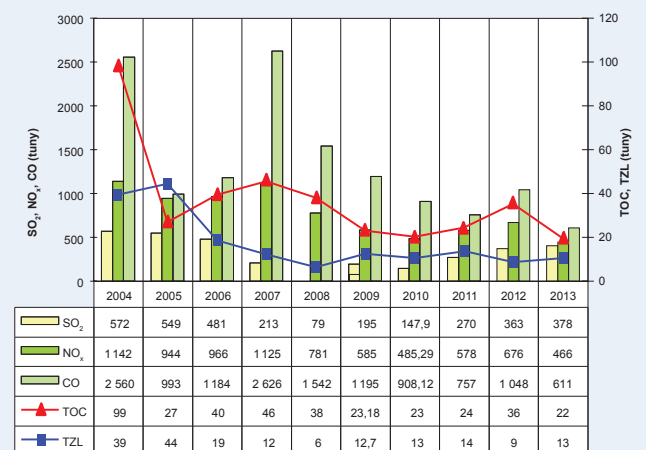
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – AGC Flat Glass Czech a.s. – provozovna Řetenice

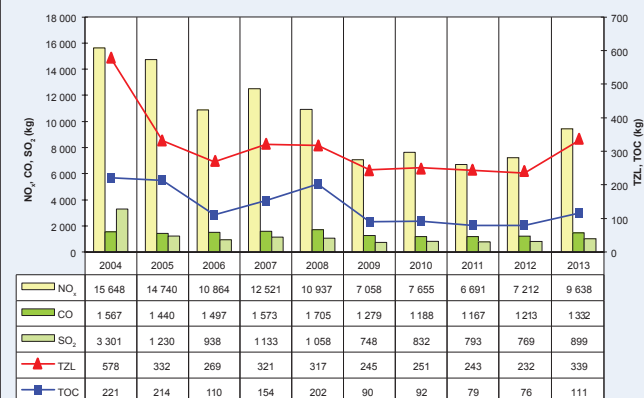
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emise základních znečišťujících látek – SITA CZ a.s. – spalovna průmyslových odpadů Trmice

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

bez nutných oprav spojených s flérováním plynů s obsahem sulfanu. S častými poruchami tohoto zařízení, kdy byly Clausovy jednotky provozovány s nižší účinností, takže výtěžnost síry byla nižší a emise SO₂ vyšší než při standardní účinnosti, se společnost Česká rafinérská, a.s. potýkala v minulých dvou letech a bylo nutné realizovat opravu příslušných aparátů.

Bezporuchový provoz Clausových jednotek dále souvisí s výrazným snížením emisí SO₂ u zdrojů společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. Na Clausových jednotkách jsou za běžného provozu zpracovávány veškeré kyselé odplyny z výroby a nemusí být flérovány za vzniku emisí SO₂. Množství emisí TZL bylo dále ovlivněno změnou složení paliv v teplárně T700.

Mírný pokles emisí u dalších zdrojů chemického průmyslu (Lovochemie, a.s., Glazstoff Bohemia, s.r.o., Mondí Štětí a.s.) souvisí s nižší produkcí výroby oproti předchozímu období

(provoz ovlivněn povodní v červnu 2013).

Výrazné snížení emisí TZL z provozu sklárny (výroba plochého skla) společnosti AGC Flat Glass Czech s.r.o. v Teplicích - Řetenicích je dáno celoročním provozem nově instalovaných jednotek na čištění spalin APC ze sklářských tavicích agregátů na výrobních linkách R2 a R3. Jednotky na čištění spalin jsou tvořeny částí DESO_x, DENO_x a elektrofiltrem (zátyk TZL). Jednotka na čištění spalin bez části DENO_x je také nainstalována u výrobní linky R1, na které probíhá generální oprava (kyslíková vana).

Na území Ústeckého kraje jsou provozována dvě zařízení, ve kterých dochází k tepelnému zpracování odpadů – Spalovna odpadů v Trmicích provozovaná společností SITA CZ a.s. a rotační cementářská pec ve společnosti Lafarge Cement, a.s. Obě zařízení mají platná integrovaná povolení se stanovenými závaznými podmínkami provozu, včetně stanovených emisních limitů.

Množství emisí z cementářské pece společnosti Lafarge Cement, a.s. je závislé na množství produkce slínku a na kvalitě zpracovávané suroviny. Objem produkovaných emisí v roce 2013 se výrazně neliší v porovnání s emisemi vypouštěnými v předchozích letech. Vyšší emise SO₂ v letech 2012 a 2013 odráží zhoršující se kvalitu těžené suroviny (vyšší obsah pyritické síry).

Výše emisí znečišťujících látek ze spalovny odpadů v Trmicích závisí na skladbě a množství spalovaných odpadů a může se ve sledovaných obdobích navzájem lišit. Mírný nárůst emisí v roce 2013 je zapříčiněn spalováním většího objemu odpadů než tomu bylo v předchozích letech.

V grafech vývoje emisí z cementářské pece a spalovny odpadů jsou znázorněny pouze základní znečišťující látky. Všechny sledované látky emitované ze zařízení, ve kterých dochází k tepelnému zpracování odpadu, uvádí následující tabulky:

Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec

t/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Tl	Hg	Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2003	40,75	610,85	1087,33	2599,76							
2004	39,41	572,29	1141,78	2559,67	98,92						
2005	44,45	548,66	943,59	992,93	27,02						
2006	18,66	481,40	965,97	1184,42	39,50						13
2007	12,23	212,79	1125,37	2625,79	45,72	1,83	0,99	0,021	0,046	0,088	7
2008	6,39	79,37	780,63	1542,40	38,08	1,27	0,23	0,011	0,014	0,048	4
2009	12,70	195,15	585,46	1195,06	23,18	1,17	0,28	0,005	0,005	0,018	2
2010	10,51	147,90	485,29	908,12	20,25	0,46	0,06	0,003	0,006	0,023	0*
2011	13,60	269,50	577,98	757,36	24,44	0,61	0,03	0,002	0,010	0,023	0*
2012	9,43	362,74	675,76	1047,77	35,83	0,32	0,53	0,001	0,018	0,009	1,8
2013	13,36	377,95	465,7	611,47	22,04	0,51	0,02	0,002	0,005	0,005	4

*pod mezí detekce

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

SITA CZ a.s. – Spalovna Trmice

kg/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Tl	Hg	Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2004	577,6	3301,1	15648,0	1567,3	220,7	311,3	124,1	8,7	2,8	2,2	4,7
2005	331,5	1230,4	14740,4	1439,8	214,1	491,3	81,5	3,8	1,7	5,4	7,3
2006	269,0	938,0	10863,7	1496,5	110,3	481,0	44,1	1,1	2,0	8,1	2,2
2007	320,5	1132,9	12521,3	1572,9	153,7	515,2	54,7	0,7	0,9	0,9	4,7
2008	317,1	1058,1	10937,2	1705,2	202,4	491,4	82,6	0,6	2,3	1,7	2,7
2009	245,3	747,8	7057,9	1278,7	90,0	372,8	67,8	0,4	1,6	1,2	2,1
2010	250,8	831,8	7654,5	1187,8	92,4	415,7	14,7	0,2	1,9	6,4	4,7
2011	242,6	793,2	6690,7	1166,6	78,7	402,8	25,3	0,2	1,5	3,9	2,8
2012	231,9	769,0	7211,5	1213,1	76,3	391,1	33,7	0,2	0,9	4,6	2,7
2013	339,2	899,4	9638,4	1332,4	111	433,8	24,2	0,7	3,1	10,3	2,3

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda

Emisní stropy

Vybrané stávající spalovací zdroje znečišťování ovzduší, které jsou zahrnuty do národního programu snižování emisí (spalovací zdroje s celkovým jmenovitým tepelným příkonem nad 50 MW), mají stanoveny individuální emisní stropy pro TZL, SO₂ a NO_x. Tyto emisní stropy jsou součástí závazných podmínek provozu jejich integrovaných povolení a jsou dle současné právní úpravy platné do 31. 12. 2015.

Na území Ústeckého kraje je provozováno celkem 14 těchto zdrojů znečišťování ovzduší: elektrárna Ledvice, elektrárna Tušimice II, elektrárna Počeradý, elektrárna Pruněřov I, elektrárna Pruněřov II, teplárna Komořany, teplárna Trmice, teplárna Chomutov společnosti ACTHERM, spol. s r.o., kotelna společnosti ENERGY Ústí nad Labem, a.s., teplárna Varnsdorf, uhelná kotelna společnosti Lovochemie, a.s., kotelna společnosti Mondi Štětí a.s., teplárna T700 společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. a energoblok společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o.

Provozovatel dvou a více spalovacích zdrojů může namísto plnění emisních stropů pro tyto zdroje jednotlivě plnit emisní stropy, které jsou součtem emisních stropů stanovených těmito zdrojům (součtové emisní stropy). Provozovatelé výše uvedených spalovacích zdrojů si mohou části svých stanovených emisních stropů mezi

sebou vzájemně vyměňovat. Výměna probíhá tak, že část emisního stropu, o kterou bude emisní strop u jednoho zdroje navýšen, převezme jiný zdroj, jehož emise se o převzatou část sníží. Součtové emisní stropy i výměny částí emisních stropů jsou zaznamenány v integrovaných povoleních.

Imise

Úroveň znečištění ovzduší se posuzuje porovnáním naměřených koncentrací znečišťujících látek v ovzduší za dané období se stanovenými imisními limity. Závazné imisní limity a povolený počet jejich překročení za kalendářní rok uvádí příloha č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb. (příloha č. 1 obsahuje celkem 5 bodů). Sledování a vyhodnocování kvality ovzduší se provádí podle vyhlášky č. 330/2012 Sb. Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí (bod 1 přílohy č. 1 k zákonu) jsou stanoveny pro následující znečišťující látky: oxid siřičitý (hodinový a 24 hodinový průměr), oxid uhelnatý (maximální 8 hodinový průměr), PM₁₀ (24 hodinový a roční průměr), PM_{2,5} (roční průměr, platnost od 2015), oxid dusičitý (hodinový a roční průměr), olovo (roční průměr), benzen (roční průměr); dále jsou stanoveny imisní limity pro celkový obsah znečišťující látky v částicích PM₁₀ vyhlášené pro ochranu zdraví lidí pro arsen, kadmium, nikl a benzo(a)pyren (vše roční průměr, bod 3 přílohy) a imisní limity pro troposférický ozon (body 4 a 5 přílohy).

Kvalita ovzduší na území Ústeckého kraje se vyhodnocuje na základě dat získaných z automatických měřicích stanic zařazených do Informačního systému kvality ovzduší (ISKO), jehož provozovatelem je na základě pověření ministerstva životního prostředí Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2013 provozováno celkem 28 automatických měřicích stanic: v okrese Děčín tři stanice (Děčín, Sněžník, Valdek), v okrese Chomutov 6 stanic (Droužkovice, Chomutov, Měděnec, Nová Víska u Domašína, Tušimice, Výsluní), v okrese Litoměřice 3 stanice (Doksany, Libkovic pod Řípem, Litoměřice), v okrese Louny 2 stanice (Strojetice, Žatec), v okrese Most 6 stanic (Blažim, Havraň, Lom, Milá, Most, Rudolice v Horách), v okrese Teplice 4 stanice (Komáří Vízka, Kostomlaty pod Milešovkou, Krupka, Teplice) a v okrese Ústí nad Labem 4 stanice (Ústí n.L.–ZÚ Pasteurova, Ústí n.L.–Všebořická, Ústí n.L.–Kočkov, Ústí n.L.–město).

K překročení imisních limitů došlo v roce 2013 na následujících měřicích stanicích:

- překročení 24 hodinové koncentrace PM₁₀ na stanicích: Most (UMOMA), Ústí nad Labem–Všebořická (UULDM), Děčín (UDCMA), Lom (ULOMA), Ústí nad Labem–město (UULMA) a Krupka (UKRUA)
- překročení roční průměrné koncentra-

ce benzo(a)pyrenu na stanicích Teplice (UTPMP) a Ústí nad Labem – ZÚ Pasteurova (UUKPP)

- překročení maximálního denního 8h klouzavého průměru pro ozon na stanicích Tušimice (UTUSA), Ústí n.L. – Kočkov (UULKA), Litoměřice (ULTTA), Teplice (UTPMA), Lom (ULOMA), Most (UMOMA) a Ústí n.L. – město (UULMA)

Všechny ostatní imisní limity nebyly na žádné měřicí stanici umístěné na území Ústeckého kraje překročeny.

Naměřená data z imisního monitoringu jsou využita při hodnocení kvality ovzduší daného území. Území České republiky je pro účely posuzování a řízení kvality ovzduší členěno na zóny/aglomerace uvedené v příloze č. 3 k zákonu č. 201/2012 Sb. Ústecký kraj a Karlovarský kraj tvoří Zónu Severozápad.

Zákonem č. 201/2012 Sb. byl zrušen pojem „oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší, tzv. OZKO“; kvalita ovzduší v dané oblasti se hodnotí podle pětiletých klouzavých průměrů naměřených hodnot koncentrací sledovaných znečišťujících látek, tj. znečišťujících látek, pro které jsou stanoveny imisní limity s dobou průměrování 1 kalendářní rok.

Rozsah území, na kterém byl překročen některý z imisních limitů (bez přízemního ozonu), se oproti předchozímu roku výrazně snížil. Důvodem příznivého vývoje byly především meteorologické podmínky v zimních měsících (velmi mírná zima, méně častý výskyt inverzních stavů se špatnými rozptylovými podmínkami).

Smogová situace

Nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. pro vyhlášení smogové situace zavedl

Oblasti, ve kterých byl překročen některý z imisních limitů (bez přízemního ozonu)

– % území ČR, % území kraje

Rok	Česká republika	Ústecký kraj
2006	28,5	42,3
2007	6,3	4,1
2008	2,8	1,1
2009	4,4	4
2010	21,2	53,4
2011	21,76	58,14
2012	26,81	34,36
2013	*	6,32

*údaj do uzávěrky ročenky nebyl k dispozici

Zdroj: ČHMÚ

nové pojmy: informativní prahové hodnoty pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM₁₀, regulační prahové hodnoty pro oxid

Překročení imisního limitu (LV) v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, 2013, zóna Severozápad

		Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění													
		Bod 1 přílohy					Bod 3 přílohy				Bod 5 přílohy				
Zóna / aglomerace	Kraj	Obce s rozšířenou působností	PM ₁₀		PM _{2,5}	NO ₂	Souhrn překročení LV	BaP	Cd	As	Souhrn překročení LV	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃	Celkový souhrn překročení s O ₃	
			roční průměr > 40 µg.m ⁻³	36. max 24h průměr > 50 µg.m ⁻³	roční průměr > 25 µg.m ⁻³	roční průměr > 40 µg.m ⁻³		roční průměr > 1 ng.m ⁻³	roční průměr > 5 ng.m ⁻³	roční průměr > 6 ng.m ⁻³			max. denní 8h klouzavý průměr > 120 µg.m ⁻³		
Zóna Severozápad	Karlovarský kraj	Aš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16,2	16,2	
		Cheb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9	1,9	
		Karlovy Vary	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30,9	30,9	
		Kraslice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,1	14,1	
		Mariánské Lázně	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	39	
		Ostrov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,5	67,5	
		Sokolov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,7	20,7	
		Kraj/Region	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27,56	27,56
	Ústecký kraj	Bílina	-	1,8	-	-	1,8	10,7	-	-	-	10,7	11,7	-	11,7
		Děčín	-	1,3	-	-	1,3	5,2	-	-	-	5,2	5,2	0,4	5,6
		Chomutov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37,2	37,2
		Kadaň	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36,5	36,5
		Litoměřice	-	-	-	-	-	5,6	-	-	-	5,6	5,6	-	5,6
		Litvínov	-	23,6	-	-	23,6	9,4	-	-	-	9,4	25,7	45	70,8
		Louny	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	3	-	3
		Lovosice	-	-	-	-	-	3,7	-	-	-	3,7	3,7	-	3,7
		Most	-	30,2	-	-	30,2	18,5	-	-	-	18,5	30,7	-	30,7
		Podbořany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Roudnice nad Labem	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	4	-	4
		Rumburk	-	-	-	-	-	1,9	-	-	-	1,9	1,9	-	1,9
		Teplice	-	1,5	-	-	1,5	12,4	-	-	-	12,4	13	31,9	44,9
		Ústí nad Labem	-	-	-	-	-	9,6	-	-	-	9,6	9,6	6,6	16,2
		Varnsdorf	-	-	-	-	-	5,5	-	-	-	5,5	5,5	1,1	6,6
		Žatec	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	2	-	2
		Kraj	-	2,62	-	-	2,62	5,01	-	-	-	5,01	6,32	11,07	17,39
		Zóna	-	1,62	-	-	1,62	3,09	-	-	-	3,09	3,9	17,39	21,28

Zdroj: ČHMÚ

siřičitý, oxid dusičitý a částice PM_{10} a informativní a varovnou hodnotu pro troposférický ozon. Vznik smogové situace a její ukončení vyhláší ministerstvo životního prostředí neprodleně ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích. Kraj ani provozovatelé již nezpracovávají regulační řád. Součástí povolení provozu zdrojů znečišťování ovzduší, které se významně podílí na zhoršení kvality ovzduší v daném místě, jsou i zvláštní podmínky provozu při překročení regulační prahové hodnoty, které nahrazují povinnosti provozovatele stanovené v regulačním řádu.

V roce 2013 byla na území Ústeckého kraje vyhlášena smogová situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM_{10} ve dnech 23. 1. až 29. 1. 2013 a v letních měsících celkem třikrát smogová situace pro překročení informativní hodnoty pro troposférický ozon (ve dnech 19. 6. až 20. 6., 27. 7. až 29. 7. a 3. 8. až 4. 8. 2013). Regulační prahová hodnota pro částice PM_{10} a varovná hodnota pro troposférický ozon nebyly překročeny.

Měření POP_s

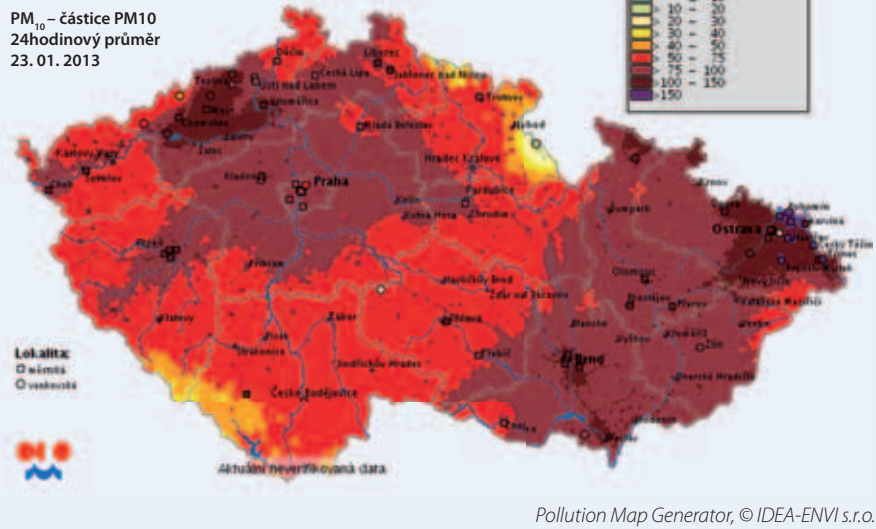
Monitoring perzistentních organických polutantů (POP_s) ve volném ovzduší na území Ústeckého kraje probíhal ve stejném režimu jako v předchozích letech. Jednalo se o kontinuální odběry na následujících lokalitách: Ústí nad Labem (Trmice, spalovna), Teplice, Most, Chomutov a Ústí nad Labem (Kočkov). V odebraných vzorcích byly zjišťovány tyto škodliviny: polychlorované bifenyly (PCB), organochlorované pesticidy (OCP) a polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH), na lokalitě Ústí nad Labem – Trmice (spalovna) a lokalitě Most byly také v roce 2013 navíc sledovány polychlorované dioxiny a furany (PCDD/F).

Měření koncentrací polutantů ve vzduchu se provádí pomocí pasivních vzorkovačů, které poskytují informaci o dlouhodobé kontaminaci vybraného místa. Jejich výhodou je malá citlivost ke krátkodobým náhodným změnám koncentrace polutantů. K odběru vzorku dochází prostřednictvím samovolné difúze stanovované látky do sběrného média; pro pasivní vzorkování POP_s se jako sorpční médium používají filtry z polyuretanové pěny (PUF).

Výsledky monitoringu POP_s jsou shrnuty v závěrečné zprávě „Stanovení obsahu vybraných perzistentních organických polutantů (POP_s) v ovzduší na území Ústeckého kraje za rok 2013“ (Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí, Masarykova univerzita Brno, červenec 2014).

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM_{10} v lednu 2013

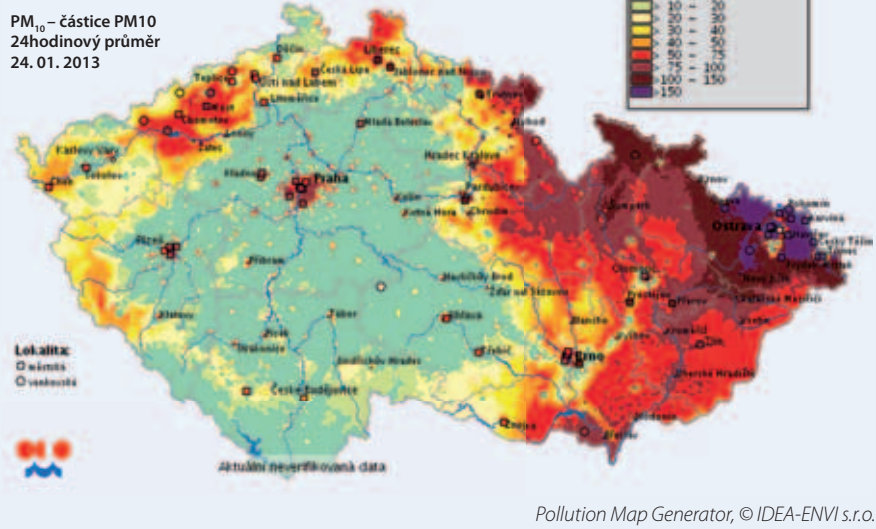
PM_{10} – částice PM_{10}
24hodinový průměr
23. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM_{10} v lednu 2013

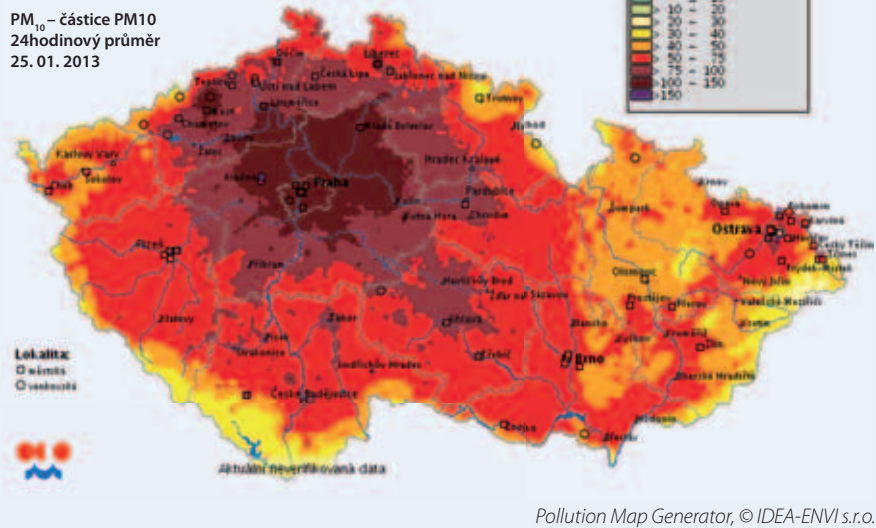
PM_{10} – částice PM_{10}
24hodinový průměr
24. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM_{10} v lednu 2013

PM_{10} – částice PM_{10}
24hodinový průměr
25. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

U hladin PAH byly na většině lokalit zřejmě typické sezónní průběhy, kdy nejvyšší hodnoty byly pozorovány v zimním období (lokální vytápění tuhými palivy).

U polychlorovaných bifenylů byla nejvíce zatíženou lokalitou stanice Trmice. Naměřené vyšší hladiny PCB na stanici Trmice dlouhodobě odpovídají výsledkům předchozích měření v letech 2009, 2011, 2012. Je však možné konstatovat, že naměřené hladiny PCB byly nižší než v předchozím roce 2012. Úroveň znečištění na stanici Trmice tak odpovídá znečištění v průmyslových zónách, ostatní stanice byly srovnatelné s městským typem pozadí.

Na lokalitách Most a Trmice byly navíc odebírány vzorky pro analýzu PCDD/F. Při srovnání obou lokalit jsou hodnoty na lokalitě Most nižší než u stanice Trmice. Na lokalitě Most je při dlouhodobém zhodnocení patrný sestupný trend, který byl naměřenými hodnotami v roce 2013 jasně potvrzen.

Kotlíková dotace

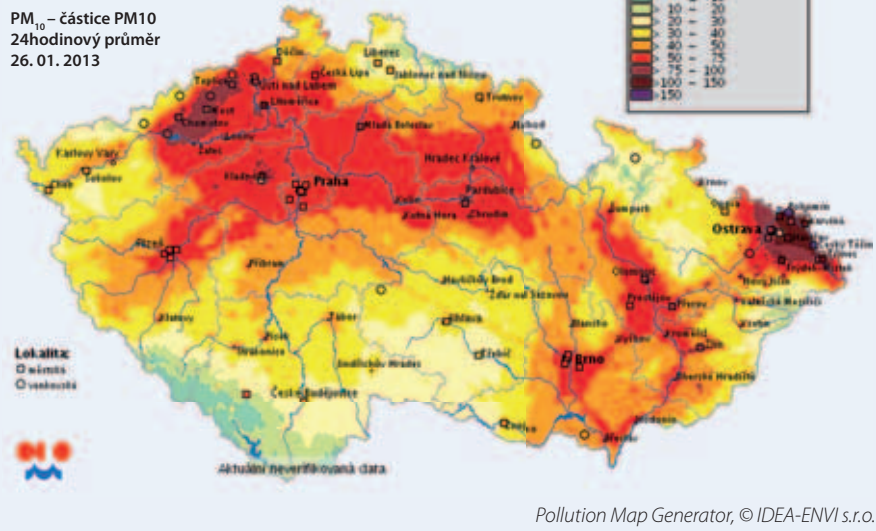
Rada Ústeckého kraje dne 13. 3. 2013 schválila zapojení Ústeckého kraje do „Společného programu Ministerstva životního prostředí a Ústeckého kraje na podporu výměny stávajících ručně plněných kotlů“ (tzv. kotlíková dotace) se spoluúčastí Ústeckého kraje. Hlavním cílem Programu je snížení znečištění ovzduší podporou náhrady stávajících kotlů na tuhá paliva za účinné nízkoemisní kotle na tuhá a plynná paliva o jmenovitém tepelném výkonu do 50 kW.

Dne 24. 7. 2013 byla vyhlášena 2. Společná výzva Ústeckého kraje a Ministerstva životního prostředí k podávání žádostí o poskytnutí dotace ze Společného programu na podporu výměny kotlů. Příjem žádostí byl dle výzvy zahájen dne 1. 8. 2013 a ukončen dne 3. 9. 2013, kdy žádosti s pořadovým číslem 455/K/2013 byla vyčerpána alokovaná částka 10 mil. Kč jak na straně Fondu, tak na straně Ústeckého kraje. Celkově bylo na podacím místě přijato 475 žádostí (žádosti s pořadovým číslem 456/K/2013 až 475/K/2013 sloužily k doplnění v případě vyřazení žádosti v průběhu administrace) a 8 žádostí bylo doručeno nepovoleným způsobem.

Po provedení kontroly došlých žádostí, která spočívala v kontrole formální správnosti, úplnosti a souladu s podmínkami Příloh XIII Směrnice MŽP č. 6/2010, 2. Společné výzvy a Zásad pro poskytování podpory z Fondu životního prostředí Ústeckého kraje v rámci Společného programu, byl odborem životního prostředí a zemědělství u žádostí

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM₁₀ v lednu 2013

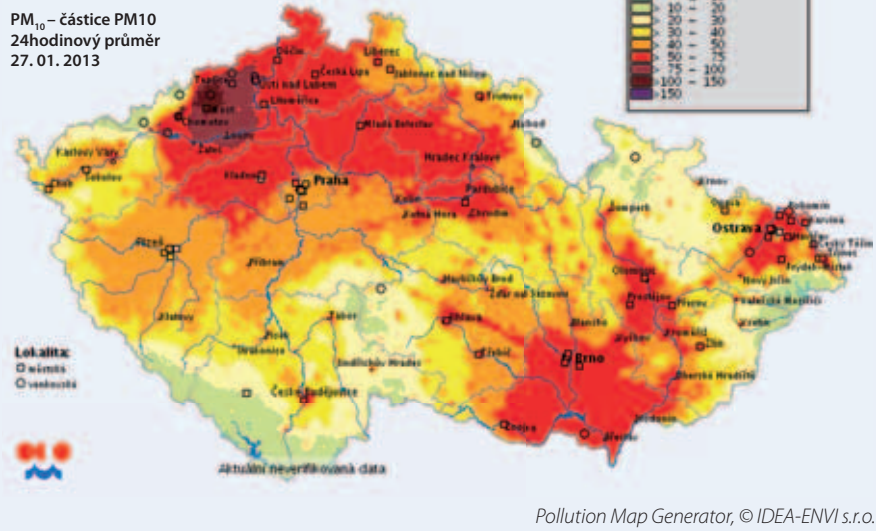
PM₁₀ – částice PM10
24hodinový průměr
26. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM₁₀ v lednu 2013

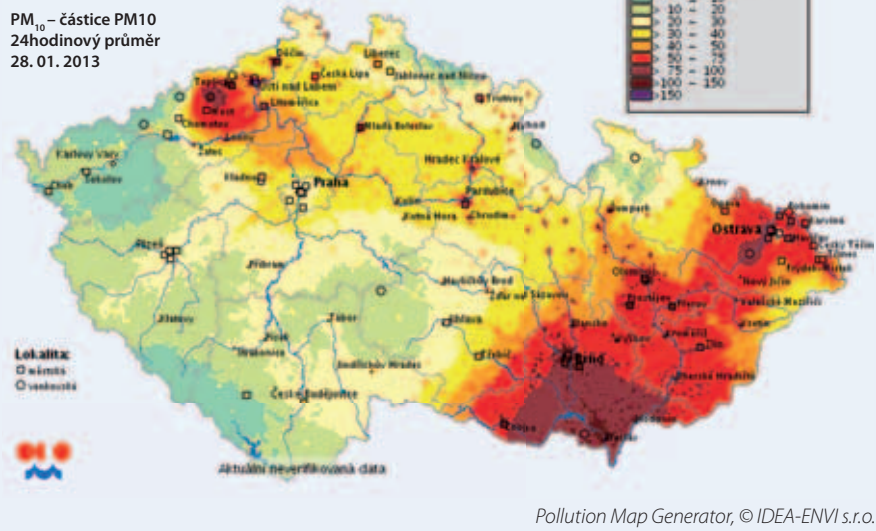
PM₁₀ – částice PM10
24hodinový průměr
27. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM₁₀ v lednu 2013

PM₁₀ – částice PM10
24hodinový průměr
28. 01. 2013

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

s lichým pořadovým číslem vytvořen seznam „Přehled přijatých žádostí v rámci společného programu“. Jednotlivé žádosti byly vyhodnoceny; žádosti, které splnily podmínky Příloh XIII Směrnice MŽP č. 6/2010, vyhlášené výzvy a Zásad, byly registrovány (akceptovány), všechny ostatní přijaté žádosti byly vyřazeny. Stejně postupoval Státní fond životního prostředí České republiky u žádostí se sudým pořadovým číslem.

Celkový počet Ústeckým krajem registrovaných (akceptovaných) žádostí je 214. Dotace bude poskytována s ohledem na skutečnou výši uзнatelných nákladů, maximálně však ve výši 15 – 60 000 Kč (dle zvoleného typu kotle). Celková navrhovaná maximální výše dotace pro žádosti přijaté v rámci 2. Společné výzvy z rozpočtu Ústeckého kraje proto činí 9,395 mil. Kč.

Požadované finanční prostředky jsou v současné době alokovány ve Fondu životního prostředí Ústeckého kraje, který byl nejen za tímto účelem zřízen usnesením Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 97/5Z/2013 ze dne 24. 4. 2013. V rozpočtu Fondu bylo na 2. Společnou výzvu alokováno celkem 10 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že vyplácení podpory bude předcházet samotná realizace výměny, na kterou mají žadatelé 9 měsíců od vyrozumění o poskytnutí dotace, a dále podepsání smlouvy o poskytnutí dotace, bude čerpání peněz z Fondu životního prostředí Ústeckého kraje probíhat v průběhu roku 2014.

Energetika

Významným odvětvím průmyslu v Ústeckém kraji je průmysl energetický. Na území Ústeckého kraje je vyráběna elektrická energie se značným podílem na celorepublikové výrobě. To je dáno výskytem

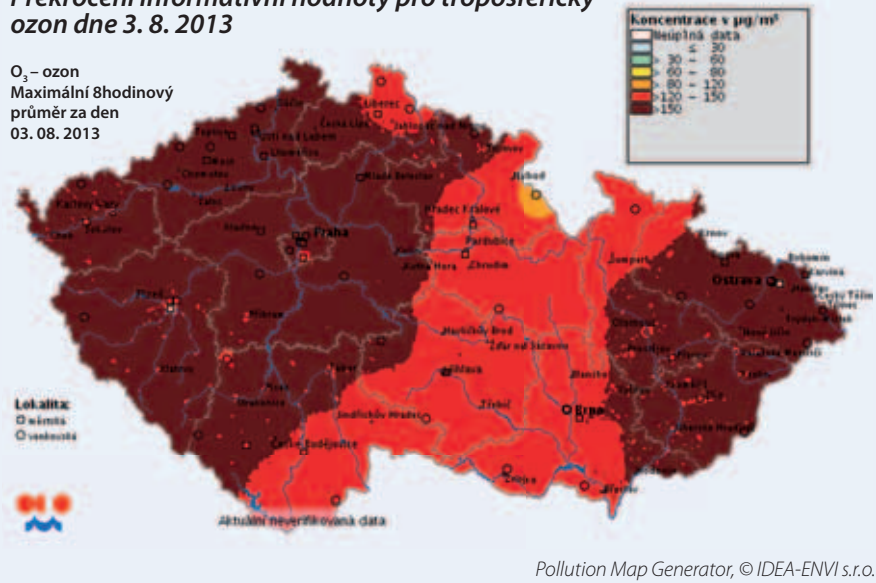
Průběh smogové situace pro překročení informativní prahové hodnoty pro částice PM₁₀ v lednu 2013

PM₁₀ – částice PM10
24hodinový průměr
29. 01. 2013

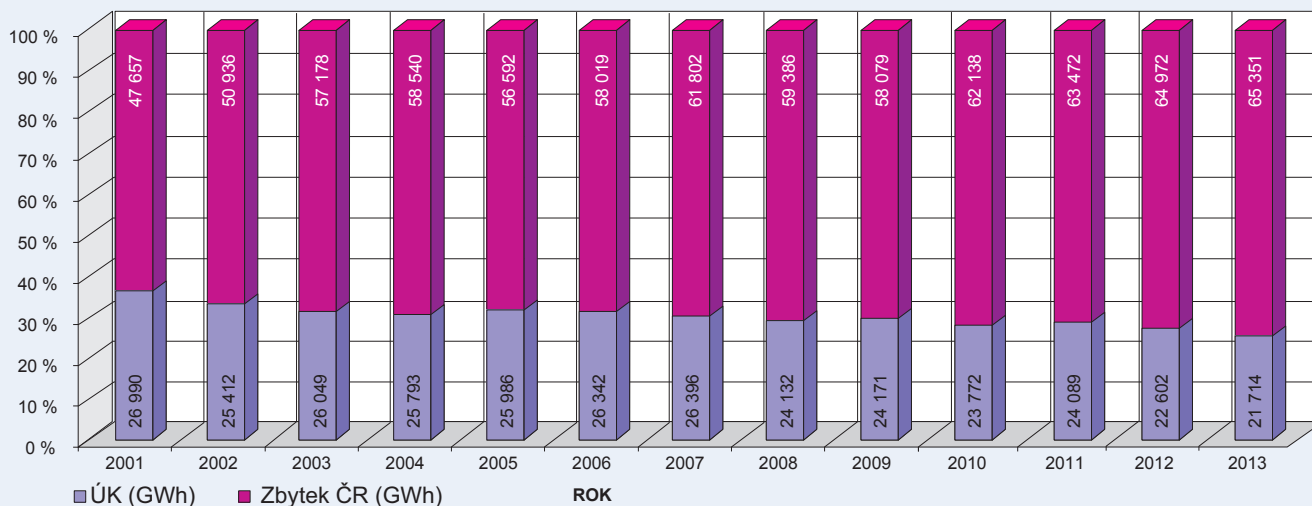

Překročení informativní hodnoty pro troposférický ozon dne 3. 8. 2013

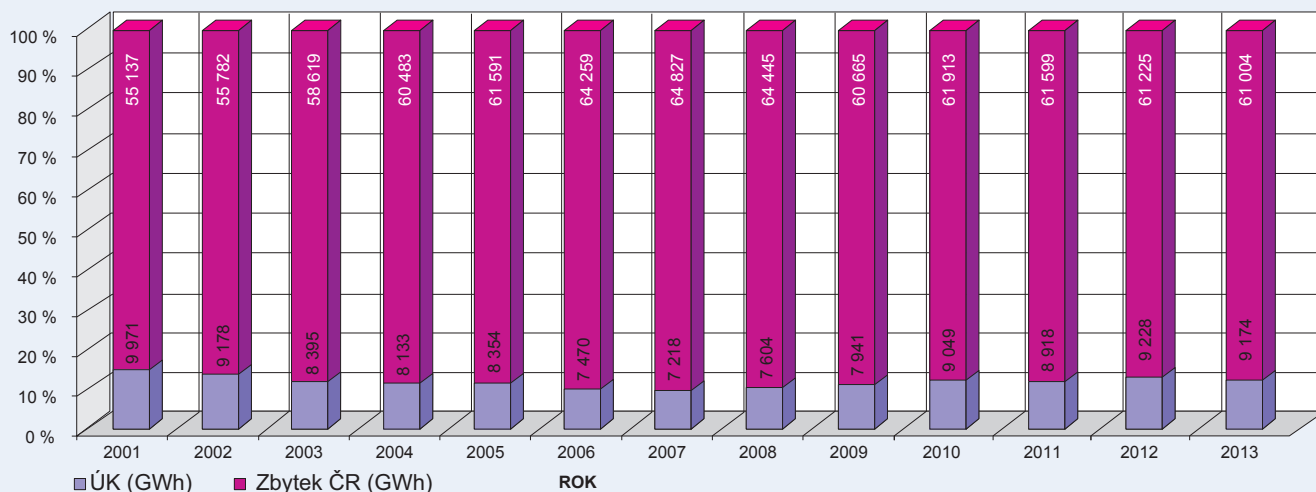
O₃ – ozon
Maximální 8hodinový průměr za den
03. 08. 2013

Podíl výroby elektrické energie v ES ÚK a ČR (brutto)

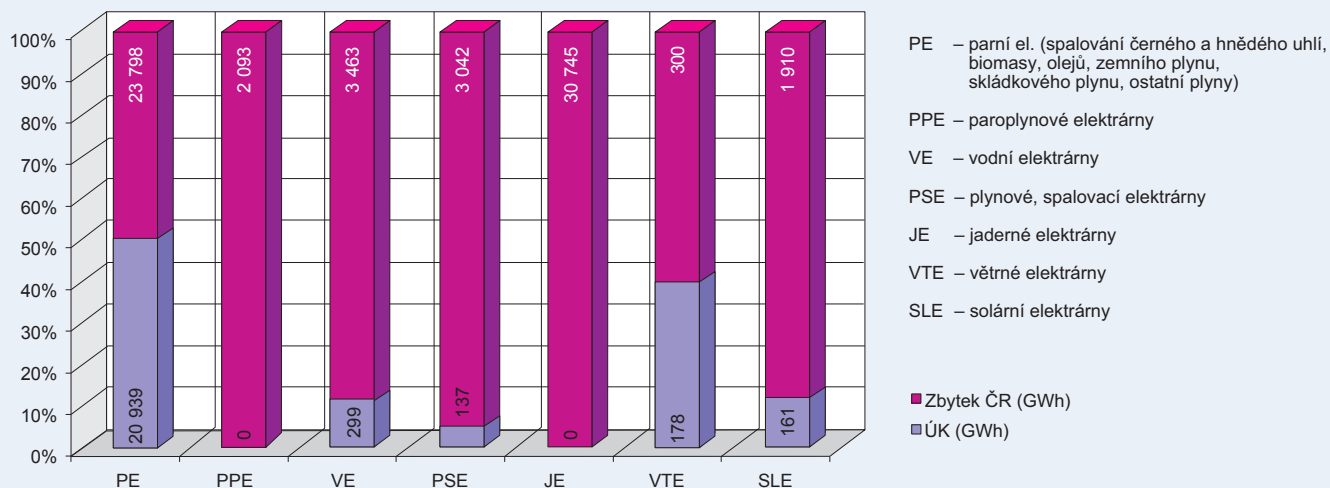

Podíl spotřeby elektrické energie v ES ÚK a ČR (brutto)

Zdroj: ERÚ

Podíl zdrojů na výrobě elektrické energie v ES ÚK a ČR v roce 2013 (brutto)

PE – parní el. (spalování černého a hnědého uhlí, biomasy, olejí, zemního plynu, skládkového plynu, ostatní plyny)

PPE – paroplynové elektrárny

VE – vodní elektrárny

PSE – plynové, spalovací elektrárny

JE – jaderné elektrárny

VTE – větrné elektrárny

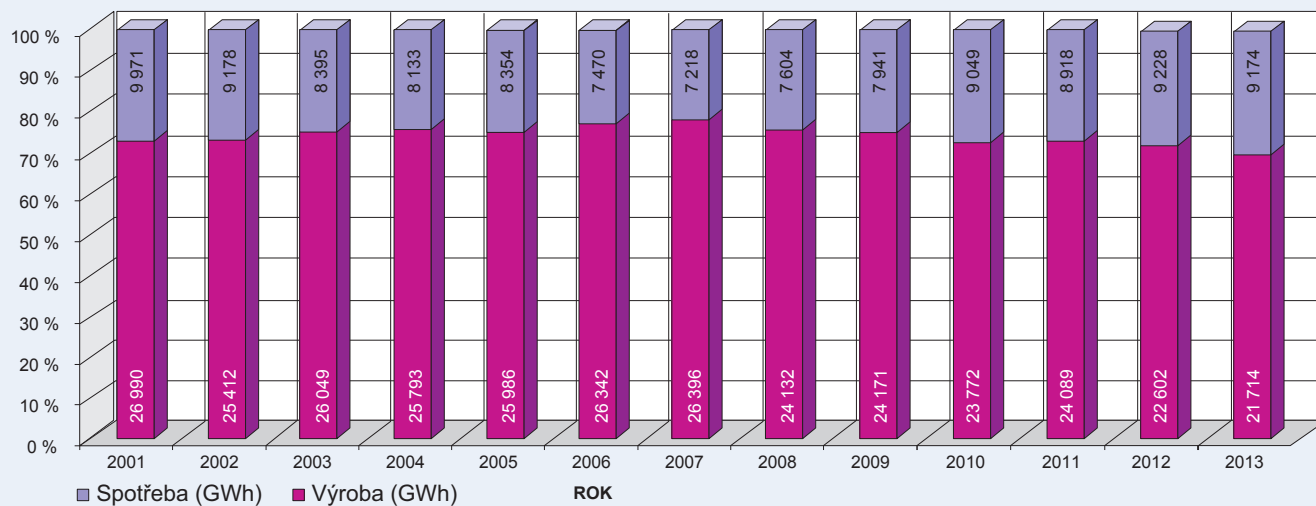
SLE – solární elektrárny

Zbytek ČR (GWh)

ÚK (GWh)

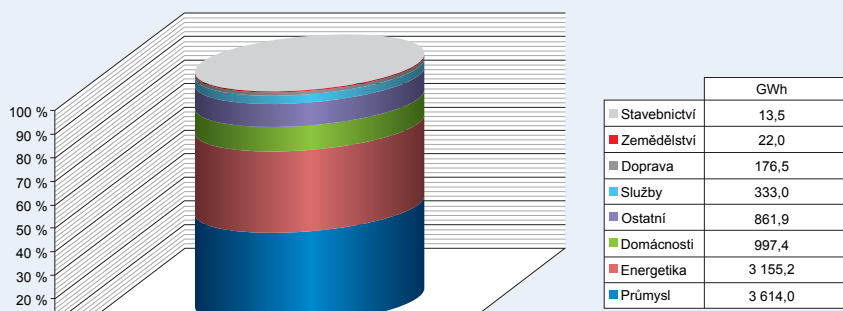
Zdroj: ERÚ

Výroba a spotřeba elektrické energie v ES ÚK (brutto)

Zdroj: ERÚ

Spotřeba elektrické energie v ES ÚK v hospodářských sektorech v roce 2013 (brutto) (GWh)

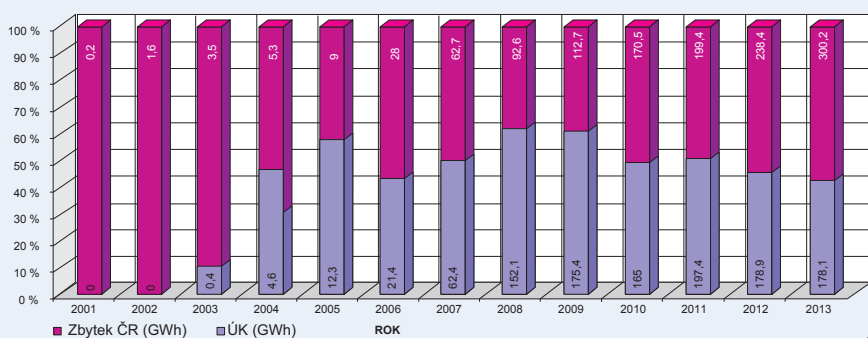

Zdroj: ERÚ

ložisek energetické suroviny – hnědého uhlí. Na území Ústeckého kraje se nacházejí jedny z největších uhelných elektráren v České republice – Elektrárna Tušimice, Elektrárny Pruněřov I a II, Elektrárna Ledvice – ČEZ, a. s., Elektrárna Počerady – Elektrárna Počerady, a.s. Dlouhodobě podíl výroby elektrické energie na území Ústeckého kraje mírně klesá v porovnání s celorepublikovou produkcí. Zdrojem energie pro výrobu elektrické energie na území Ústeckého kraje je převážně spalování hnědého uhlí.

Průmysl a energetika jsou zároveň největšími spotřebiteli elektrické energie.

Podíl výroby elektrické energie větrných elektráren v ES ÚK a ČR (brutto)

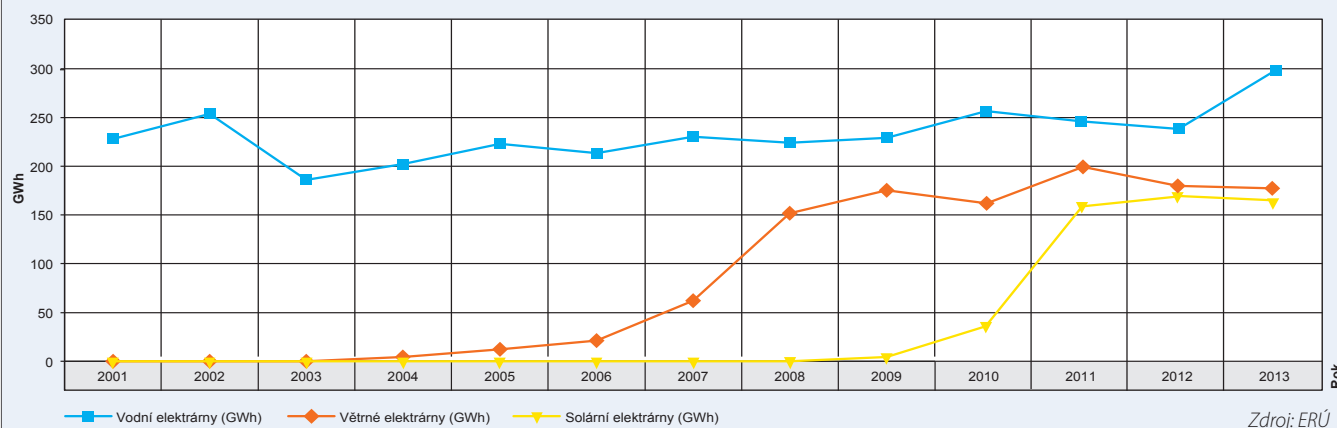

Zdroj: ERÚ

Oproti předchozím letům v roce 2013 výrazně stoupla na území Ústeckého kraje produkce elektrické energie generovaná vodními elektrárnami. Větrné a solární elektrárny si množství produkce víceméně zachovaly, nicméně podíl produkce elektrické energie z větrných elektráren na území Ústeckého kraje je stále významný v porovnání s celorepublikovou produkcí z těchto zdrojů.

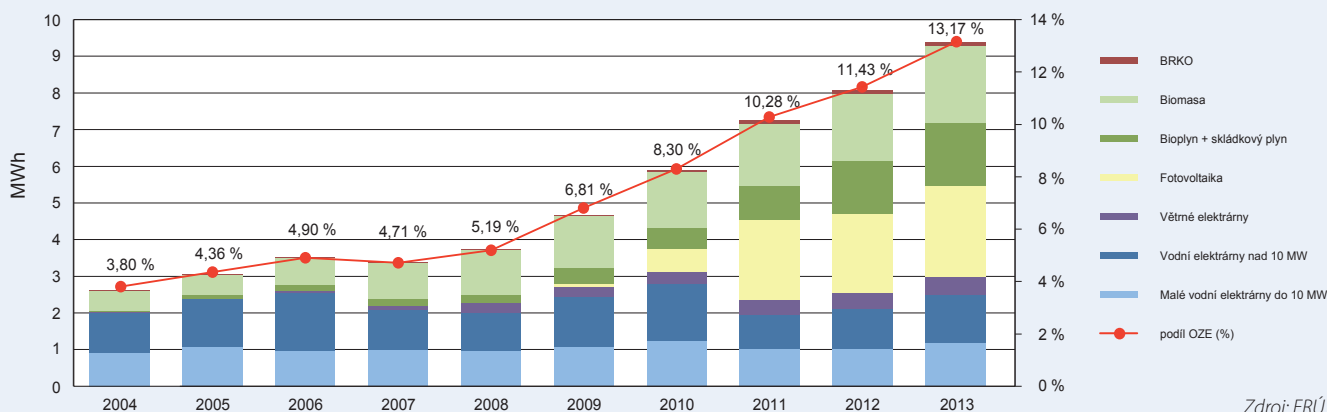
V rámci celorepublikové bilance výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů (OZE) za rok 2013 zaznamenaly největší nárůst podílu bioplynové stanice.

Vývoj výroby elektrické energie v ES ÚK - obnovitelné zdroje (brutto)

Zdroj: ERÚ

Vývoj výroby elektrické energie z OZE a její podíl na hrubé domácí spotřebě v ČR

Zdroj: ERÚ

ODPADY

PREVENCE ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ

6

Trend poklesu produkce odpadů v Ústeckém kraji pokračoval i v roce 2013. Celkové množství vyprodukovaného odpadu v posledních letech zaznamenalo svého vrcholu v roce 2008 s hodnotou 3,47 mil. tun, poté v roce 2011, kdy produkce dosáhla hodnoty 2,88 mil. tun odpadů, v roce 2012 poklesla na 2,69 a tento trend si udržela i v roce 2013 s celkovou hodnotou 2,22 mil. tun odpadů. Vývoj produkce jednotlivých druhů odpadů od roku 2006 je zobrazen v grafu vývoje produkce odpadů v Ústeckém kraji v jednotlivých letech.

Nejvýznamnější poklesy produkce

Nejvýraznější pokles produkce byl zaznamenán stejně jako v roce 2012 u odpadu kat. č. 170504 - zemina a kamení, a to o necelých 83 tis. tun. Nejvýznamnější pokles produkce tohoto odpadu je spojen s dokončenými stavbami na ORP Teplice, konkrétně se stavbou velkých nákupních center. Další výrazný pokles byl zaznamenán při terénních úpravách v areálu Pivovar v Děčíně nebo při výstavbě kampusu v Ústí nad Labem.

Také u zeminy obsahující nebezpečné látky kat. č. 170503* došlo v roce 2013 ke značnému poklesu, a to o 98 tis. tun, což souvisí s postupným ukončováním sanací bývalé výroby fenolů v areálu Chemopetrol Litvínov a také ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem.

Další velké poklesy nastaly u odpadů kat. č. 170107 - směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků o 50 tis. tun, stejně tak jako u těchto znečištěných odpadů kat. č. 170106* - směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky o 28 tis. tun nebo 190305 - stabilizovaný odpad o 28 tis. tun.

Jiný výrazný pokles v produkci nebezpečného odpadu nebyl výjma výše uvedené znečištěné směsi stavebního odpadu zaznamenán.

U komunálních odpadů je patrné největší snížení produkce o 4 tis. tun u odpadu kat. č. 200202 - zemina a kameny. V tomto případě se však jedná o chybné vykazování zeminy v minulých letech, kdy zemina vzniklá stavebním společností při realizaci stavebních zakázek měla být vedena pod kat. č. 170504. Vzhledem ke stálému tlaku ze strany správních orgánů dochází postupně k nápravě této chyby ve vykazování odpadní zeminy u původců, a tím zároveň k poklesu produkce u katalogového čísla odpadu určeného pro komunální sféru.

Druhý nejvýznamnější pokles u komunálního odpadu činil u odpadu kat. č. 200140 - kovy úbytek o 1 tis. tun. Jedná se o kovy, které jsou předávány do sběrných dvorů, přičemž jejich množství je pochopitelně snižováno provozem zařízení ke sběru a výkupu (výkupny kovů), jelikož občané dávají jednoznačně přednost odprodeji svého kovového

odpadu před jeho bezplatným předáním sběrnému dvoru.

Nejvýznamnější nárůsty produkce

Zdánlivě nejvíce, o 47 tis. tun, stoupla produkce u odpadu kat. č. 170904 - směsné stavební a demoliční odpady, která je ovšem spojena s odstraňováním odpadů z oblastí zasažených povodní v roce 2013. Z postižených oblastí bylo odvezeno zhruba 29 tis. tun tohoto odpadu.

Významný nárůst nastal u odpadů pocházejících z třídění odpadů, konkrétně odpady kat. č. 191204 - plasty a kaučuk o 8 tis. tun, kat. č. 190202 - železné kovy o 7 tis. tun a kat. č. 191201 - papír a lepenka o necelé 3 tis. tun.

V komunálních odpadech se produkce nijak výrazně nezvýšila, největší navýšení bylo u odpadu kat. č. 200201 - biologicky rozložitelný odpad o necelých 5 tis. tun, což nasvědčuje tomu, že do odděleného sběru bioodpadů se zapojuje stále více měst a obcí.

Výše zmíněné nárůsty odpadů, s výjimkou směsných stavebních odpadů, lze tedy ve své podstatě chápat jako pozitivní trend, jelikož jsou známkou zvýšené výtečnosti z třídění odpadů.

Nakládání s ostatními odpady

Nakládání s ostatními odpady (tj. s odpady, které nespádají do kategorie odpadů nebezpečných) zůstává bez výrazné změny. Při porovnání množství využitého ku odstraněnému odpadu, to je 2,69 mil. tun (2,89 mil. tun v r. 2012) ku 511 tis. tunám (516 tis. tun v r. 2012) zjistíme, že využívání odpadů převažuje více jak pětinašobně nad jejich odstraňováním. Zároveň při porovnání s celkovým množstvím vyprodukovaného ostatního odpadu 2,04 mil. tun (2,22 mil. tun v r. 2012) v Ústeckém kraji je využito či odstraněno o 1,16 mil. tun ostatního odpadu více než bylo v kraji vyprodukováno.

Nejvíce odpadů kategorie ostatní bylo v roce 2013 **recyklováno**, a to v podílu 21 %

(13 % v r. 2012) z celkového množství využitých ostatních odpadů, tedy z výše uvedené 2,69 mil. tun. Recyklovány byly především stavební odpady v zařízení: EKOSTAVBY Louny s.r.o. (Louny), Speciální stavby Most spol. s r.o. (Bílina), NEXTA s.r.o. (Teplice). Nejsou recyklovány ale jen stavební odpady, úpravou pro umožnění dalšího využití prochází také například odpadní sklo: SPL Recycling a.s. (Bílina) a AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group (Teplice).

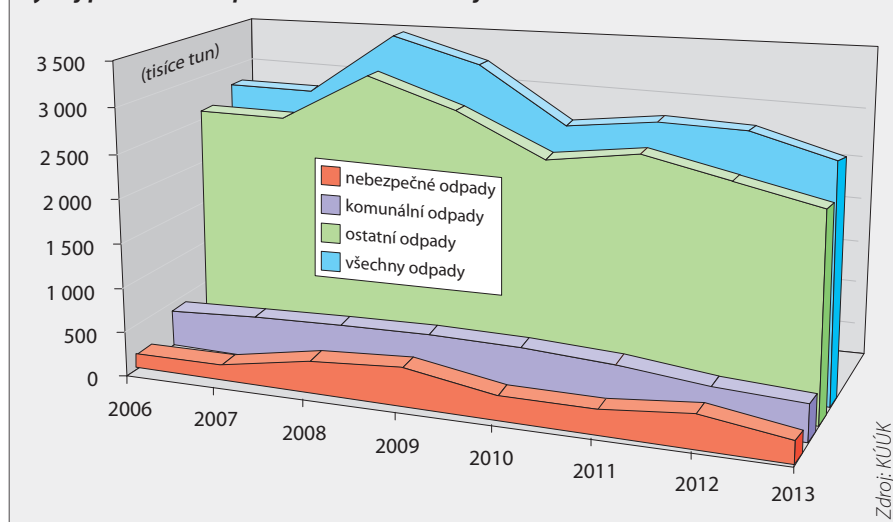
Druhý nejčastější způsob využití odpadu představovaly **terénní úpravy**, které činí 12 % (19 % v r. 2012). V největší míře se takto využíval odpad v zařízení společnosti: KRAUN spol. s r.o. (Litoměřice), HODO s.r.o. (Roudnice nad Labem), a Severočeské pískovny a šterkovny s.r.o. (Chbany).

Obdobným způsobem, ale na tělese skládek k jejich **rekultivaci**, bylo využito 9 % (6 % v r. 2012) z celkového množství využitých ostatních odpadů: JUROS, s.r.o. (Ústí nad Labem), Technické služby města Chomutova, příspěvková organizace (Chomutov), AVE Ústí nad Labem s.r.o. (Ústí nad Labem). Dalším způsobem využití odpadu na skládce, je jeho použití **jako tzv. technologického materiálu k zajištění skládky**. Množství zůstává stejné jako v letech minulých a činí 4 %, např. na skládkách Marius Pedersen a.s. (Modlany, Vysoká Pec), Skládky Tušimice a.s. (Kadaň), SITA CZ a.s. (Ústí nad Labem).

Stejně neměnný zůstává také podíl 5 % využitých ostatních odpadů **v kompostárnách**: Luboš Hora (Bílina), JUROS, s.r.o. (Ústí nad Labem), BioImpro s.r.o. a Jiří Weber (Málkov).

Značná část ostatního odpadu je **vyvážena do zahraničí**. Toto množství představuje 18 % z celkově využitého odpadu a zůstává prakticky stejné od roku 2011. Nejvíce odpadů vyvezla společnost EURO WASTE, a.s. (Štětí), KOVOŠROT GROUP CZ a.s. (Děčín) a KOVODEMONT CZECH, a.s. (Most). Jednalo se převážně o vytříděný odpadní papír a železo, přičemž odpad putoval nejčastěji do Polska, Německa, Nizozemí a Rakouska.

Vývoj produkce odpadů v Ústeckém kraji v letech 2006-2013

* u č. kat. odpadu = označení kategorie nebezpeč. odpadu

Ostatní odpady jsou odstraňovány především skládkováním. Z výše zmíněných 511 tis. tun odstraněných ostatních odpadů jich bylo 72 % (70 % v r. 2012) uloženo na **skládky**. Následuje odstranění vybraných druhů odpadů na čistírnách odpadních vod, provozovaných společnostmi Severočeské vodovody a kanalizace, a.s., které činí stejně jako v předchozích letech 22 % z celkově odstraněných ostatních odpadů. Způsob odstraňování ostatního odpadu doplňuje jeho **ukládání do povrchových nádrží**, kam jsou ukládány specifické odpady z tepeláren a elektráren: ČEZ, a. s. (odkaliště Fučík), ACTHERM, spol. s r.o. (Chomutov).

Nakládání s nebezpečnými odpady

Obdobně jako v případě ostatních odpadů jsou i ty nebezpečné převážně využívány. Celkově bylo v roce 2013 využito na území kraje necelých 247 tis. tun nebezpečného odpadu (345 tis. tun v r. 2012), odstraněno bylo pouze 120 tis. tun (171 tis. tun v r. 2012).

Naprostá většina nebezpečného odpadu je podrobena různému způsobu úpravy, zejména fyzikálně-chemická úprava (stabilizace, solidifikace), biologická úprava nebo jiná úprava složení. Odpad, který vystupuje z těchto zařízení, je deklarován jako odpad ostatní a nejčastěji je předáván na skládku, kde je využit jako technologický materiál či k její rekultivaci, nebo je zde odstraněn. Za provozovatele těchto technologií můžeme jmenovat LADEO Lukavec s.r.o. (Lukavec) a EKOM CZ a.s. (Rtyně nad Bílinou), CELIO a.s. (Litvínov) a SITA CZ a.s. (Ústí nad Labem). Specifickou biologickou úpravu nebezpečných odpadů provádějí navíc některé čistírny odpadních vod společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. (například Ústí nad Labem-Neštětice a Děčín). Úpravě odpadu, bez ohledu na to, zda se jednalo o úpravu pro následné využití či odstranění, bylo v roce 2013 podrobena 138 tis. tun nebezpečného odpadu (268 tis. tun v r. 2012).

Přímým uložením na skládku bylo na území kraje odstraněno 7 % z celkově odstraněných nebezpečných odpadů (3 % v r. 2012).

Spáleno bylo v roce 2013 celkově 44 tis. tun nebezpečného odpadu, ať už za účelem jeho odstranění nebo využití jako paliva. Množství takto využitého či odstraněného odpadu je prakticky totožné jako v předchozích letech a činí 29 tis. tun, resp. 15 tis. tun, v procentuální zastoupení lze mluvit o 12 % v případě využití (8 % v r. 2012) a o 13 % v případě odstranění (9 % v r. 2012). Jako palivo je nebezpečný odpad využíván ve společnosti Lafarge Cement, a.s. (Čížkovice), odstraňován spaláním je ve spalovně společnosti SITA CZ a.s. (Trmice).

Relativně velké množství nebezpečných odpadů je evidováno jako **zůstatek na skládkách** provozovatelů zařízení k nakládání

s odpady. Takto evidovaný zůstatek tvoří 58 % z celkového množství využitých odpadů a je tvořen především tzv. ostravskými kaly, uskladněnými na skládce Celio. Ke konci roku 2013 bylo evidováno 83 tis. tun tohoto odpadu, přičemž ke spálení bylo předáno v průběhu roku 2013 společnosti Lafarge Cement, a.s. necelých 15 tis. tun z původně navezeného množství 110 tis. tun tohoto odpadu. Krajský úřad pravidelně monitoruje kaly uskladněné na skládce prostřednictvím akreditované laboratoře. Opakované analýzy ukazují, že odpad je stabilní a nepodléhá žádným rozkladným procesům či změnám a není zdrojem zvýšené environmentální zátěže.

Nakládání s komunálními odpady

Produkce komunálního odpadu zůstává téměř neměnná. V roce 2013 vyprodukované množství 344 tis. tun komunálních odpadů znamená jen mírný nárůst oproti 340 tis. tun v roce 2012. V tomto čísle jsou zahrnuty veškeré odpady vzniklé v domácnostech včetně jeho odděleně sbíraných složek a také odpad vzniklý na území obce při údržbě veřejné zeleně, úklidu veřejných prostranství a čištění veřejné kanalizace. V roce 2013 přibyl také odpad z povodní zasažených obcí.

Komunální odpad je nadále především odstraňován. V minulém roce bylo odstraněno celkem 343 tis. tun komunálního odpadu (339 tis. tun v r. 2012), přičemž **uloženo na skládku** bylo 87 % z tohoto množství a dále 12 % odstraněného odpadu, konkrétně kalů ze septiků a žump, **na čistírnách odpadních vod** společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. (nejvíce Louny, Most, Ústí nad Labem-Neštětice). Procentuální zastoupení takto odstraněných komunálních odpadů zůstává konstantní již několik let.

Využitelné komunální odpady, což jsou hlavně složky separovaného sběru jako je papír, plasty a kovy, jsou ve velké míře **vyváženy do zahraničí**. Podíl takto vyvezených komunálních odpadů činí za uplynulý rok 44 % (46 % v r. 2012).

Druhým nejčastějším způsobem využití je s 15 % **kompostování** (14 % v r. 2012). Největší kompostárnu provozoval Luboš Hora (Bílina) a společnosti SONO PLUS, s.r.o. (Čížkovice) a Marius Pedersen a.s. (Modlany).

Využití komunálních odpadů **na terénní úpravy** zůstává na úrovni 10 % jako v před-

chozím roce. Jedná se o odpadní zeminy a kamení, které byly nejvíce využity v pískovně Nučnický společnosti KRAUN spol. s r.o. (Litoměřice).

Jako doplněk k výše uvedeným způsobům využití komunálního odpadu je možné zmínit využití odpadního papíru v papírně Mondi Štětí a.s. (Štětí), recyklace obalového skla v SPL Recycling a.s. (Bílina), textilu v provozovně KOUTECKÝ s.r.o. (Duchcov) nebo zpracování elektroodpadu ve společnostech Pragonet trade s.r.o. (Ústí nad Labem) a ELEKTROŠROT, a.s. (Teplice).

Samotného smíšeného komunálního odpadu, tedy odpadu kat. č. 200301, bylo na území kraje za uplynulý rok vyprodukováno 207 tis. tun (209 tis. tun v r. 2012), odstraněno 229 tis. tun (238 tis. tun v r. 2012) a využito 2 tis. tun (5,6 tis. tun v r. 2012). Opět se potvrzuje skutečnost, že odpad je do našeho kraje za účelem jeho odstranění dovážen ze sousedních krajů.

V některých městech Ústeckého kraje byl zaveden oddělený sběr bioodpadů a předpokládalo se, že odděleným sběrem těchto odpadů poklesne produkce smíšeného komunálního odpadu. Produkce biologicky rozložitelného odpadu vzrostla v roce 2013 o necelých 5 tis. tun, přičemž produkce obcí z toho představovala 4,3 tis. tun. Do odděleného sběru bioodpadů se zapojují další města a obce, přesto je pravděpodobně separátní sběr biologicky rozložitelného odpadu využíván převážně pro odpady ze zahrad, které se do systému komunálních odpadů dříve nedostaly, neboť byly kompostovány na zahradách u rodinných domů. Předpoklad se tedy nepotvrzuje, i když produkce smíšeného komunálního odpadu má klesající tendenci. Oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu nemá tak ani očekávaný pozitivní vliv na plnění cíle Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje ve snižování množství ukládaných biologicky rozložitelných odpadů na skládky. V Ústeckém kraji bylo v roce 2013 uloženo na skládkách celkem 168 936 tun biologicky rozložitelného komunálního odpadu jako součást smíšeného komunálního odpadu, dřeva a objemného odpadu, odpadu z tržišť a také papíru. Pro dosažení souladu s národní a evropskou legislativou mělo být uloženo maximálně 60 300 tun biologicky rozložitel-

Produkce a nakládání s odpady v Ústeckém kraji v roce 2011 až 2013 (tis. t)

Produkce a způsob nakládání	Kategorie odpadu					
	Ostatní			Nebezpečný		
Rok	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Produkce odpadů celkem	2 487,20	2 224,13	2 042,48	187,02	268,37	144,94
Úprava nebo využití odpadů	2 343,53	2 891,69	2 694,77	88,00	345,25	246,90
Odstranění skládkováním	448,31	361,85	369,16	14,70	5,01	8,51
Odstranění spalováním	39,48	51,86	46,84	37,76	44,05	44,88

Zdroj: KÚÚK

ného komunálního odpadu, stávající skládkované množství tedy představuje výrazné překročení. Jasně se ukazuje, že bez zásadní změny zakončené v legislativě při nakládání se směsnými komunálními odpady nelze stanovených cílů dosáhnout.

Zařízení k nakládání s odpady

Krajský úřad uděluje souhlasy k provozování zařízení k nakládání s odpady, ať už k jejich využívání, nebo odstraňování. V roce 2013 vydal celkem 69 takovýchto povolení k provozu pro zcela nová zařízení. Zároveň vydal více než 140 nových souhlasů pro již stávající zařízení a v 15 případech žádost o souhlas k provozu zařízení zamítl, případně řízení z některého zákonem stanoveného důvodu zastavil. Nejvíce povolených nových zařízení bylo tzv. mobilních zařízení ke sběru a výkupu či k úpravě odpadů, celkem 41, dále pak 16 stacionárních sběrů a výkupen či sběrných dvorů. Můžeme jmenovat sběrný dvůr Kryry a sběrný dvůr Snědovice, zařízení společnosti LKT saaz trade s.r.o. (Žatec) sbírající odpadní textil nebo EastWest line s.r.o. (Žalany) pro sběr a úpravu plastů. Dále bylo v roce 2013 na území kraje povoleno celkem 8 nových autovrakovišť, 1 recyklační stanice na stavební odpady a 2 zařízení k úpravě a odstranění kalů ze septiků a odpadů z čištění kanalizací. Také byly povoleny 2 nové kompostárny. Za zmínku jistě stojí nová moderní kompostárna KOBRA Údlice, disponující kompostovací plochou s provzdušňováním jednotlivých zakládek i hygienizačními boxy.

Nejvýznamnějšími zařízeními k odstraňování odpadů zůstávají skládky. Ústecký kraj má na svém území v provozu celkem 14 skládek, jedná se o 2 skládky nebezpečného odpadu, 9 skládek ostatního odpadu, 1 skládku inertního odpadu a 2 tzv. více skupinové skládky, kde lze odstraňovat nebezpečné i ostatní odpady odděleně v jednotlivých kazetách. Nejvíce odpadů bylo v uplynulém roce odstraněno na skládce Modlany (Teplice), Skládku Tušimice a.s. (Kadaň), SONO PLUS, s.r.o. (Čížkovice) a CELIO a.s. (Litvínov). Malý podíl na odstranění odpadů má také jediná spalovna nebezpečných odpadů na území kraje společnosti SITA CZ a.s. (Trmice).

Aktuální seznam všech povolených zařízení ke sběru, výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů na území Ústeckého kraje, včetně výčtu povolených odpadů, je uveden na webových stránkách Ústeckého kraje: <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz/>.

Ústecký kraj dlouhodobě spolupracuje s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, od které mají města a obce možnost získat prakticky bezplatně kontejnery na separovaný sběr v potřebném množství a složení podle svážených komodit. Občané mají možnost třídít papír, plasty, sklo, kovy, dále

nebezpečné složky komunálních odpadů, bioodpady, objemné odpady, elektroodpady. Byl zaveden sběr bílého a barevného skla, nápojových kartonů a směsných plastů. Projekt je od roku 2005 podporován cílenou informační kampaní, která pokračovala i v roce 2013. Součástí motivační kampaně je soutěž měst a obcí o skleněnou popelnicu, kterou v roce 2013 získala obec Libčeves a město Krásná Lípa (ta skleněnou popelnicu získala i v r. 2012). Téměř 99 % obcí Ústeckého kraje (celkem 348) je zapojeno do systému oddělených složek komunálních odpadů společnosti EKO-KOM. V roce 2013 se výtěžnosti tříděného sběru papíru a skla zvýšila, naopak nepatrně poklesla výtěžnost kovů a kompozitních obalů. Celkové množství vyseparovaných odpadů činí 33,16 kg/obyv./rok. Vývoj výtěžnosti tříděného sběru je zobrazen v grafu vývoje výtěžnosti. Separovaný sběr odpadních elektrických a elektronických zařízení je realizován ve dvojím režimu, buď jako odpad odevzdaný například do výkupny železa, nebo jako zpětně odevzdaný výrobek vhozený do speciálního kontejneru, odevzdaný na sběrném dvoře, nebo formou výměny odebrán přímo prodejcem při koupi nového elektrozařízení. Speciální nádoby, určené ke zpětnému odběru drobného elektrozařízení, baterií či úsporných zářivek, bývají umístěny ve sběrných hnízdech obcí nebo ve veřejných budovách jako jsou školy a úřady. Množství odevzdaných elektrozařízení v režimu zpětného odběru na území kraje vzrostlo z 3,15 na 3,74 kg/osobu/rok, množství elektra v režimu odpadů naopak pokleslo z 2,57 na 2,18 kg/osobu/rok.

Staré ekologické zátěže

V oblasti řešení starých ekologických zátěží (SEZ) nedochází v posledních letech k žádoucím posunům. V databázi Ministerstva životního prostředí je v Ústeckém kraji vedeno celkem 490 lokalit, na kterých byla identifikována možná ekologická zátěž. Většina z evidovaných lokalit – 368 jsou bývalé

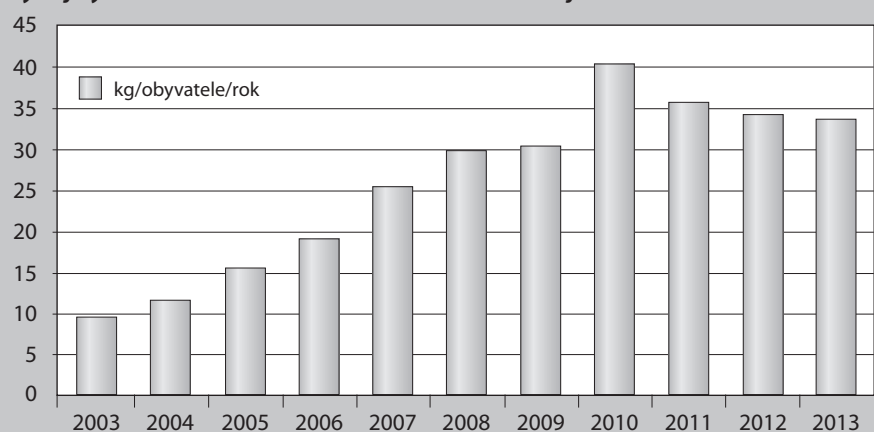
skládky komunálního odpadu, které byly v minulosti částečně rekultivovány položením těsnící vrstvy a přehrnutím zemínou. Tato místa nepředstavují pro své okolí žádné větší zdravotní či environmentální riziko. Zbytek kontaminovaných míst jsou lokality průmyslových a zemědělských areálů a místa využívaná sovětskou případně československou armádou.

Sanace kontaminovaných lokalit je převážně hrazena na základě tzv. ekologických smluv, které uzavřel stát s nabyvateli privatizovaných státních podniků. Od roku 1991, kdy byly na základě usnesení vlády uzavírány ekologické smlouvy, jich bylo v Ústeckém kraji uzavřeno celkem 26, z toho bylo u 11 ukončeno plnění do 31. 12. 2013 a v 15 lokalitách sanace probíhá nebo ještě nebyla zahájena. V roce 2013 docházelo ze strany Ministerstva financí pouze k vypisování veřejných zakázek na aktualizaci analýz rizik nebo doprůzkumy některých lokalit. Na samotné sanační práce nebyly veřejné zakázky vypisovány.

V letech 2007-2013 bylo možné hradit sanaci kontaminovaných míst rovněž z prostředků Operačního programu Životní prostředí. V této době se Krajský úřad Ústeckého kraje vyjadřoval k 17 projektům zaměřených buď na průzkum kontaminované lokality nebo přímo na odstranění kontaminace, z toho ve 12 případech byla podpora projektu řídicím orgánem operačního programu schválena.

V roce 2013 probíhalo odstraňování znečištění podzemních vod převážně ropnými a chlorovanými uhlovodíky v areálu Spolku pro chemickou a hutní výrobu, Chempark Záluží, Tlaková plynárna Ústí nad Labem, Labyrint CZ v Roudnici nad Labem, Kovošrot Děčín, Sandvik Chomutov Precision Tubes v areálu bývalých Válcoven trub Chomutov, ČEPRO v Hněvčicích, v bývalé galvanovně v Háji u Loučné pod Klínovcem, v dolech Nástup Tušimice a v bývalých depech kolejových vozidel v Rumburku a Ústí nad Labem.

Vývoj výtěžnosti tříděného sběru v Ústeckém kraji

Zdroj: KÚÚK

6.2 Prevence závažných havárií

V roce 2013 bylo v Ústeckém kraji 33 průmyslových objektů, které spadají pod působnost zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií (dále jen „zákon o prevenci závažných havárií“), tj. o jeden průmyslový objekt více než v roce minulém.

Objekty jsou rozděleny do dvou skupin – A a B, podle množství nebezpečných chemických látek uvedených v příloze č. 1 zákona o prevenci závažných havárií. Ve skupině A je zařazeno 18 objektů a ve skupině B 15 objektů. Nově zařazeným objektem do skupiny B je objekt „CHS Epi“, který je umístěn v Areálu Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem, jehož provozovatelem je společnost CHS Epi, a.s. Ústecký kraj je co do počtu zařazených podniků na druhém místě hned po kraji Středočeském.

V okolí pěti průmyslových areálů (viz dále uvedený přehled) byly stanoveny zóny havarijního plánování (ZHP). Hranice ZHP byly stanoveny s ohledem na dosah možné havárie, jejíž účinky se mohou projevit za hranicemi areálů a způsobit škody na životech a zdraví lidí, životním prostředí a majetku. Jejich rozsah je znázorněn v mapkách uvedených na konci kapitoly. Pro jednotlivé ZHP byly Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje vypracovány vnější havarijní plány, které řeší postup složek Integrovaného záchranného systému a dalších orgánů při vzniku závažné havárie.

Dále jsou krajský úřadem v součinnosti s provozovatelem objektů zpracovávány pro ZHP informace formou „informačních brožur“, které obsahují informace o preventivních bezpečnostních opatřeních, opatřeních

na zmírnění dopadů a o žádoucím chování obyvatel v případě vzniku závažné havárie. Tyto informační brožury jsou poskytovány veřejnosti, provozovatelům budov a zařízení navštěvovaných veřejností, zejména školám či nemocnicím, které se nacházejí v zóně havarijního plánování.

Přehled průmyslových areálů včetně společností, které v nich provozují objekty zařazené dle zákona o prevenci závažných havárií a pro které je zpracován vnější havarijní plán:

- Areál Chempark Záluží,**
UNIPETROL RPA, s.r.o., ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s., UNIPETROL DOPRAVA, s.r.o., AIR PRODUCTS, s.r.o., Eurosupport Manufacturing Czechia, s.r.o., SYNTHOS Kralupy a.s. a MERO ČR, a.s.
Hlavní používané nebezpečné látky: extrémně hořlavé zkapalněné plyny, amoniak, etylbenzen, benzíny
- Areál Spolku pro chemickou a hutní výrobu,**
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost, EPISPOL, a.s. a CHS Epi, a.s.
Hlavní používané nebezpečné látky: chlor, propylen
- Průmyslový areál Lovosice,**
Lovochemie, a.s., PREOL, a.s. a Glanzstoff-Bohemia, s.r.o.
Hlavní používané nebezpečné látky: amoniak, dusičnan amonný, metanol, hexan, sirouhlík
- Areál Čepro,**
ČEPRO, a.s. a Kralupol, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: extrémně hořlavé zkapalněné plyny (LPG), benzíny

5. Výrobní areál Velvěty,

Czech Aerosol, a.s. a Enaspol, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: propan-butan, dimethyleter, formaldehyd

V všech provozovatelů, kteří spadají pod působnost zákona o prevenci závažných havárií, jsou prováděny pod vedením České inspekce životního prostředí pravidelné integrované inspekce prevence závažných havárií za účasti dalších správních orgánů, kterými jsou Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje, Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, Oblastní inspektorát práce pro Ústecký a Liberecký kraj a Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, zaměřené na bezpečné provozování všech objektů, ve kterých se nakládá s nebezpečnými látkami ve smyslu tohoto zákona (tzn. tyto látky jsou vyráběny, zpracovávány, používány nebo skladovány). V roce 2013 bylo pod vedením České inspekce životního prostředí provedeno 21 integrovaných inspekcí prevence závažné havárie, při kterých nebyly shledány takové nedostatky, které by znamenaly porušení zákona o prevenci závažných havárií. Krajský úřad dále provádí ve spolupráci s Policií ČR kontroly plánů fyzické ochrany u jednotlivých zařazených objektů. V roce 2013 byly provedeny 4 kontroly plánů fyzické ochrany.

V roce 2013 nedošlo na území Ústeckého kraje ve spojitosti s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami k žádné havárii v objektu zařazeném podle zákona o prevenci závažných havárií.

Provozovatelé objektů zařazených do skupiny A nebo B z hlediska zákona o prevenci závažných havárií

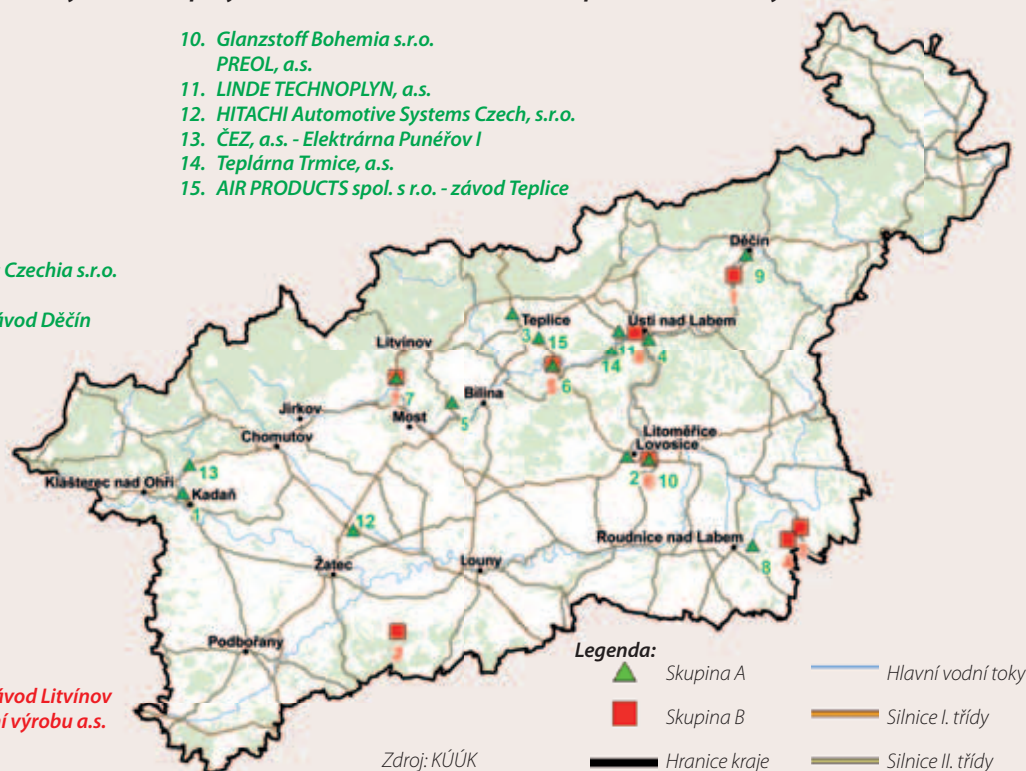
ZELENÁ (skupina A):

- DoorHan, s.r.o.
- NCH Distribution, s.r.o.
- Flexfill, s.r.o.
- AGC Flat Glass Czech a.s.
- KRATOLIA Trade, a.s.
- SIAD Czech spol. s r.o.
- Enaspol, a.s.
- MERO ČR a.s.
- Euro Support Manufacturing Czechia s.r.o.
- Glazura, s.r.o.
- AIR PRODUCTS spol. s r.o. - závod Děčín

ČERVENÁ (skupina B):

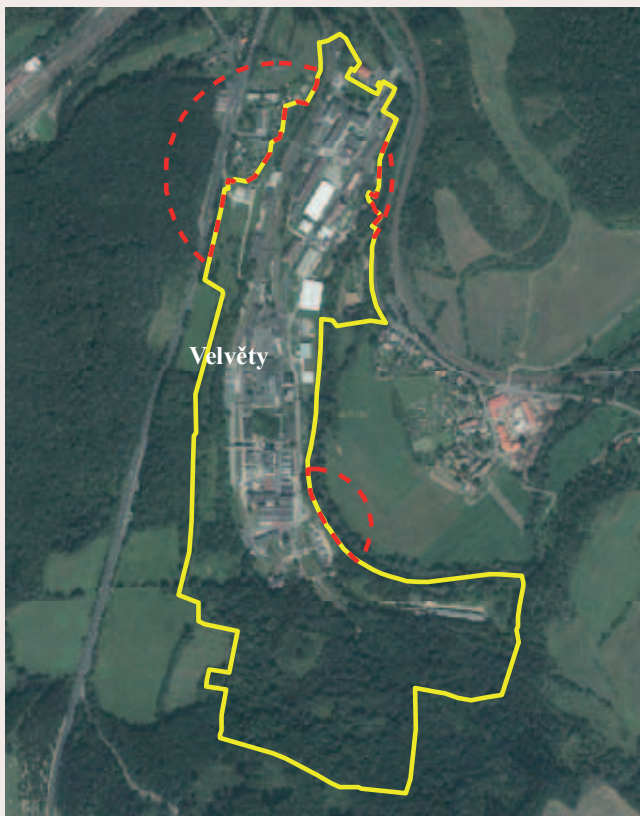
- Hüttenes-Albertus CZ s.r.o.
- EPC – Česká republika s.r.o.
- Mondi Štětí a.s.
- Kralupol s.r.o.
- ČEPRO, a.s.
- Czech Aerosol a.s.
- Lovochemie a.s.
- UNIPETROL RPA s.r.o.
- UNIPETROL DOPRAVA s.r.o.
- Česká Rafinérská a.s.
- SYNTHOS Kralupy a.s.
- AIR PRODUCTS spol. s r.o. - závod Litvínov
- Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s.
- EPISPOL a.s.
- CHS Epi, a.s.

- Glanzstoff Bohemia s.r.o.
- PREOL, a.s.
- LINDE TECHNOPLYN, a.s.
- HITACHI Automotive Systems Czech, s.r.o.
- ČEZ, a.s. - Elektrárna Puněšov I
- Teplárna Trmice, a.s.
- AIR PRODUCTS spol. s r.o. - závod Teplice

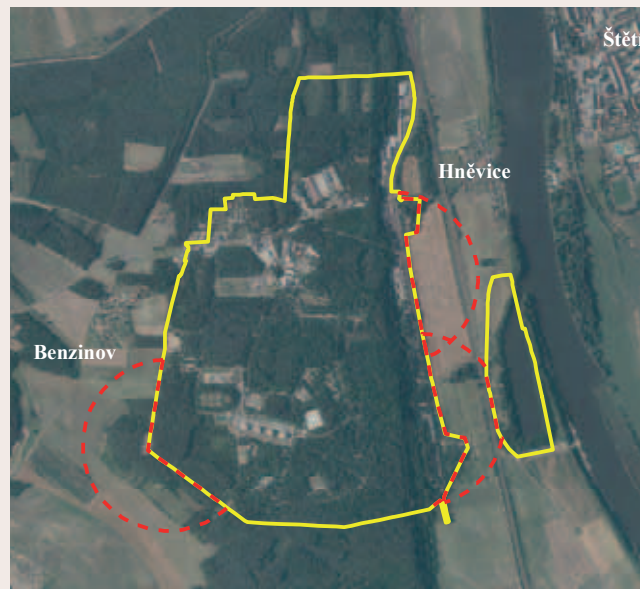

Zdroj: KÚÚK

**Zóna havarijního plánování
průmyslového areálu Velvěty**

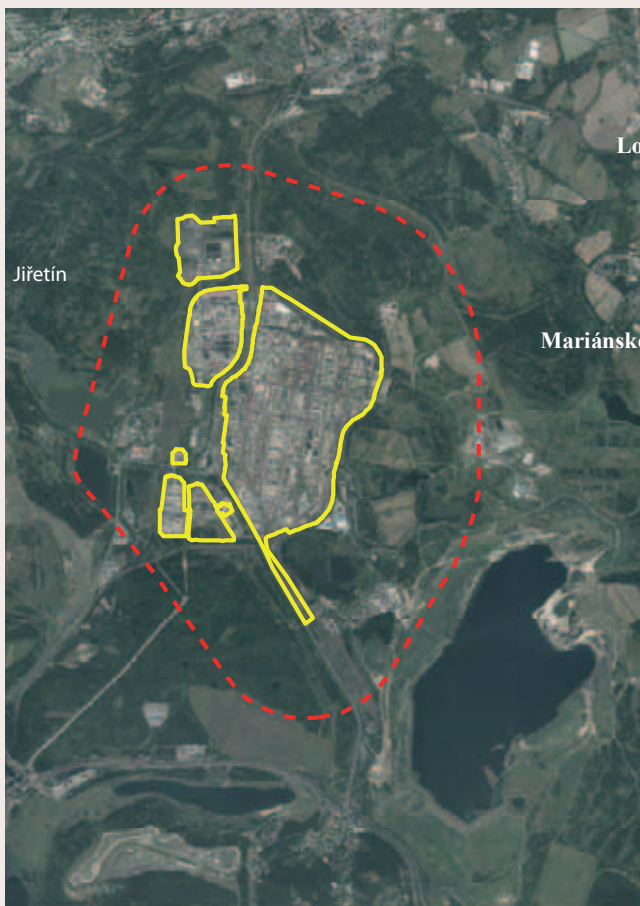
**Zóna havarijního plánování
areálu Čepro Hněvice**

**Zóna havarijního plánování průmyslového
areálu Spolek pro chemickou a hutní výrobu**

**Zóna havarijního plánování průmyslového areálu
Chempark Záluží**

**Zóna havarijního plánování průmyslového
areálu Lovosice**

Hranice areálu
 Hranice zóny havarijního
plánování

Zdroj: KÚÚK

ZEMĚDĚLSTVÍ
LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
MYSLIVOST
RYBÁŘSTVÍ
HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

7

7.1 Zemědělství

Rostlinná výroba

Mezoročně nedošlo k podstatnějším změnám v osevech základními plodinami. Klesly plochy osevu pšenicí na 65 573 ha (97,63 % výměry z roku 2012), ječmene na 20 353 ha (87,62 % výměry z roku 2012), ovsu na 1 082 ha (68,22 % výměry z roku 2012), slunečnicí na 2 626 ha (86,35 % výměry z roku 2012), máku na 501 ha (83,08 % výměry z roku 2012) a výsadby brambor na 416 ha (95,85 % výměry z roku 2012), zvedly se osevy žita na 2 562 ha (142,81 % výměry z roku 2012), triticeale na 897 ha (123,55 % výměry z roku 2012), kukuřice na 9 609 ha (106,82 % výměry z roku 2012), řepky na 26 591 ha (113,84 % výměry z roku 2012), technické cukrovky na 2 824 ha (111,22 % výměry z roku 2012) a hořčice na 5 106 ha (129,63 % výměry z roku 2012). Rušením dalších chmelnic vý-

Plochy osevů vybraných plodin v Ústeckém kraji

Plodina	Plocha (ha)					
	1990	2009	2010	2011	2012	2013
Pšenice	54 887	64 896	67 819	68 056	67 167	65 573
Žito ozimé a jarní	7 480	2 232	1 611	1 157	1 794	2 562
Ječmen	32 934	26 878	21 386	23 357	23 230	20 353
Oves	2 101	1 871	1 824	1 183	1 586	1 082
Triticale	2 421	1 307	1 271	1 443	726	897
Kukuřice celkem *	.	6 580	6 644	4 318	8 995	9 609
Brambory	2 230	649	579	499	434	416
Řepka	5 906	18 475	19 813	20 751	23 358	26 591
Slunečnice na semeno	.	2 667	2 746	3 198	3 041	2 626
Mák	.	1 550	1 788	1 039	603	501
Hořčice na semeno	.	9 588	6 703	3 489	3 939	5 106
Cukrovka technická	8 769	2 380	2 528	2 565	2 539	2 824

Osevní plochy k 31. 5. příslušného roku

* Kukuřice na zrno+na zeleno a siláž

Zdroj: Český statistický úřad

měra osázená chmelem klesla na 3 815 ha (98,68 % výměry z roku 2012).

Živočišná výroba

Živočišná výroba zaznamenala výrazný nárůst produkce u drůbeže na 1 464 569 kusů (152,38 % stavu z roku 2012), stouply i stavy koz na 2 191 kusů (110,99 % stavu z roku 2012), ovcí na 14 757 (111,58 % stavu z roku 2012), koní na 2 345 kusů (108,66 % stavu z roku 2012), prasat na 85 362 kusů (103,29 % stavu z roku 2012). Stav skotu klesl na 36 246 kusů (98,95 % stavu z roku 2012), z toho počet krav celkem se zvýšil na 14 988 kusů (101,57 % stavu z roku 2012).

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2013

Prostřednictvím končícího „Programu podpory směrů rozvoje zemědělství a venkovských oblastí v Ústeckém kraji pro rok 2008 až 2013“ bylo v roce 2013 podpořeno 54 projektů v objemu 5 476 tis. Kč. Stejně jako v předchozích letech byly poskytnuté prostředky vynaloženy na modernizaci zemědělské mechanizace a základní údržbu či úpravu historicky zajímavých a cenných objektů tak, aby stále sloužily zemědělské praxi. Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství byla zaměřena zejména na šíření nových poznatků v oboru a zajištění pomoci prvovýrobcům. Dotační titul investiční podpora zpracování a zavádění zemědělských produktů na trh zůstal nevyužit.

V roce 2013 Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválilo a vyhlásilo dotační „Program pro rozvoj eko-agro oblastí Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016“, který zahrnuje též oblast podpory včelařů. Program podporuje nejenom začínající včelaře, ale současně umožňuje rozšíření chovu včel a výměnu starých úlů za moderní s možností monitoringu zdravot-

Plochy chmele otáčivého

Roky	Chmelařská oblast			
	Žatecká	Úštěcká	Tršická	Celkem ČR
	Plocha (ha)			
2005	4 227	740	705	5 672
2006	4 044	668	702	5 414
2007	4 006	681	702	5 389
2008	3 953	663	719	5 335
2009	3 899	671	737	5 307
2010	3 831	637	742	5 210
2011	3 517	524	591	4 632
2012	3 400	466	520	4 386
2013	3 358	457	504	4 319

<http://www.czhops.cz/>

Počty vybraných druhů hospodářských zvířat v Ústeckém kraji

Druhy hospodářských zvířat	1989	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Drůbež	2 933 370	1 277 324	1 126 888	1 134 835	938 044	961 129	1 464 569
Kozy	.	2 147	1 800	1 849	1 981	1 974	2 191
Ovce	42 283	11 366	10 497	11 225	11 154	13 226	14 757
Koně	.	1 561	1 549	1 785	2 165	2 158	2 345
Prasata	231 476	100 918	66 706	50 111	68 719	82 644	85 362
Skot celkem	176 758	41 303	39 149	38 380	37 188	36 628	36 246
- z toho krávy	62 404	16 164	15 840	15 676	15 161	14 756	14 988

Od roku 2003 stav k 1. 4. příslušného roku

Rok 1989 stav k 1. 1. příslušného roku

Zdroj: Český statistický úřad

7.1 Zemědělství

ního stavu včel. V rámci Programu bylo včelařům v roce 2013 podpořeno 148 projektů ve výši 1 431 tis. Kč.

Úspěšný projekt „Regionální potravina Ústeckého kraje“ a „Nejlepší potravinářský výrobek Ústeckého kraje – kraje Přemysla Oráče“ pokračoval i v roce 2013

Nejlepší potravinářský výrobek Ústeckého kraje - kraje Přemysla Oráče

Soutěž byla realizována pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje, za finanční podpory Ústeckého kraje, ve spolupráci s Okresní agrární komorou Most – Teplice. Celkem bylo přihlášeno 165 výrobků od 45 výrobců. Byl to rekordní počet přihlášených výrobců ze všech obdobných soutěží konaných v rámci České republiky. Vítězné potravinářské výrobky nesou na obalu označení „Kraj Přemysla Oráče - potravinářský výrobek“, které uděluje hejtmán Ústeckého kraje na návrh hodnotitelské komise. V tabulce výsledků

soutěže je uveden seznam vítězných producentů s oceněnými výrobky dle jednotlivých hodnocených kategorií.

Regionální potravina Ústeckého kraje

Soutěž „Regionální potravina Ústeckého kraje“ je projektem Ministerstva zemědělství určeným na podporu malých a středních zemědělců a producentů potravin v jednotlivých krajích České republiky. Oceněný výrobek získá právo zdarma užívat značku „Regionální potravina Ústeckého kraje“ po dobu čtyř let na obalu svého výrobku.

Půda

Půda je významnou složkou životního prostředí, je ovlivňována ostatními složkami životního prostředí (hydrosférou, atmosférou) a zároveň je i ovlivňuje. Pro rostliny, živočichy i mikroorganismy představuje zdroj živin, minerálů a vody, poskytuje jim prostor pro existenci jak v půdě, tak na povrchu. Pro člověka má význam jako prostředí, které umožňuje rostlinnou produkci a chov zvířat. Poskytu-

Počet podpořených projektů podle jednotlivých dotačních titulů

Dotační titul	2011	2012	2013
1. Investiční podpora do zemědělských hospodářství	30	34	30
2. Investiční a neinvestiční podpora vedoucí k zachování krajiny a tradičních staveb	15	12	14
3. Investiční podpora v souvislosti se zpracováním a zaváděním zemědělských produktů na trh	0	0	0
4. Neinvestiční podpora pro seskupení producentů	1	1	1
5. Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství	5	5	5

Zdroj: KÚÚK

Výsledky soutěže „Nejlepší potravinářský výrobek Ústeckého kraje - kraje Přemysla Oráče“ za rok 2013

Kategorie:	Oceněný výrobek a výrobce:
1. Masné výrobky tepelně opracované včetně uzených mas	Francouzská paštika, Vojtěch Strauss, Most
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Verneřické snídaňové klobásky, Agrokomplex, spol. s r.o., Verneřice
2. Masné výrobky trvanlivé	Paprikáš, Uzenářství CHOVANEČEK – Rodinná firma s.r.o., Litoměřice
3. Sýry včetně tvarohu	Lužický sýrový měšec, Polabské mlékárny a.s., provozovna Varnsdorf
	<i>Mimořádné ocenění:</i> BIO gouda, Polabské mlékárny a.s., provozovna Varnsdorf
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Přírodní čerstvý kozi sýr, Ondřej Malina, Nová Víska
4. Mléčné výrobky ostatní	Bohunka s brusinkami, Bohušovická mlékárna, a.s., Bohušovice nad Ohří
5. Pekařské výrobky včetně těstovin	Smetanový koláček, Alena Šedivá, Krásná Lípa
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Chléb škvarkový s česnekem, Petr Müller, Dubí – Pozorka
	Perníkové pantofle, Jitka Horčíčková – Dubský perník, Dubí
6. Cukrářské výrobky včetně cukrovinek	Ovocný dort Sofia, Robert Beránek, Libochovice
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Dorty pro každou příležitost, Janka Kovandová, Libouchec
7. Alkoholické a nealkoholické nápoje	Müller Thurgau – pozdní sběr, Lobkowiczské zámecké vinařství Roudnice n/L, s.r.o.
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Žatec Premium, Žatecký pivovar, spol. s r.o., Žatec
	Sadařův mošt – jablečný s dužinou odrůdový „MELROSE“, LoPe Fruit s.r.o., Šepetely
8. Ovoce a zelenina v čerstvé nebo zpracované formě	
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Brambory Laura, Ing. Stanislav Štrympl, Zahrada Svádov, Ústí nad Labem
	Sušená zelenina do polévek, Severofrukt, a.s., Trávčice
9. Ostatní	Ovocné tiramisu v čokoládě, Petra Peštková, Děčín
	<i>Mimořádné ocenění:</i> Pan Steak, KM Produkt s.r.o., Krupka
	Dárkové balení medu z Českého středohoří, Nordcell s.r.o., Litoměřice

Zdroj: Krajské informační středisko pro rozvoj zemědělství a venkova Ústeckého kraje

Výsledky soutěže „Regionální potravina Ústeckého kraje“ za rok 2013

Kategorie:	Oceněný výrobek a výrobce:
1. Masné výrobky tepelně opracované včetně uzených mas	Žatecká výběrová šunka, H+B Jatky Žatec s.r.o.
2. Masné výrobky trvanlivé	Novobranské korálky, Uzenářství CHOVANEČEK – Rodinná firma s.r.o., Litoměřice
3. Sýry včetně tvarohu	Čerstvý kozi sýr LEGENDA, Barbora Marešová, Břvany
4. Mléčné výrobky ostatní	BIO máslo cihla, Polabské mlékárny a.s., provozovna Varnsdorf
5. Pekařské výrobky včetně těstovin	Kvasový chléb, LIMMA food, a.s. Česká Kamenice
6. Cukrářské výrobky včetně cukrovinek	Beránkův čokoládový dort, Robert Beránek, Libochovice
7. Alkoholické a nealkoholické nápoje	Sadařův mošt – jablečný s dužinou odrůdový „ŠAMPION“, LoPe Fruit s.r.o., Šepetely
8. Ovoce a zelenina v čerstvé nebo zpracované formě	Svádovské jahody, Ing. Stanislav Štrympl, Zahrada Svádov, Ústí nad Labem
9. Ostatní	Lužické bramborové šišky s mákem, Karel Švambera, Lužice

Zdroj: Krajské informační středisko pro rozvoj zemědělství a venkova Ústeckého kraje

7.1 Zemědělství

je prostor pro život člověka a tvorbu jeho staveb. Má velký význam pro koloběh vody a ovlivňuje její kvalitu.

Půda je složena z anorganické části, kdy nejčastějšími prvky ve sloučeninách je kyslík, křemík a hliník, z organické složky a vody. Organická část je zdrojem především dusíku, fosforu a síry, probíhají zde chemické reakce. Organická složka je tvořena především kořeny rostlin a mikroorganismy a odumřelými zbytky organismů, jež se v půdě rozkládají. Rozklad je buď úplný (mineralizace), nebo dochází ke vzniku dalších organických látek, které tvoří humus.

Zemědělskou půdou rozumíme půdu, která je využívána pro zemědělské účely, případně je dočasně neobdělávaná. Zemědělské půdy jsou rozděleny podle kvality do pěti tříd ochrany, přičemž I. třída označuje půdy nejkvalitnější. Takové půdy se v Ústeckém kraji nachází v největší míře na Lounsku, Litoměřicku, Žatecku a Lovosicku. V těchto oblastech převažuje plošné využití zemědělských půd pro rostlinnou výrobu. Půdy se vyznačují nejen vyšší kvalitou, ale i uceleností do půdních bloků pro efektivní hospodaření.

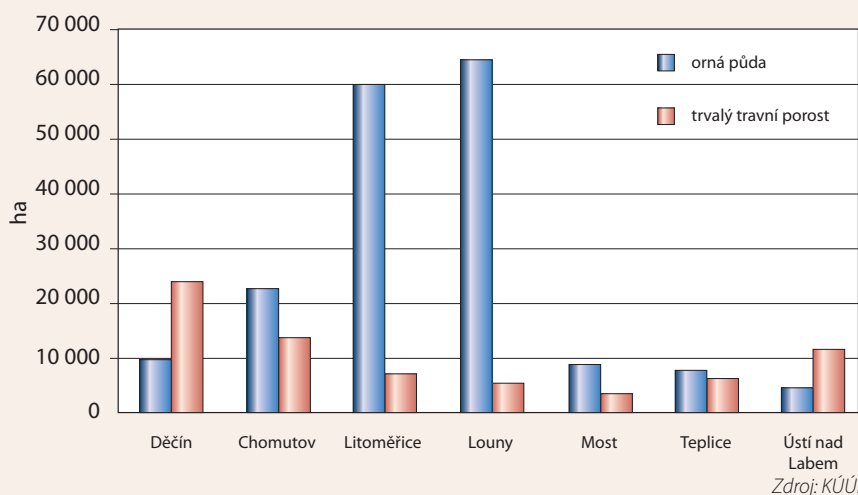
Zemědělské půdy jsou podle charakteru a účelu využití rozděleny v katastru nemovitostí do druhů pozemků: orná půda, trvalý travní porost, ovocné sady, zahrady, vinice a chmelnice. Největší zastoupení v Ústeckém kraji mají orné půdy a trvalé travní porosty. Významné jsou pozemky trvalých travních porostů v pohorí Krušných hor, dále na Děčínsku a v oblasti Českého středohoří, kde se jiné druhy pozemků vyskytují ve velmi malé míře díky svazitosti a méně příznivým klimatickým podmínkám.

Plošný úbytek půdy v Ústeckém kraji byl v roce 2013 především ve prospěch staveb pro bydlení a staveb pro skladování a výrobu. Jedním z významných prostředků plošné ochrany zemědělské půdy jsou nutné platby odvodů za zábor zemědělské půdy při stavbách, především pro skladové a výrobní prostory. Výše odvodů je odvislá od mnoha

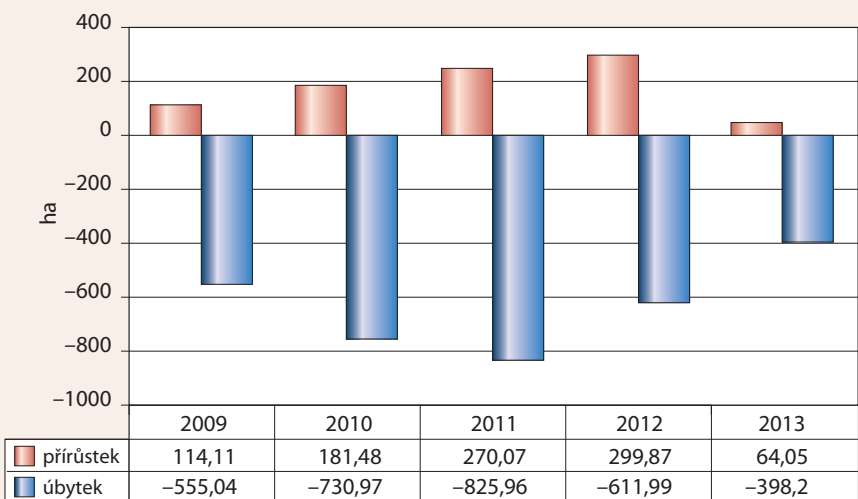
faktorů. Jedním z významných faktorů ovlivňujících výši odvodu je třída ochrany zemědělské půdy, přičemž při záboru nejkvalitnějších půd je odvod nejvyšší. Z tohoto důvodu je orgány státní správy ochrany zemědělského půdního fondu doporučováno v rámci Ústeckého kraje umisťovat záměry náročné na prostor na nezemědělských plochách, případně na méně kvalitních půdách, čímž je

dosažena ochrana kvalitnějších půd. Vymezení lokalit pro výstavbu takových záměrů je řešeno již při územním plánování na úrovni obcí, kdy jsou volena řešení odpovídající potřebám obce a zároveň s cílem co největší ochrany zemědělských půd, zejména kvalitnějších. V roce 2013 bylo rozhodnuto o odvodech v Ústeckém kraji v celkové výši cca 30 mil. Kč.

Výměry orné půdy a trvalého travního porostu v ha v Ústeckém kraji po okresech v roce 2013

Přírůstky a úbytky orné půdy v Ústeckém kraji v období 2009–2013

Výměry vybraných druhů pozemků zemědělské půdy v Ústeckém kraji v období let 1989 - 2013 podle evidence Katastru nemovitostí

Druh pozemku	Plocha (ha)												
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Orná půda	187 525	187 088	186 800	186 099	185 533	184 428	183 898	183 487	183 046	182 497	181 941	181 629	181 295
Trvalé travní porosty	68 770	69 079	69 303	69 681	70 083	70 931	71 186	71 223	71 428	71 835	72 233	72 407	72 581
Ovocné sady	6 468	6 434	6 348	6 242	6 218	6 178	6 116	6 040	6 006	6 020	6 013	6 030	6 006
Zahrady	8 684	8 698	8 724	8 754	8 778	8 803	8 830	8 870	8 903	8 908	8 912	8 913	8 920
Vinice	373	373	373	387	389	389	390	390	391	394	395	396	400
Chmelnice	6 536	6 502	6 466	6 453	6 430	6 387	6 359	6 356	6 363	6 267	6 188	6 115	6 118
Zemědělská půda celkem	278 356	278 174	278 014	277 616	277 431	277 116	276 779	276 367	276 138	275 921	275 682	275 490	275 319

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Obecná charakteristika

Ústecký kraj patří mezi nejméně lesnaté kraje v rámci ČR. Je to způsobeno především jeho polohou a využitím území (těžba hnědého uhlí a zemědělská činnost). Převážná část lesů se nachází v oblasti Krušných hor, dále v Šluknovském výběžku a v části Českého středohoří (Litoměřicko, Lovosicko, Ústecko). V rámci Ústeckého kraje jsou téměř totožně zastoupeny kategorie lesa hospodářského (48,5 %), tak i lesa zvláštního určení (44,5 %). Důvodem takto vysokého zastoupení lesů zvláštního určení je především výskyt lesů se zvýšenou funkcí ochrannou, dále lesů s ochranou léčivých a minerálních vod, lesy začleňené do NP a CHKO. Vlastnická držba

lesních majetků je dlouhodobě téměř neměnná. Podstatný vliv na toto uspořádání držby bude mít vydávání lesních majetků v rámci restitucí ze strany České republiky, v současné době obhospodávané především společností Lesy České republiky, s. p., kde lze předpokládat vydávání majetku v řádu stovek ha porostní půdy.

Celková výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) činí na území Ústeckého kraje 163 006 ha, přičemž porostní půdy je 156 879 ha a bezlesí, jiné a ostatní pozemky tvoří 6 127 ha.

Zdravotní stav lesů

Lesní porosty na území Ústeckého kraje jsou dlouhodobě vystavovány ško-

dám abiotických vlivů. V roce 2013 došlo k podstatnému snížení škod způsobených větrem, sněhem a námrazou. Mezi významné biotické škůdce lesních porostů patří především lýkožrout smrkový, lýkožrout menší a lýkožrout lesklý. Škody způsobené hlodavci oproti předchozímu roku poklesly. Rodenticidy bylo ošetřeno cca 156 ha lesa. V Krušných horách je na smrku ztepilém a smrku pichlavém sledován i zvýšený výskyt sypavky smrkové. V severovýchodní části Krušnohoří je stále významným patogenem porostů smrku pichlavého jako významně plošně zastoupené náhradní dřeviny kloubnatka smrková, přičemž v některých lokalitách je již kriticky ohrožena existence stávajících porostů tímto patogenem. Ústecký kraj již od roku 2009 sleduje vývoj zdravotního stavu lesů na Krušných horách, a vyvíjí proto maximální úsilí o zajištění finančních prostředků, ze kterých by bylo možné financovat následnou rekonstrukci porostů a bylo tak následně zajištěno plnění funkcí lesa. V roce 2013 mohli vlastníci poškozených lesů čerpat finanční prostředky pouze z dotačního programu Ústeckého kraje a z Operačního programu životního prostředí.

Podpora v lesích Ústeckého kraje

Zastupitelstvo Ústeckého kraje vyčlenilo z rozpočtu kraje pro rok 2013 celkem 6 mil. Kč na Program poskytování příspěvků na hospodaření v lesích Ústeckého kraje na období 2010-2013 (dále jen „Program“). Pro hodnocení žádostí o příspěvky byla přijata kritéria spočívající v realiza-

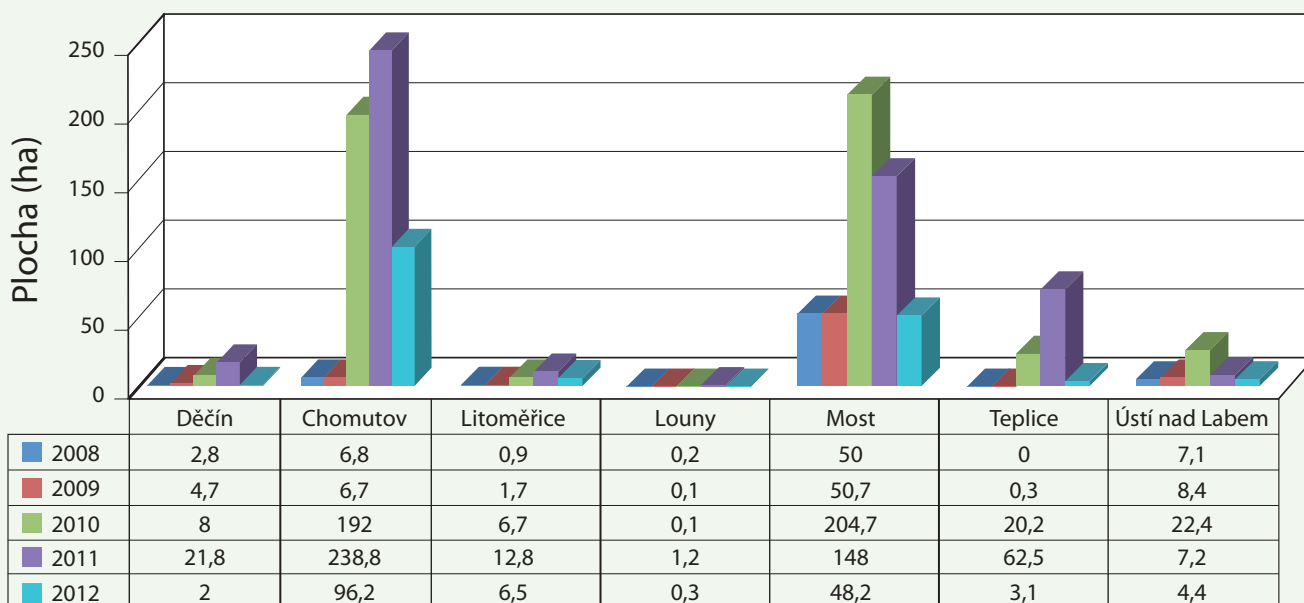
Vlastnictví lesní půdy v Ústeckém kraji

Vlastníci	Porostní půda (ha)	% porostní půda
LČR s.p.	104 224	66,44
Vojenské lesy a statky	1 766	1,13
Lesy MŽP (NP)	7 613	4,85
Krajské lesy (střední školy aj.)	1	0,00
Ostatní	201	0,13
Lesy MŽP (AOPK)	31	0,02
Původní státní (**)	217	0,14
Právnícké osoby	8 570	5,46
Obecní a městské lesy	26 134	16,66
Lesy církevní a nábož. spol.	242	0,15
Lesní družstva a společnosti	6	0,00
Lesy ve vlastnictví fyzických osob	7 875	5,02
Ostatní (nezařazené) lesy	0	0,00
CELKEM	156 879	100,0

(**) původní velké LHP ve státním vlastnictví - platnost od 1981 – do 1996, částečně platnost od 1997, soukromníci a obce zde hospodaří dle výpisu z LHP a nové vlastní LHP budou mít až při obnově LHP

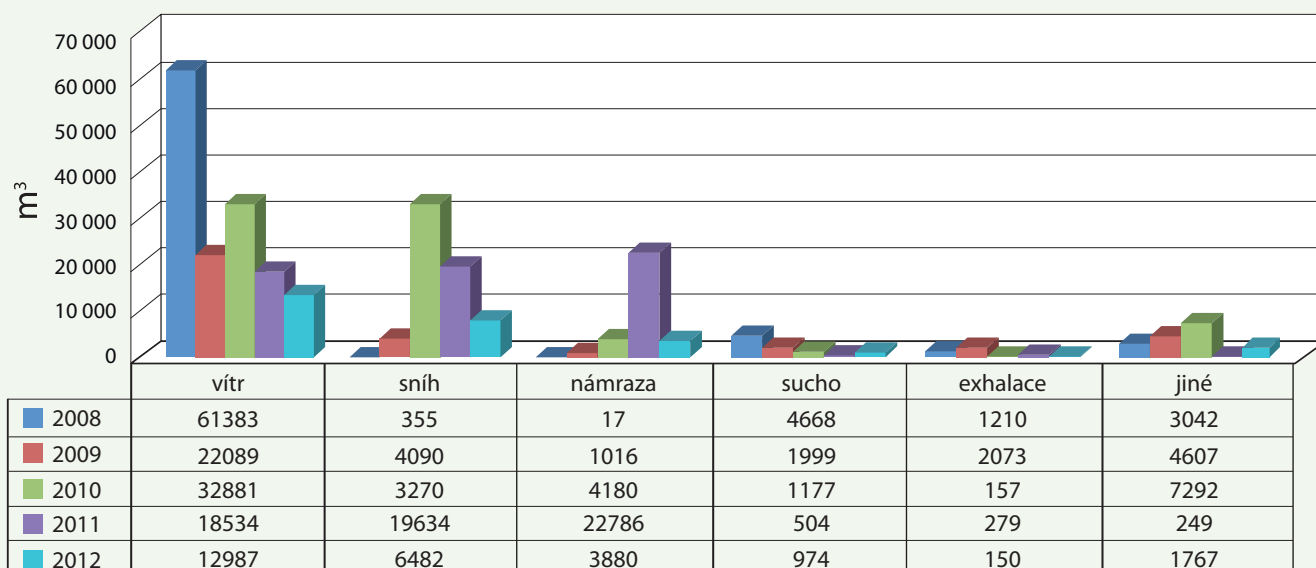
Zdroj: Informace o stavu lesa 2013, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

Škody hlodavců v lesních kulturách

Zdroj: Zpravodaj ochrany lesa. Supplementum 2009–2013
Vydal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Poškození lesních porostů abiotickými vlivy (m³)

*Zdroj: Zpravodaj ochrany lesa. Supplementum 2009–2013
Vydal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.*

ci lesnických prací na lesních pozemcích, které jsou v rámci Ústeckého kraje nejvíce postiženy imisní zátěží, tj. lesní pozemky zařazené do pásem ohrožení A, B stanovených vyhláškou č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí. Z hlediska naléhavosti lesnických prací byly podpořeny činnosti, které je vlastní

lesa povinen zajistit v souladu se zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), tj. provádět obnovu lesních porostů a jejich následnou výchovu tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a následně bylo zajištěno plnění funkcí lesa. Na základě takto stanovených kritérií

bylo projednáno celkem 15 žádostí o příspěvek. Následně bylo uzavřeno 15 smluv o poskytnutí příspěvku z Programu. Podíl na poskytnutém objemu finančních prostředků byl následující: 84 % obce a jejich příspěvkové organizace, 10 % právnické osoby, 5 % fyzické osoby nepodnikající a 1 % fyzická osoba podnikající.

Univerzální kolový traktor (UKT)

Myslivost jako spolková činnost je prováděna na základě zákona číslo 449/2001 Sb., o myslivosti, přičemž se jedná o společenskou aktivitu aprobovanou státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. V Ústeckém kraji se této činnosti věnuje 5 407 držitelů loveckých lístků.

Ústecký kraj se vyznačuje rozmanitými přírodními podmínkami, což se mimochodem také projevuje na populacích jednotlivých druhů zvěře. Jelen evropský se vyskytuje především v Krušných horách, Labských pískovcích a Lužických horách. V Lužických horách na Českokamenicku se nachází jedna ze dvou populací kamzíka horského na území České republiky (druhá populace je v oblasti pohoří Hrubý Jeseník), kde byla před více než sto lety založena Oldřichem Františkem Kinským. V posledních letech má však lov kamzíka snižující se tendenci. V České středohoří je nejpočetnější populace daňka skvrnitého a muflona. Na celém území kraje se vyskytuje srnec obecný a hojně prase divoké. Na Roudnicku jsou zaznamenány nejvyšší výskyty drobné zvěře - zajíce polního, bažanta obecného a koroptve polní. Lov drobné zvěře má však klesající trend.

Myslivecká veřejnost spolupracuje se Státní veterinární správou a každoročně jsou v období leden a únor zvěři předkládány medikované premixy proti parazitárním nakažám. Kromě povinného vyšetření svaloviny z ulovených prasat na přítom-

Počet odlovených kusů vybraných druhů zvěře a zvířat

DRUH ZVĚŘE	Rok					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
prase divoké	12 352	9 470	13 086	8 639	18 904	12 594
jelen evropský	5 416	4 979	4 100	3 909	4 006	3 955
jelen sika	247	283	318	268	369	321
daněk skvrnitý	799	720	796	792	962	971
muflon	1 301	1 017	1 097	1 009	1 034	1 070
srnec obecný	6 401	6 686	6 068	5 588	5 577	5 632
kamzík	9	9	4	5	3	3
zajíc polní	3 120	1 739	1 801	952	1 200	488
bažantí zvěř	16 954	9 958	10 664	5 385	11 252	6 057
kachna divoká	4 591	4 318	3 854	4 175	4 650	3 767
liška obecná	5 516	5 284	5 500	4 849	5 141	3 829
kuna lesní a skalní	513	606	548	559	594	488
jezevec lesní	223	221	301	294	313	279
psík mývalovitý	56	40	117	53	105	80

Zdroj: KÚÚK

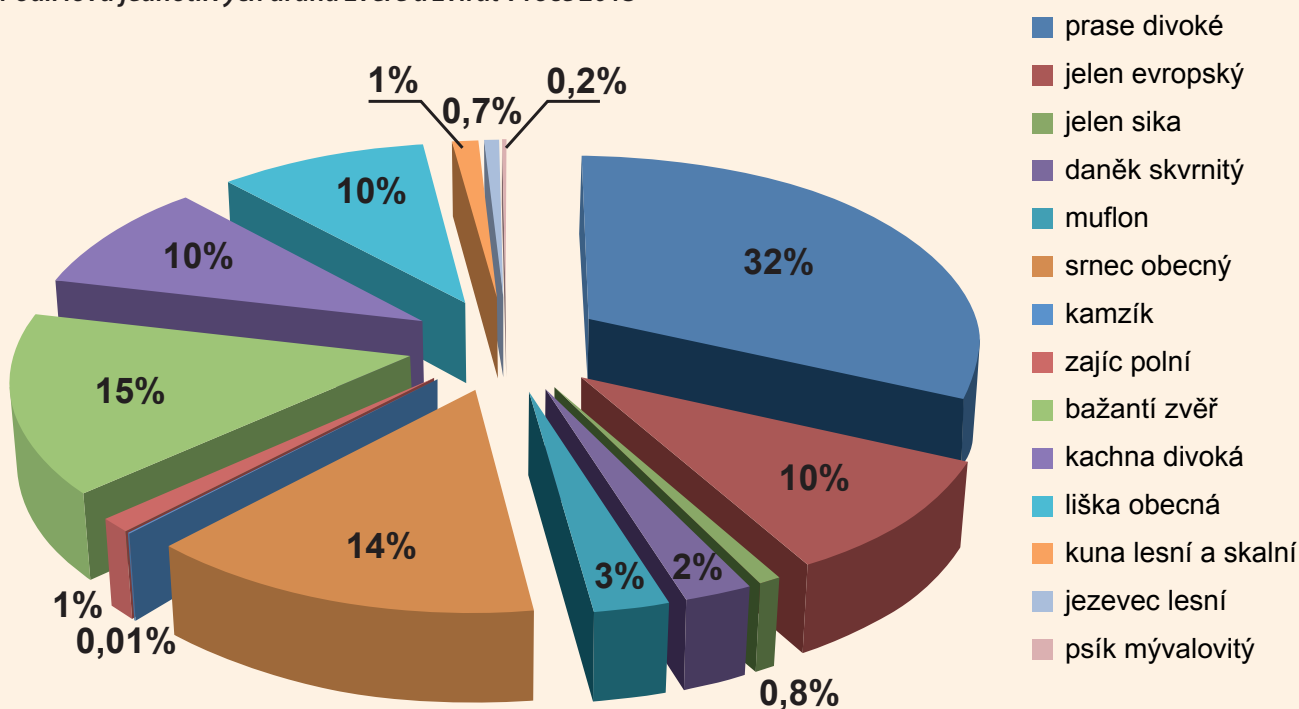
nost svalovce stočeného (tzv. „trichinel“) se dále provádějí koprologická vyšetření a odebrání vzorků na klasický mor prasat a v poslední době i na africký mor prasat, který se z Asie šíří do Evropy. V České republice toto infekční onemocnění nebylo zatím diagnostikováno, což však neznamená, že se na území tento virus nemůže zavlečt. Toto virové onemocnění, nepřenositelné na člověka, ohrožuje jak divoká prasata, tak chovy domácích prasat, kde při nakažení dochází takřka ke 100% mortalitě nakažených jedinců. Podrobnější informace o tomto onemocnění lze zjistit na webových stránkách Státní veterinární správy.

V současné době je největším problémem stávající myslivecké praxe v České

Foto: © P. Strnad

Podíl lovu jednotlivých druhů zvěře a zvířat v roce 2013

Zdroj: KÚÚK

7.3 Myslivost

republiky přemnožená černá zvěř (prase divoké), kde ani Ústecký kraj není výjimkou. Za myslivecké období 2013 (od 1. 4. 2013 do 31. 3. 2014) bylo v našem kraji uloveno 6 600 kusů černé zvěře. Dalším druhem, který se v České republice začíná značně šířit je i jelen sika, který taktéž proniká na území Ústeckého kraje z Doubovských hor.

Na území Ústeckého kraje je 345 honiteb, jejichž celková výměra honebních pozemků je 425 841 ha, a dále 9 obor, jejichž celková výměra je 2 803 ha. Početní vývoj odlovu všech podstatných druhů zvěře a zvířete v honitbách Ústeckého kraje je patrný z tabulky počtu odlovených kusů vybraných druhů zvěře a zvířat. V grafu je pak znázorněn podíl lovu těchto druhů zvěře a zvířat v roce 2013.

Z tabulky počtů odlovených kusů zvěře a zvířat na předchozí straně je zřejmý lov některých druhů zvěře a to především u zvěře spárkaté ve srovnání s předšlými roky (tedy nárůst či pokles lovu). Důvodů proč se tyto stavy v posledních letech zvyšují (a to i přes občasné poklesy) je mnoho a jsou předmětem neustálé odborné diskuse. Jako jeden z nejvýznamnějších faktorů ovlivňující početní stavy zvěře a s tím související lov je způsob zemědělského a lesnického hospodaření a s tím se navyšující se potravní nabídka pro zvěř.

Úplný výkaz o lovu a chovu zvěře v Ústeckém kraji lze nalézt na webových stránkách Ústeckého kraje, v sekci Životní prostředí a zemědělství – myslivost – užitečné informace (<http://www.kr-ustecky.cz/uzitecne-informace/ds-99395/archiv=0&p1=204366>).

Zvěř zachycená fotopastí

Foto: © P. Strnad

Zvěř zachycená fotopastí

Foto: © P. Strnad

Počet odlovených kusů černé zvěře na území obcí s rozšířenou působností (ORP)

ORP	Rok					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bílina	531	458	462	347	1198	455
Děčín	1453	1111	1727	1035	2055	1609
Chomutov	639	407	594	288	695	301
Kadaň	989	740	1254	581	1714	1448
Litoměřice	2291	1812	1850	1467	2616	1706
Litvínov	469	214	381	236	444	343
Louny	614	590	720	740	1206	880
Lovosice	538	333	690	303	1073	497
Most	330	256	410	317	674	552
Podbořany	989	902	1111	834	1702	1222
Roudnice	130	60	92	66	133	108
Rumburk	406	217	319	147	323	304
Teplice	879	524	850	516	1340	774
Ústí n.L.	1753	1275	1975	1163	2585	1367
Varnsdorf	116	81	151	78	124	102
Žatec	225	490	500	521	1022	926

Zdroj: KÚÚK

Výkon rybářského práva je povolen v Ústeckém kraji uživateli rybářských revířů tj. Českému rybářskému svazu, Severočeskému územnímu svazu a to na 185 rybářských revířích s úhrnnou plochou 5708,7 ha. Kromě toho je povolen výkon rybářského práva i na 10 soukromých mimopstruhových rybářských revířích s celkovou plochou 41,5 ha, jejichž uživateli jsou jak fyzické, tak právnické osoby.

Dále je třeba podotknout, že lov ryb se provádí také kromě rybářských revířů i v tzv. rybníkářství. Rybníkářstvím se rozumí chov a lov ryb, popřípadě vodních organizmů v rybníce nebo ve zvláštním rybochovném zařízení, uskutečňovaný k zajištění produkce ryb a rybiho masa, popřípadě produkce vodních organizmů nebo produkce rybní násad pro rybníky anebo pro zarybnování rybářských revířů. Z historického hlediska je tento způsob pro naši oblast spíše okrajová záležitost s převládající produkcí násadových ryb pro potřeby doplnění rybních obsádek jednotlivých rybářských revířů.

V rámci Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu se rybáři sdružují v 47 místních organizacích (28 v Ústeckém kraji a 19 v Libereckém kraji), které jsou základními organizačními jednotkami Svazu. Český rybářský svaz, Severočeský územní svaz má v současnosti 29108 členů, z čehož je 1239 žen, 24405 mužů a 3464 mládeže, což je největší zájmová organizace. V poslední době je zaznamenáván pokles členské základny a to především z ekonomických důvodů (výrazné zdražování povolenek k lovu ryb) a dalším důvodem je stárnutí rybářské základny.

Z grafu úlovků na revířích Českého rybářského svazu je zřejmé jejich pokles na pstruhových i mimopstruhových rybářských revířích, který je zapříčiněn zavedením nového trendu „chyt a pust“, (tj. ulovení ryby a její vrácení zpět do revíru kde byla ulovena). Další problém je zvyšující se tlak rybožravých predátorů, především kormorána velkého a v neposlední řadě i rozmáhající se vydra říční.

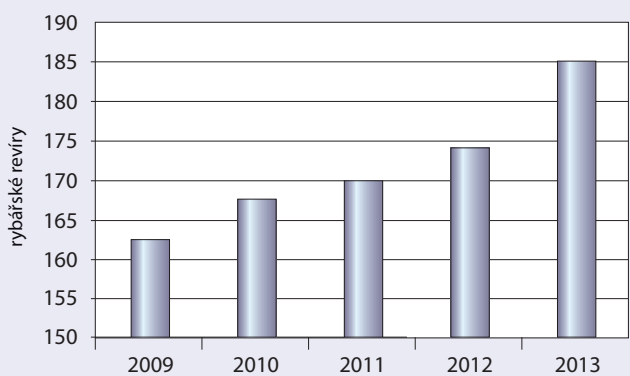
Havárie na rybářských revířích v Ústeckém kraji

Na revířích Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu Ústí nad Labem bylo zaznamenáno v loňském roce deset havárií s úhynem ryb.

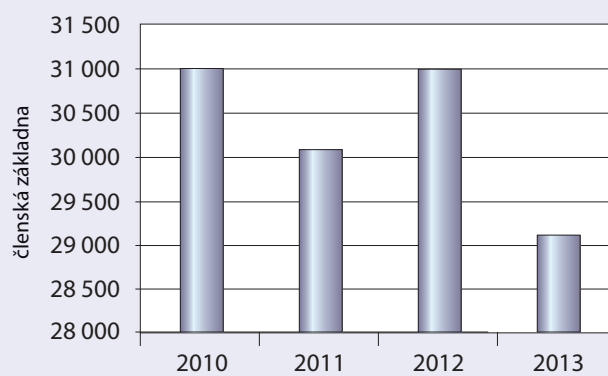
Rybník u Čakovic

Počet rybářských revířů v letech 2009 - 2013

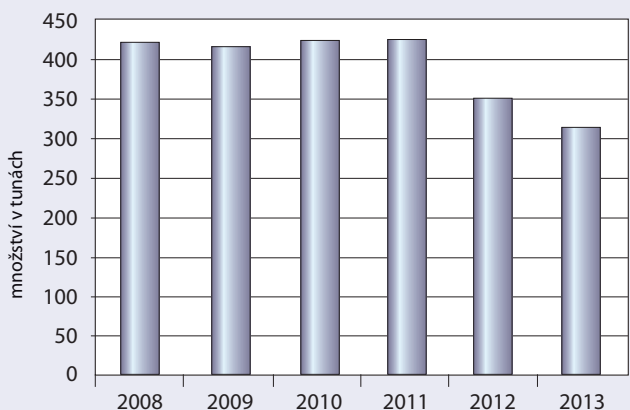
Zdroj: KÚÚK

Počet členů Českého rybářského svazu v letech 2010-2013

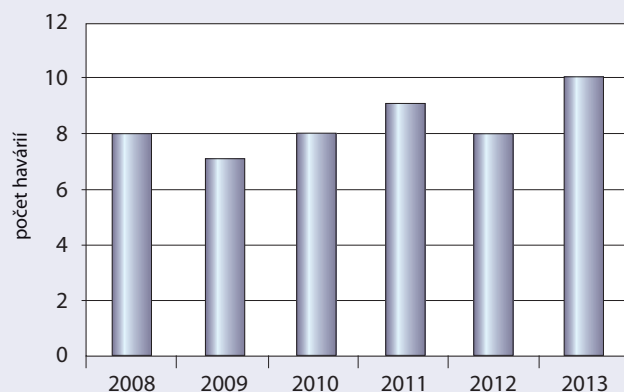
Zdroj: KÚÚK

Úlovky na revířích Českého rybářského svazu v letech 2008-2013

Zdroj: KÚÚK

Počty havárií na rybářských revířích Českého rybářského svazu v Ústeckém kraji v letech 2008-2013

Zdroj: ČRS SÚS

7.5 Horninové prostředí

Ústecký kraj má na svém území rozsáhlá ložiska hnědého uhlí situována do Mostecké pánve, která se rozkládá při úpatí Krušných hor od Ústí nad Labem až po Kadaň, v pásu dlouhém 70 kilometrů a širokém 10 – 20 kilometrů. V současné době v Mostecké pánvi těží velkolomovou kontinuální technologií společnost **Severočeské doly a.s.** (lom Bílina, lom Libouš), **Severní energetická a.s.** (lom ČSA) a **Vršanská uhelná a.s.** patřící do skupiny Czech Coal (lom Vršany).

V roce 2013 bylo v Mostecké pánvi vyprodukováno cca 34 milionů tun hnědého uhlí, což přesahuje 80% produkce České republiky.

Velkoplošná těžba hnědého uhlí, která je prováděna velkolomovou technologií, způsobuje rozsáhlé poškození krajiny, proto je zákonnou povinností těžebních společností provádět sanační a rekultivační práce.

Vedle zásob nerostného bohatství hnědého uhlí Ústecký kraj disponuje významnými zásobami rudních, nerudných a stavebních nerostných surovin (cín-wolfram-lithiová ruda, stavební kámen, štěrkopísky, kaolín, bentonit, ložiska pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu, cihlářské suroviny, vápenické a cementářské suroviny, pyroponosná horni-

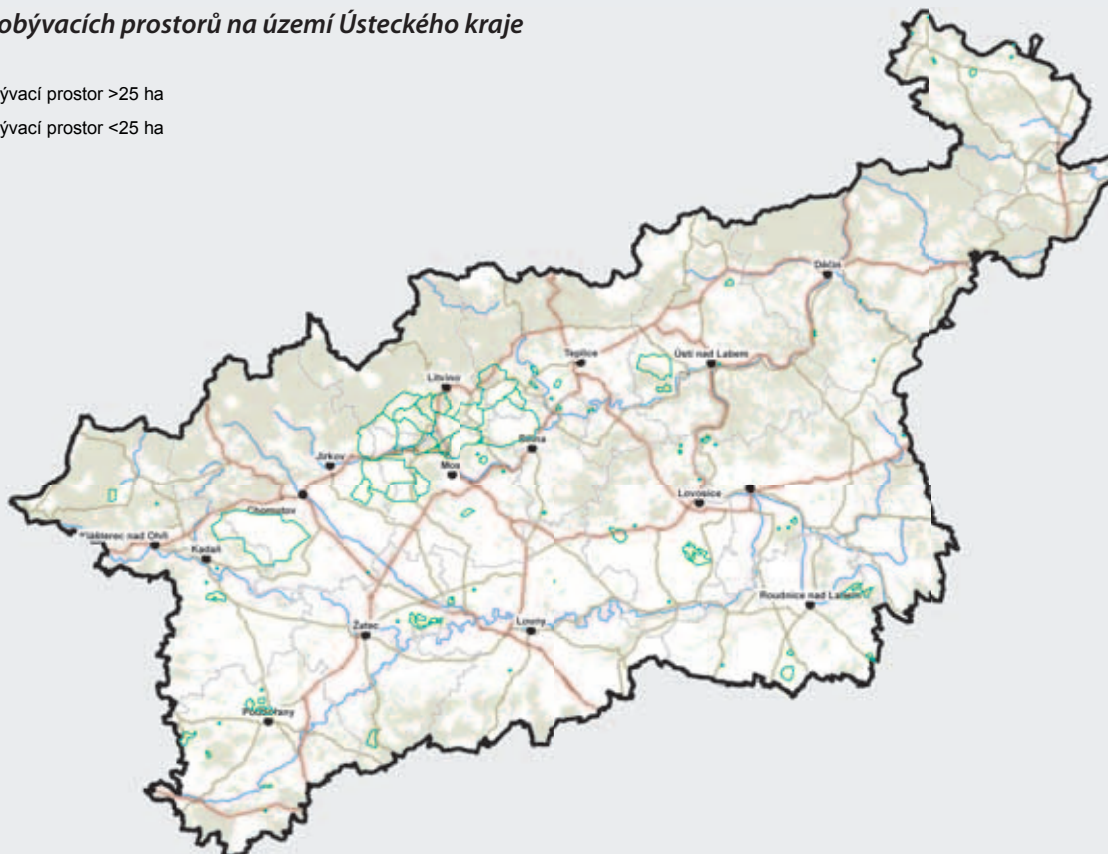
Těžba písku a štěrkopísku na Litoměřicku

na „český granát“). Na území Ústeckého kraje jsou soustředěna nejvýznamnější ložiska bentonitů v ČR, především v oblasti Mostecka a Chomutovska – Podbořanska (ložiska Rokle a Braňany – Černý Vrch). Ložisko pyroponosné suroviny v Podsedicích je jediným těženým lo-

žiskem „českého granátu“ celostátního významu pro šperkařské účely. Stavební kámen „Náhrady živců“ je specifickou ostatní nerudnou surovinou, která se vyskytuje v rámci ČR pouze na území Ústeckého kraje (těžené ložisko Želenice s DP Želenice).

Mapa dobývacích prostorů na území Ústeckého kraje

- dobývací prostor >25 ha
- dobývací prostor <25 ha

Zdroj: KÚÚK

- Krajský úřad Ústeckého kraje
- Český statistický úřad
- Český hydrometeorologický ústav
- Český úřad zeměměřický a katastrální
- Česká inspekce životního prostředí
- Český rybářský svaz
- EKO-KOM, a.s.
- Energetický regulační úřad
- Krajské informační středisko pro rozvoj zemědělství a venkova Ústeckého kraje
- Ministerstvo financí
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo životního prostředí
- Povodí Labe, s.p.
- Povodí Ohře, s. p.
- Svaz pěstitelů chmele České republiky
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
- Ústřední seznam ochrany přírody
- Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
- Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Seznam použitých zkratk

AOPK ČR	– Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	OZE	– obnovitelné zdroje energie
BRKO	– Biologicky rozložitelná část komunálního odpadu	PLa	– Povodí Labe, s.p.
ČHMÚ	– Český hydrometeorologický ústav	POH	– Plán odpadového hospodářství
ČIŽP	– Česká inspekce životního prostředí	POh	– Povodí Ohře, s.p.
ČOV	– čistírna odpadních vod	PP	– přírodní památka
ČRS	– Český rybářský svaz	PR	– přírodní rezervace
ČSÚ	– Český statistický úřad	REZZO	– Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
ERÚ	– Energetický regulační úřad	REZZO 1	– velké zdroje s tepelným výkonem nad 5MW
ES	– Elektrizační soustava	REZZO 2	– střední zdroje s tepelným výkonem 0,2 – 5MW
EU	– Evropská unie	REZZO 3	– malé zdroje s tepelným výkonem do 0,2MW
EVL	– Evropsky významná lokalita	REZZO 4	– mobilní zdroje (doprava)
EVVO	– Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji	SČVK	– Severočeské vodovody a kanalizace
CHKO	– chráněná krajinná oblast	SEA	– posuzování koncepcí
KÚÚK	– Krajský úřad Ústeckého kraje	SEZ	– stará ekologická zátěž
LČR	– Lesy České republiky, s.p.	SFŽP	– Státní fond životního prostředí
LHC	– Lesní hospodářský celek	SHP	– Severočeská hnědouhelná pánev
LHP	– Lesní hospodářský plán	SD	– Severočeské doly
MP, P	– mimopstruhové vody, pstruhové vody	TZL	– tuhé znečišťující látky
MUS	– Mostecká uhelná společnost	ÚSES	– Územní systém ekologické stability
MZ ČR	– Ministerstvo zemědělství ČR	VKP	– významný krajinný prvek
MŽP ČR	– Ministerstvo životního prostředí ČR	VOC	– těkavé organické látky
NP	– národní park	VÚHN	– Výzkumný ústav hnědého uhlí
NPP	– národní přírodní památka	VÚZT	– Výzkumný ústav zemědělské techniky
NPR	– národní přírodní rezervace	ZCHÚ	– zvláště chráněné území
OPŽP	– Operační program životního prostředí	ZÚR	– zásady územního rozvoje
ORP	– obec s rozšířenou působností		
PO	– ptačí oblast		

- **Krajský úřad Ústeckého kraje**
Odbor životního prostředí a zemědělství
sídlo: Stroupežnického 1326/16, 400 02 Ústí nad Labem
korespondenční adresa: Velká Hradební 48,
400 02 Ústí nad Labem
www.kr-ustecky.cz
e-mail: kraj@kr-ustecky.cz
- **Česká inspekce životního prostředí**
Oblastní inspektorát Ústí nad Labem
Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem
<http://www.cizp.cz>
e-mail: public@ul.cizp.cz
- **Český hydrometeorologický ústav**
pobočka Ústí nad Labem
Pošt. schránka 2
Kočkovská 18/2699, 400 01 Ústí nad Labem
<http://www.chmi.cz>
e-mail: ul@chmi.cz
- **Povodí Ohře, státní podnik**
Bezručova 4219, 430 03 Chomutov
<http://www.poh.cz>
e-mail: poh@poh.cz
- **Povodí Labe, státní podnik**
závod Dolní Labe
Nábřeží 311, 413 01 Roudnice nad Labem
<http://www.pla.cz>
e-mail: labe@pla.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Labské pískovce a Krajské středisko Ústí nad Labem**
Teplická 424/69, 405 02 Děčín
pracoviště Ústí nad Labem:
Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí nad Labem
<http://www.labskepiskovce.ochranaprirody.cz>
e-mail: labpis@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří**
Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
<http://www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz>
e-mail: cstred@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Lužické hory**
Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
<http://www.luzickehory.ochranaprirody.cz>
e-mail: luzhory@nature.cz
- **Správa Národního parku České Švýcarsko**
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
<http://www.npcs.cz>
e-mail: n.park@npcs.cz
- **Lesy ČR – krajské ředitelství Teplice**
Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice
<http://www.lesy-cr.cz>
e-mail: oi33@lesy-cr.cz

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje Grafický návrh, DTP a tisk: Imagine Media, s.r.o.

Podrobná tiráž:

Titulní strana:

foto: J. Svoboda

Úvodní slova:

text: O. Bubeníček, A. Fišera,
tiskové oddělení KÚÚK
foto: tiskové oddělení KÚÚK

Základní informace o území:

text: D. Kunclová

Vodní hospodářství:

text: E. Záveská, B. Svěcená, J. Koch,
R. Maturkaničová
foto: J. Svoboda, J. Koch

Ochrana přírody:

text: J. Jandová, R. Douša
mapy: J. Jandová
foto: D. Kunclová

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta:

text: K. Škorpilová, R. Maturkaničová
foto: tiskové oddělení KÚÚK

Ochrana ovzduší:

text: H. Antošová, T. Peřina
foto: J. Svoboda

Odpady:

text: Z. Kárová, R. Kailová, V. Štěpánová
foto: Z. Kárová

Prevence závažných havárií:

text: V. Dařílková
mapy: D. Kunclová

Zemědělství:

text: A. Krupková, Z. Smělík
foto: D. Kunclová, J. Šimek

Lesní hospodářství:

text: J. Skoupý
foto: J. Šimek

Myslivost:

text: J. Šír, D. Engel
foto: P. Strnad

Rybářství:

text: P. Vavruša
foto: D. Kunclová

Horninové prostředí:

text: P. Tóth Sikorová
foto: D. Kunclová

Kontaktní adresy:

foto: J. Porš

Vnitřní strana zadní obálky:

foto: P. Tájek, J. Porš,
T. Burian, J. Rothanzl
vložená mapa:
D. Kunclová

Zadní strana obálky:

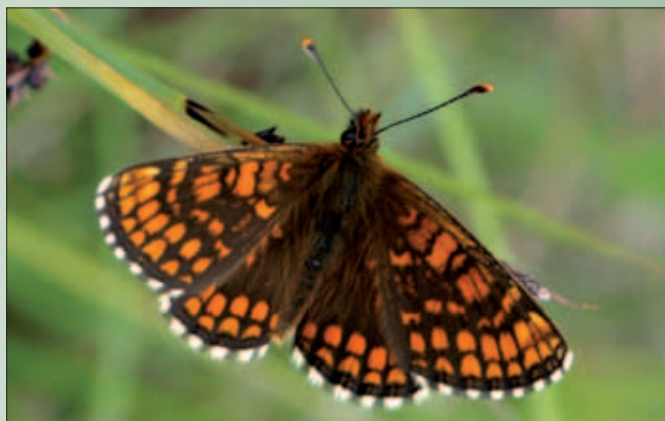
foto: J. Svoboda, D. Kunclová, J. Šimek

Poznámky

Někteří vzácní a chránění motýli Ústeckého kraje

Žlutásek borůvkový (*Colias palaeno*)●■

Hnědásek černýšový (*Melitaea aurelia*)●

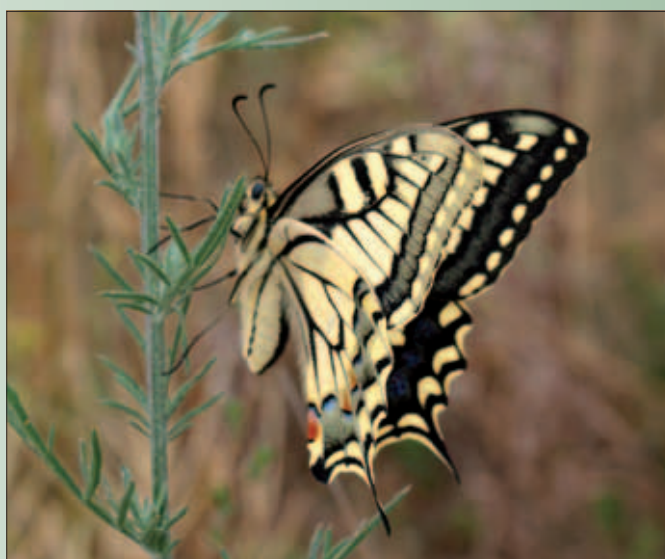
Modrásek stříbroskvrnný (*Vacciniina optilete*)●

Soumračník slézový (*Carcharodus alceae*)●

Přástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria*)►

Otakárek fenyklový (*Papilio machaon*)■

- Motýli zařazení do Červeného seznamu ohrožených druhů ČR. Kromě hnědásky černýšové jsou zařazení mezi tzv. zranitelné druhy (VU), tedy druhy, které čelí nebezpečí vyhynutí ve volné přírodě. Hnědásek černýšový patří do kategorie kriticky ohrožených druhů (CR), které čelí již krajně velkému nebezpečí vyhynutí.

► Prioritní druh motýla, zařazeného dle Směrnice o stanovištích 92/46/EEC mezi druhy, které jsou předmětem práva podle Evropských společenství.

- Motýli zařazení do silně ohrožených (žlutásek borůvkový) a ohrožených (otakárek fenyklový) druhů podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu o ochraně přírody ČR.

Autoři fotografií: žlutásek borůvkový – P. Tájek; hnědásek černýšový, soumračník slézový a otakárek fenyklový – J. Porš; přástevník kostivalový – T. Burian; modrásek stříbroskvrnný – J. Rothanzl

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje,
odbor životního prostředí a zemědělství
Grafický návrh, DTP a tisk:
Imagine Media, s.r.o.